

**«SHARQ» НАШРИЁТ-МАТБАА
АКЦИЯДОРЛИК КОМПАНИЯСИ
БОШ ТАХРИРИЯТИ
ТОШКЕНТ — 2011**

Исматулло ЙЎЛДОШЕВ

УМР ДЕВОНИ

*Мамланган
асарлар*

«SHARQ» НАШРИЁТ-МАТБАА
АКЦИЯДОРЛИК КОМПАНИЯСИ
БОШ ТАХРИРИЯТИ
ТОШКЕНТ — 2011

ББК 84(5Ў)6
Й-69

Й-69 Йўлдошев Исмагулло.

Танланган асарлар: Биринчи жилд: Умр девони: Шеърлар, рубойлар ва дoston. — Т.: «Sharq», 2011. — 320-б.

Истеъдодли ёзувчи Исмагулло Йўлдошев назмда ва насрда баракали ижод қилиб келмоқда. Унинг «Умр девони» сайланмасида кўп йиллик ҳаёт ва умр мазмунини белгилайдиган, одамзоднинг бу тириклик дунёсига ташрифини иймон, диёнат мезонлари билан баҳолайдиган шеърӣ асарлари жамланган. Китоб ўқувчида фалсафӣ мушоҳадалар уйғотади, уни эзгуликка, озод Ватанга, ўз халқига меҳр-мухаббат билан хизмат қилишга даъват қилади.

ББК 84(5Ў)6

ISBN 978-9943-00-554-9

© «Sharq» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси
Бош таҳририяти, 2011.

ТАҚДИМНОМА

Азиз мухлис!

Аввало ушбу китоб орқали Сиз билан дийдорлашув насиб этганлигидан фахрдаман. Қолаверса, ҳаётнинг қувонч ва ташвишлари ортга чекинишига изн бермаган дамларда қоралама қилган ижод намуналари гулдастасини эътиборингизга ҳавола қилаётганлигимдан хурсандман. Зеро ўтган йиллар мобайнида безовта руҳ ва дил жавҳаридан қозоғга тўкилган кўнгил исёнлари умр мезони ва умр девонидир.

Шунинг учун уч жилддан иборат асарларимнинг биринчи китобини «Умр девони» деб номладим.

Навбатдаги китоблар орқали қайта дийдорлашув сизу бизга насиб қилсин.

Ниятим яхшилар кўп бўлсин, Ватан обод бўлсин, мустақиллигимиз пойдор бўлсин.

Сизга кўнгилнинг бетакрор лаҳзалари изҳорини чин қалбдан тақдим этгувчи

Муаллиф.

БАҒИШЛОВ

Айланади фалак даврони,
Ўтаверар умр карвони,
Тирикликка шаҳодат бўлсин,
Сатрларим — умр девони.

Умр ўтар гоҳ шод, гоҳ ношод,
Эзгуликка бўлиб қўшқанот,
Кўнгилларни айлагай обод,
Нурга тўлар умр довони.

Яхшилик қил, дарёга ташла,
Нигоҳингни дунёга ташла,
Ишқ аҳлини Оллоҳга бошла,
Дил иймони — умр мезони.

Озод Ватан, пойингда жоним,
Тилимдаги янғроқ достоним,
Қиблағоҳим, ёруғ осмоним,
Сизга ушбу кўнгил девоним!

ИЖОД САРҲИСОБИ

Қўлига қалам олиб, қалб кечинмалари изҳорига бел боғлаган ижодкор ҳамиша ҳам инсон тафаккурини ҳайратга солишга арзирли янгилик кашф этиши гоят мушкул. Боз устига, бошқа бир касбда ишлаб, яна ижод қилишдек машаққатли меҳнатни ўз зиммасига олган инсон учун бу масъулият янада қийинроқ бўлади. Ана шу маънода мен Исмадулло Йўлдошевнинг ижод намуналарини кўздан кечирар эканман, безовта қалб исёнлари касб танламаслигига яна бир бор амин бўлдим.

Мен И. Йўлдошеви ҳуқуқшунос сифатида яхши биламан, лекин шоир сифатида унинг ижоди билан анчадан буён танишман. «Ёлғизлик», «Бунда тонглар кашф этар ўзни», «Ҳабиб бўлгил менга, муҳаббат», «Армонли дунё», «Хавас», «Бир ҳовуч офтоб», «Кўнгил ёғдуси», «Қалб чароғи» сингари шеърий тўпламлари билан ўзини ижод аҳлига намоён қилган Исмадулло Йўлдошев эндиликда «Умр девони» сайланмасини тайёрлашга жазм қилибди. Бу шоир ижодининг маълум пиллапоясида ўзига хос сарҳисоб, десак ҳам бўлади. Сайланмадаги шеърлар тилининг соддалиги, мавзуларнинг ҳаётга яқинлиги билан эътиборга лойик. Айниқса, асли касби ҳуқуқшунос бўлган шоир ижодида рубоий жанрини камолотга етказган классикларимизга тақлид сезилиб туради. Бу, ҳеч шубҳасиз, яхши маънодаги тақлид. Умар Хайём ҳеч қачон шоирликни касб этмаган, унинг рубоийлари турли илмий асарлари ҳошиясига битилган. Бу рубоийлар оғир илмий меҳнатлардан ҳориган чоғлари кўнгил таскини учун ёзилган ва ҳеч кимга ўқиб берилмаган.

Шарқ халқлари халқ оғзаки ижоди ёки бошқа адабий жанр намуналари билан танишар экансиз, шарқона фикрлаш тарзининг ўзига хослиги, қисқа сатрларда буюк фикрларни айта олиш санъатига тан берасиз. Бу санъатнинг энг нодир намуналари — кенг тарқалган рубоийлардир. Айниқса, Ибн Сино, Бобо То-

хир Урёний, Пахлавон Махмуд, Мирзо Бедил, Нажмиддин Кубро яратган рубойлар Шарқда машхур бўлган. Улар орасида Умар Хайём рубойларининг ўрни ўзгача. Унинг инглизчага ўтирилган дурдона фикрлари 1925 йилгача 139 марта чоп этилган.

Кишилик тарихи манзараларини кузатишда давом этар экансиз, бугунги одам болалари учун тансиқ неъматга айланган бегубор туйгуларнинг Шарқ адабиёти асарларида сақланиб қолганига гувоҳ бўласиз. Инсон руҳи равонининг инжа ва бетакрор туйгулар билан муолажа этувчи қудратга қодир шарқона тафаккур мевалари бўлмиш адабиётларнинг сақланиб қолганлиги бугунги даврнинг энг катта бойлигидир. И. Ўлдошевнинг рубойлари ҳам ана шу тафаккур руҳи билан суворилган муболаға сифатида қабул қилмас, деб ўйлаймиз. Инчунун, ижодкорнинг рубойларидан баҳраманд бўлган ўқувчи бу ҳақда ўзи хулоса чиқаришга қодир.

Умар Хайём ўзининг «Рисолаи жабр» асари муқаддимасида шундай ёзган эди:

«Биз илм аҳлининг инкирозини бошдан кечирдик, кўп жафо кўрган бир кичик гуруҳгина қолди, холос. Замон донишларининг аксарияти ростни ёлғон билан яширадилар, билимдон шухратпарастликдан нарига ўтолмайди. Илм борасида биланларини фақат тубан мақсадлар ва ўз маишатлари учун сарф қиладилар. Агар бирор киши ҳақиқатни қаттиқ талаб қилиб, фириб ва ёлғонни рад этишга ҳаракат этса, риёкорлик ваҳимасидан халос бўлишга азм қилса, уни ҳақоратлаб, масҳара қиладилар».

Шеърят, адабиёт жанрлари ҳақида яхши суҳбатдош топилса, кўп гапириш, баҳслашиш мумкин. Энг тўғри йўл — шеърни ўқиш, эшитиш. Улуғ аждодларимиз руҳини шод этиб, улар қолдирган беназир неъматлардан баҳрамандлигига шукрона айтиб ижод этаётган И. Ўлдошевнинг «Умр девони» сайланмаси адабиётимизнинг ютуғи бўлиб қолишига ишонаман.

Эркин Воҳидов,
Ўзбекистон Халқ шоири,
Ўзбекистон Қаҳрамони.

Сыз сәхри

САМАРҚАНД

18 октябрь — Самарқанд кунига бағишлайман.

О, гўзал Самарқанд! Ватаним менинг,
Боболардан мерос жон, таним менинг.
Ўзбекман, фидойи фарзандман сенга,
Сен боис имконим, иймоним менинг.

Сени куйламоқлик ўзи зўр шараф,
Юрак ифтихорга тўлар, бокира.
Сенинг таърифингга сира йўқ қиёс,
Кўкда юлдузлар ҳам бўлмиш асира.

Дунё хазинасин бир дуридирсан,
Жаҳонгир бобомнинг суруридирсан,
Пойингда ёғийлар бераверар жон,
Ҳар битта туркийнинг фуруридирсан.

Шаффоф булоқларинг бол, оби кавсар,
Сенда кашф этади ўзини сахар.
Киприklarим билан гардингни артай,
Тангри назар солган, эй, буюк шаҳар.

Темур бобом қайтди қайта бофингга,
Фалакка қайтгандек олам қуёши.
Нега аср йиғлаб ўтди қадрига,
Бунча чўнг бўлмаса ўзбек бардоши.

Замона шиддаткор, карвон ортидан
Тушиб қолган эллар, миллатлар қанча.
Буюк Бибихоним қасабасидан —
Тўкилган ривоят, ҳикматлар қанча.

Нима эккан бўлсанг, ўрасан шуни —
Омонат дунёнинг ҳикмати аён.

Юртимга истиқлол юз бурган куни
Яна ўз боғига қайтди Кўрагон.

Денгиздай чайқалар орзиққан қалбим,
Севинч ёшларимни шеър билан артдим.
Эзгу ниятларни шивирлар лабим —
Кўз тегмасин сенга, ҳеч қачон юртим.

Қўлларим кўксимда, дилимда туғён,
Бугун бекор бўлди барча ҳадиклар.
Етти иқлимдан ҳам келса гар меҳмон
Кутиб олажакдир самарқандликлар.

1996.

СЎЗ

Гапни чўзаверсанг чуваланар хўп,
Фасод анкигайдир қийиқ гапдан ҳам.
Иғводан бошланар ҳар хил талатўп,
Низолар чикқайдир метин қалбдан ҳам.

Бир оғиз гап билан саройлар қулар,
Лаҳзада кетгайдир қўлдан салтанат.
Бир оғиз гап билан бир кўнгил сўнар,
Покиза номларни булғар шайтанат.

Бир сўз-ла халойиқ жунбушга келиб,
Бир сўз-ла қиличлар киргайдир қинга.
Бир сўз-ла не мағрур бошлар эгилиб,
Сўнган чўғ айланур ваҳшат ёнғинга.

Бир сўз-ла келинчак тулга айланиб,
Бир сўз-ла фоҳиша бўлгайдир отин.
Бир сўз-ла фаришта ерга бойланиб,
Муқаррам санагай башар авлодин.

Одам тилдан қолса, чора излар хўп,
Сўйлайди бармоғи, кўзлари билан.
Инсоннинг улуғлик мартабаси кўп,
Лекин у улуғдир сўзлари билан.

Бир оғиз сўз билан олам мунаввар,
Бир оғиз сўз билан юраклар ўксик.
Азалдан сўз бўлган, сўздир мўътабар,
Сўз эмиб улғайдик, сўз билан ўсдик.

Яхши сўз малҳамдир, бир томчи томиз,
Дунёда на шароб, на қолғайдир жом.
Хушқаломлик айланг, эй, аҳли тамиз,
Қолсин яхши сўзлар, қолсин яхши ном.

1970.

ВАТАН

Она алласини тинглаб, жилмайиб,
Бешикда ухлайди гўдак бехатар.
Аёл ожизамас, турмас мунғайиб,
Эркак-ла ёнма-ён яшар, яратар.

Она алласида Ватан бор буюк,
Юракка жо қилар Ватан номини.
Мўътабар онамиз Ватандай суюк,
Меҳр тарк этмагай дил пайғомини.

Она алласини тинглайди ер-кўк,
Ватан осмонида юлдузлар сергак.
Гўдак кулгисидан яшнар тириклик,
Ватан — ҳар биримиз уйғонган йўргак.

Ватан, дея оқар ариқдаги сув,
Ватан — саждагоҳим, кўнглим эркаси.
Она алласидан эмилган туйғу —
Бешиклардан боқар юртнинг эртаси.

1971.

ЎЗБЕКНИНГ КУЙИ

Куй тингларди ғарбдан келган ажнабий,
Косасида ўйнаб таргил кўзлари.
Докадек оқариб заҳил юзлари,
Ичида исёну сирти асабий.

Бойчибор мисоли учарди оҳанг,
Уфқда чақнаган бир яшин каби.
Туёқлар остида қолган алафдай,
Оҳанг зарбасидан гезарар лаби.

Қалдирғочга айланар оҳанг,
Сунбулсочга айланар оҳанг,
Ўт-ўланга айланар оҳанг,
Сўнг Ватанга айланар оҳанг.

Оҳангни ажнабий тинглайди нолон,
Тўрт ёндан чулғайди куй қучоқлари.
Тўрт ёндан ёғилар куй пичоқлари —
Ажнабий «Она», деб инграб берди жон.

Онасини кўролмади,
Отасини кўролмади,
Боласини кўролмади,
Бу азобни кўтаролмади.
Қуйдиради ўзбекнинг куйи,
Ўлдиради ўзбекнинг куйи.

1972.

СЕВГИ

Сеҳрлаган санамим — сенсан,
Дил қувончим, аламим — сенсан.
Сенсиз кемтик ҳаётим, бахтим,
Дардим, шеърий оламим — сенсан.

Бору йўғим, умримсан менинг,
Диёнатдай асрайман сени.
Сен — шоирсан, бахшисан севги,
Юрагимнинг нақшисан севги.

1975.

БУ ДУНЁДА

Гарчи, бебахраман севги гаштидан,
Гарчи, соғинч қушим кўкси қон доим.
Майли умрим ўтсин азоб даштида,
Сендан айирмасин мени Худойим.

Бу дунёда кўнгли ярим, камлар кўп,
Зор кўп, хор кўп, иймон дастидан тутган.
Азизим, сен каби чашми намлар кўп,
Умид меҳробига ишқни беркитган.

Сендан айирмасин мени Худойим.

1976.

ТОНГ ҚЎШИҚДАН БОШЛАНУР

Эрк шоҳ бўлган замонда,
Ўзбекистон томонда,
Иқболи нек давронда,
Тонг қўшиқдан бошланур.

Ўзбекистон — онамиз,
Нурга фарқ кошонамиз,
Субҳидам уйғонамиз —
Тонг қўшиқдан бошланур.

Далани кезар деҳқон,
Шод қийқирар болажон,
Ватан тинчликка қалқон —
Тонг қўшиқдан бошланур.

Юрак жўр қўшиқ, куйга,
Ғам келмас сира уйга,
Дўстлар, мархабо тўйга —
Тонг қўшиқдан бошланур.

Туғни кўтаринг баланд,
Бир ён — Тошканд, Самарқанд.
Содикдир элга фарзанд —
Тонг қўшиқдан бошланур.

1977.

ЎЗЛИГИНИ УНУТГАН АЁЛГА

*Сени севги айлади хароб,
Ошиқларинг бошингга етди.*

Хамрокул Асқар.

Керилиб юрасан, сен-да онасан,
Зурриётинг отиб иснод қаърига.
Ўзлигин унутган кадрсиз банда,
Маст-аласт ботасан гуноҳ наҳрига.

Ичасан, чекасан, дугонанг шароб,
Севганинг айш-ишрат, даста-даста пул.
Сархушликда кечган ёш умринг сароб,
Оёфинг остида янчилади гул.

Кўғирчоқсан жирканч, пулдор ғаддорга,
Юзингга қилмишинг солипти соя.
Номинг чайналади узун тилларда,
Пардасиз сўзларга исминг ҳамсоя.

Тарк этмиш руҳингни иффат гулшани,
Розларинг яланғоч, нозинг сохтакор.
Аёлсан, аёллик гуруринг қани?
Ким келса чорладинг сочинг қилиб дор.

Бошингда чарх уриб бахт қуши учди,
Олиб қололмадинг кўксингда, асраб.
Энди тополмассан у шан кунларни,
Сенга ҳамхонадир қайғу ва ҳасрат.

Севсанг, бир йигитнинг ҳалол ёри бўл,
Унинг ишки билан порласин кўнглинг.
Муҳаббатсиз ҳаёт — зулмат, қоронғи,
Нопок кўчаларга тушмасин йўлинг.

Мансаб, молу давлат келар-да кетар,
Ошинг ҳалол бўлсин ёғлими, ёвғон...
Қаноат қилса гар муродга етар,
Ҳалол ва покиза яшаган инсон.

1979.

* * *

Тошга отдинг дилни беаёв,
Ҳисларимнинг ёрилди боши.
Жон дўстимни этдинг менга ёв,
Керакмиди кўзларим ёши?

Билмам сенинг муддаонг надир,
Юрагимга алам солишдан.
Бўйсунмайман, эй, сўқир тақдир,
Ўлсам, тўхтар юрак ёнишдан.

1977.

УСТОЗЛАРИМГА

Олам — денгиз, хаёт тешик кемадир,
Бизлар йўловчилар чўқмоқликка шай.
Англадик, айрилиқ аччиқ мевадир,
Қайғу шаробини ичдим қолдирмай.

Кўксимни тимдалар гоҳ номсиз фарёд,
Гоҳ беҳадик қувонч нурын сочади.
Йўлимда чирокдир меҳрингиз устод,
Покланган туйғулар эшик очади.

Кўнгилнинг мезбони — бокира ҳислар,
Буюк аждодлардан мерос қолган ишқ.
Қалбимдан дўстларим наволар излар,
Рухим осмонига бино солган ишқ.

Улғайиб камолга етганим сайин,
Устоз, улғаяди қадрингиз дилда.
Ашғор битдим сизга бугун атайин,
Бобом Мир Алишер қуйлаган тилда.

1980.

ШЕЪР

Мисли гулбаргдай титратур,
дил уйим мардона шеър,
Йиғлатиб ҳам ўйлатур,
шод кўнглим пинҳона шеър.
Турфа сўз гулдастасидан
дур-садаф такмиш кўнгил,
Ўйнатиб ҳам қуйлатур,
ойлади, мастона шеър.
Ҳасрату дил дардини
англагувчи дўсти дил,
Ногаҳон сўнса ишонч
чорлагувчи дўсти дил,
Қалбда нур, кўнгилда туйғу
порлагувчи дўсти дил,
Йўлларимда мен билан
хар қачон дўстона шеър.
Хур Ватаним бағрида
хушу сарафроз ўйнагум,
Гул замонам мадҳини
афсона айлаб сўйлагум,
Мен бугун орзули дунё
орзуларини қуйлагум,
Бир умр мен-ла тутинмиш
дўстларим ҳамхона шеър.

1980.

АБАДИЯТ ҚЎШИҒИ

Жангчи онасига.

Ўғлингиз қайтмади, қисмат кўп оғир,
Ватанни сотмади, сотмади Сизни.
Бошингиз кўтаринг Онажон мағрур,
Кўрасиз нурларга йўғрилган изни.

Жангчи ўғлингизнинг номи табаррук,
Ватан номи билан боғланиб кетди.
Ўққа кўкрак тутди не-не йигитлар,
Бу жанг кўп мардларнинг бошига етди.

Қайтариб бўлмади уларни энди,
Оху фарёд билан, кўз ёши билан.
Жарангли созларнинг навоси тинди,
Улар номи билан яшар боғ, гулшан.

Абадий қўшиқлар, эзгулик куйи,
Сизга шону шараф, сизгадир таъзим.
Сотқиннинг йўк эрур Ватани, уйи,
Мардларнинг шухрати дарёйи азим.

Бевақт айрилиқлар эгмасин зинҳор,
Фахр байроқлари ҳилпирайди шан.
Порлоқ хотиралар биз учун дийдор,
Сизнинг пойингизда таъзимда Ватан!

1988.

ШУКУХ

Иссиқ оғушига олди мени бахт,
Хуш тотини туйдим зумрад баҳорнинг.
Ошпоқ орзуларим — гуллаган дарахт,
Нозу таманноси гўзалдир ёрнинг.

Кўнгил мулки обод Турон заминдай,
Бағрим кенгликлари қўшиққа тўлар.
Ватан муҳаббатин куйлайди тинмай,
Юракда уйғонган инжа туйғулар.

1989.

БИР ҚЎШИҚ КУЙЛАЙИН...

(Онам Муҳтарам Саттор қизига)

Бир қўшиқ куйлайин сиз ҳақингизда,
Тонгдай тоза, тонгдай нурафшон.
Бир қўшиқ куйлайин, сиз ҳақингизда,
Умрдек мазмунли, серзавк, Онажон.

Меҳримни жо этиб сатрлар аро,
Бир қўшиқ куйлайин сочингиздек оқ.
Бир қўшиқки, орзу каби дилрабо,
Умиддек ёрқин-у, ниятлардек пок.

Бир қўшиқ куйлайин сизга Онажон,
Соҳир туйғуларни кўрайин баҳам.
Сиз учун яратай меҳримдан дoston,
Чехрангиз нурафшон, сўзингиз малҳам.

Бағрингиз ҳаётбахш, меҳрингиз иссиқ,
Бир қўшиқ куйлайин меҳрибонгинам.
Конимда гупурар тугёнли қўшиқ,
Гуриллаб ёнмоқда ҳисларим бу дам.
Бир қўшиқ куйлайин...

1990.

* * *

Билмайсан, тунлари ўйлайман сени,
Томиримда оқар қон эмас, қумлар.
Ёдга олурмисан бир бора мени,
Гулим, ўғирлади, ох, сени кимлар?

Кўксимга азобли ишқ тиғи ботар,
Бардошим қасрини бузар изтироб.
Қалбимда аламли ҳислар уйғотар,
Мунгли кўзларингда қотган у азоб.

Билмайсан, тунлари ўйлайман сени...

1990.

ЁЛҒИЗЛИК

Ҳозир уйга кириб кетаман,
Учрашаман ёлғизлик билан.

Ташқарига чиқаман ҳозир,
О, ёлғизлик менга мунтазир.

Учрашувга бормайман тамом,
Кутса кутсин қошлари камон...

1991.

* * *

Кўзларимга қадалар оғрик,
Оҳ тортади йўлларим унсиз.
Ёнаётган юракда доғлик,
Туйғуларим қиличи қинсиз.

Кутиш асли ҳижрон шеваси,
Бор умримни киморга тикдим.
Жуда тахир севги меваси,
Била туриб кўнглимга экдим.

Нолимайман қалбимни тутиб,
Тан сиҳатлик тилайман Сизга.
Яшагайман интиқ, зор кутиб,
Боғим тўлмас куз — хазонрезга.

Шеърларимга офтоб тўлдирар,
Қачон сизни эсласам, жоним.
Ёришади, ғамни ўлдирар,
Томиримда қайнаган қоним.

1991.

* * *

Такаббур кимсалар, риёкор тиллар,
Андишасиз сўзлар ранжитар мени.
Беҳис, санг диллардан қалбим эзилар,
Дардкашим, излайин қайлардан сени.

Гавжум хиёбонда сенинг ўрнинг бўш,
Осмон ҳам қалбимдай хувиллар сенсиз.
Сенсиз мен қанотсиз, навоси йўқ қуш,
Юрагим тунлари йиғлайди унсиз...

1991.

* * *

Сенсиз бўм-бўш муҳаббат тахти,
Дил уфкига дард солар соя.
Қад ростлолмайд бегуноҳ бахтим,
Сендан кутар гулим, ҳимоя.

Ўғитларни эшитаман жим,
Жим тинглайман дилим, охимни.
Қаҳр эмас, меҳрга маҳкум,
Ошкор айла, ёр гуноҳимни.

Сенсиз бўм-бўш муҳаббат тахти,
Ўзинг келиб айлагин обод...

1992.

СУҲБАТ

Етти йилдан сўнг учрашиб қолдик,
Гуёки, нотаниш каби ўзимиз.
Икков икки ёққа бурилиб олдик,
Бир-бирига қучоқ очди кўзимиз.

Оғир бир хўрсиник чакнаган кўзлар,
Кўзимга кўзларинг дардини сўзлар.

— Қандай яшаяпсан?

— Ҳарҳолда тузук!

Мана бармоғимда ёқуткўз узук.

— Мунча тиржаясан, сал жиддийроқ боқ!

— Билсанг, йиғлашдан ҳам кулиш оғирроқ.

Маънос тортиб қолди бир зумда кўзинг,

Қайга ҳам қочардинг ўзингдан ўзинг?

* * *

Бахтдан етим қолиб, дод солар кўзлар,
Сукутдан портлайди илоҳий қудрат.
Ун чиқмас, соқовга айланар сўзлар,
Бир оғиз гапирмай, қураимиз суҳбат.

1993.

* * *

Келсанг...
Софинчларим қолмасди бева,
Севинчларим бўлмасди етим.
Ишқ дарахти соларди мева,
Қайғу қурти емасди этим.

Синиқ кўнгил косасин бутлаб,
Гоҳ ром очар лўппигина қиз.
Яна мени бахт билан қутлаб,
Юрагимда ишқ отар илдиз.

Кечолмайман севгимдан фақат,
Бошим кўкка етади келсанг.
Юрак ғамда инграйди карахт,
Дил яраси кетади келсанг...

1993.

* * *

Мени йўқлаб келдинг табибам,
Дард тигларин кўксимдан юлиб.
Юраклар жимгина айлади гурунг,
Сўзсиз эркаланди нигоҳлар кулиб.

Синиққан, касалманд руҳ эшигини,
Кувонч қушларига қилдинг ошиён.
Бағримга босганча висол қўшигин,
Куйлаяпман гулим, ишқим имтиҳон.

Мени йўқлаб келдинг, дийдоринг кўриб,
Беморлик маҳв бўлди жисмимдан буткул.
Энди изларингдан боргум югуриб,
Мисоли шамолдай кўнглимдаги гул.

1993.

БУРГУТ

Бўлганмисиз Ургут йўлида,
Теграсида тераги, толи.
Мағрур бургут сафардан қайтар,
Инда кутар жуфти ҳалоли.

Йиғилишди йил ўтиб мана,
Бургут қавми бўлди жамулжам.
Таъзим қилар дарахтлар гўё,
Юрак тепар сокин, хотиржам.

Бағри тўлиб шод бўлди замин,
Қўкка етар дея дастларим.
Бутун борлиқ кула бошлади,
Баҳор келган эди, дўстларим!

Дилдирайди саҳар кезлари,
Майсалар ҳам уйғонар чўчиб.
Бургут қоя учида мизғир,
Тушларини шамолга очиб.

О, кушларда буюқдир сезги,
Қайтишади адашмай такрор.
Бахтли тушлар кўрар осмонда,
Тушларида энтикар баҳор.

Ҳайрат билан бокиб инларга,
Бир йўловчи шундайин сўзлар:
«Жаҳон кезмоқ яхши-ю, лекин —
Уйга нима етсин азизлар».

1993.

* * *

Боғлар гулга тўдилар яна,
Шаббодалар югурар бебош.
Қилса ҳамки шодлик тантана —
Нечук ғамдан кўтармайсан бош?

Ғамларни қўй, ўртанма ортиқ,
Одат эмас гапни бурмоқлик.
Менга оғир, эй дўсти содик,
Кўзларингни ёшли кўрмоқлик.

Қара, сен деб шўрлик ва мискин,
Шодлик ерда ётар думалаб.
Қара, сенга беролмай таскин,
Сўзлар сўзга очолмайди лаб.

Қара, менинг ҳолимга, қара,
Сени ўйлаб кўзларим ёшли.
Бу дунёда бормикан, бағрим,
Менинг каби сабр-бардошли?

Мен ҳаётнинг зардобларига,
Қонлар қусиб чўкиб ўтяпман.
Дўстларимга бир қоя бўлсам,
Душманларга кўниб кетяпман.

Сен қайғулар исканжасида
Бўлсанг ҳаром кулмоқ, яшнамоқ.
Лекин оғир кечаю кундуз,
Ёлғиз қайғу билан яшамоқ.

Биламанки, таскин беҳуда,
Беҳудадир асалдай сўзлар.
Зеро, юзга ярашмас кулги,
Ёшга тўлиб турганда кўзлар.

Ҳар ҳасратга вақт эрур доя,
Узилмаган ҳали дастларинг.
Кел, даврага қўшилгин, дея,
Кутиб турар содиқ дўстларинг.

Содиқ дўстлар давраси аро,
Юзларингга табассум инсин.
Сен туфайли жигари пора,
Шодлик яна авжига минсин.

Дўсту душман қошида бағрим,
Кулиб юргин, шод, масрур, дуркун.
Чунки, қалби тоза инсоннинг,
Бешак, бахти очилур бир кун.

1994.

* * *

Соғинчдан дил хаста, ўйларим бемор,
Кўксимга ғам ёғий лашкарин тортар.
Ерда қор, қўкда қор, қалб уйимда қор,
Бутун вужудимни қор босиб ётар.

Орзуларим ухлар музга қўйиб бош,
Кўзларим кўзлаган манзиллар сароб.
Кафтимга тутганим дурмас, қора тош,
Сирдошим изтироб, овунчим шароб.

Қор девор остида инграйди рухим,
Гулим — сенсиз севинч, шодлик татимас.
Шодликларим сағир, қуйларим етим,
Шеъримга етишмас бир ёруғ нафас.

Ерда қор, қўкда қор, дил уйида қор...
Бутун вужудимни қор босиб ётар.

1995.

ОДАМИЙЛИК

Хаёт гўзаллашар кунма-кун, сўз йўк,
Ўтмиш унутилди зорли, озорли.
Ўйлайман тунлари юмолмасдан кўз,
Нечун эзгуликнинг кўзи губорли.

Нечун тарк этмоқда инсон кўксини,
Меҳр, одамийлик, эътиқод, иймон.
Дўст дўстин ўяди кулиб кўзини,
Нечун тубан кетар баъзида инсон.

Боболар иймонни айлаганлар туғ,
Покликка эш бўлиб қолсин отимиз.
Аслимиз покиза, наслимиз қутлуғ —
Буюк Амир Темур авлодларимиз.

Юракни эзмасин армон ва афсус,
Ҳақиқат гуллари қолмасин сўлиб.
Инсонмиз, инсондек яшайлик эй, дўст,
Диёнат қўрғонин соқчиси бўлиб.

1988.

. . . ГА

Кўзларимга кўз тикиб дединг:
Бунчалар ҳам кўнгли қорасан.
Айтганингда тўғри бўларди —
Бунчалар ҳам бағри порасан.

Кинояли, серилмоқ сўзинг,
Юрагимни тилкалар фақат.
Ҳаммасини биласан ўзинг —
Мен барига қиламан тоқат.

Балки тўғри сўзладинг менга,
Эй, кўнглида кири йўқ санам.
Балким, ноҳақ сўзладинг менга,
Билиб дардим ёки билмасдан.

Кўнглим менинг қора бўлса ҳам,
Ёмонликни кўрмасман раво.
Дўстларимни шодумон кўрсам,
Тузаларман, топарман даво.

Қора бўлса ростдан қорадир,
Куйган қалбда не қолар ўзга.
Куймоқлик ҳам балки чорадир,
Тор кўринса кўзимга дунё...

Кўзларимга кўз тикиб дединг:
«Бунчалар ҳам кўнгли қорасан...»

1996.

* * *

Сен учун, жонгинам, ёлғиз сен учун,
Ва телба қўнглимнинг амрин мутлако —
Бажо қилар эдим, тонмоқлик нечун,
Энг оғир шартни ҳам қўйсанг, мабодо.

Мен мағрур қалбимни йиғлатиб, инон,
Бийрон тилларимни тишга босаман.
Агар ғурурларим кўтарса исён,
Уларни қантариб дорга осаман.

Яна нима қолди, ўргатгил қани,
Тўтидай такрорлай сенинг сўзингни.
Ўшанда севарсан сен мени, балки,
Лек қандай севарман ўзим ўзимни.

1997.

* * *

Келдинг...
Ёришди, ёнди...
Ғурбатлардан зада кўкрагим.
Шодликларнинг ватани бўлди,
Севги билан тўлган юрагим.

Топдим сени йўқотган бахтим,
Юракда висолнинг қалтироқлари.
Қоронғи кулбамда порлай бошлади,
Яна илк севгининг шамчиноқлари.

1997.

* * *

Салом учун узатдим кўлим,
Ораликда қолди муаллақ.
Мен жавобсиз хатлар йўлладим,
Ва ишқ ичра аталдим ноҳақ.

Ноҳақ бўлдим, аталдим Мажнун,
Лек шодлик-ла олурман нафас.
Зотан, қайғу чекмоқлик нечун,
Сен бахтлисан, шунинг ўзи бас.

Ахир, ёлғон аҳд ила паймон,
Пок туйғулар бўлганда эрмак.
Ёлғон эрур ҳаммаси, ёлғон,
Ёлғиз менинг севгимдан бўлак.

1997.

* * *

Йиғла, майли, эзилиб йиғла,
Эзгин-эзгин йиғла бешафқат.
Кўз ёшларинг тўкиб беармон,
Тўлиб кетган юракни бўшат.
Йиғла, майли, эзилиб йиғла.

Йиғла, майли, йиғла беармон,
Чин юракдан йиғлагин гўзал.
Минг бор ёлғон кулгандан кўра,
Бир бор ростдан йиғлаган афзал.
Йиғла, майли, эзилиб йиғла...

1998.

СЕН МЕНГА АЧИНМА

Шафкат мурувватга дилим зор эмас,
Аламларни енгган иродам голиб.
Йўқ бўлиб кетмадим мисоли чўп, хас,
Пушаймон чекмайман, тақдирдан нолиб.

Мен ўзим танладим бу оғир йўлни,
Сени олиб кетгач ўзга бир карвон.
Шеърият аталмиш соф олтин кўлнинг,
Томчиси бўлолсам, йўқ дилда армон.

Куйдириб боради дард ич-ичимни,
Кўзларим ёшлатур қалбдаги титроқ.
Сени йўқотдим-у, ғам-қувончимни,
Шеър билан бўлишиб яшаяпман тоқ.

Ёлғизлик уйимга бўлса-да меҳмон,
Тунларнинг қатидан излайман ҳақ сўз.
Сен менга ачинма, ахир, қай инсон,
Умрини беҳуда ўтказар бахтсиз.

Дунёга келмадим кетмоқ учун жим,
Ортимда қолажак бир жарангли сас.
Янтоқзорда ялангоёқ югурдим,
Қип-кизил конимдан гуллар унса бас.

1998.

* * *

Ёлғонларга бўлмагай ошно,
Поклик тўнин кийса чин инсон.
Эшитмагай дўстлардан дашном,
Тўғрилиқдир энг буюк эҳсон.

Дил шишаси тоза бўлса гар,
Ёпишмагай тухмат занглари.
Кимки бўлса муҳаббатга ёр,
Покизадир унинг тонглари.

Юрагимга ваҳима солур,
Дўстларимсиз кечган кунларим.
Зулмат эрур, қоп-қора эрур,
Муҳаббатсиз ўтган кунларим.

1998.

* * *

Йўқ, сенинг шаънингга юқтирмасман чанг,
Асрайман хусумат исёнларидан.
Ўчмас юрагимга муҳрланган ранг,
Ўт сачрар чопкир ишқ тугёнларидан.

Оппоқ орзуларга сингиб борар жон,
Фурурдан тикланса емирилмас тахт.
Келсанг, бахт бераман борича имкон,
Дилингда уйғонса ёддан чикқан аҳд.

1999.

ГУЛЛАР ТУТИНГ АЁЛ ҚЎЛИГА

Бешик тутиб аллалар айтсин,
Янграб турсин аёл овози.
Фарзандлари дуркун улғайсин,
Кексайса ҳам кўтаринг нозин.

Умр бўйи эъозланг, асранг,
Порлаб турсин кўзларида чўғ.
Аёл кўнглин асло ранжитманг,
Уйингизнинг кўрки у қутлуғ.

Кўзларини ёшлатманг зинҳор,
Ўчмас доғлар солманг кўнглига.
Бевақт сочин сийламасин қор,
Гуллар тутинг аёл қўлига.

Кўксингизда бўлса гар Оллох,
Волидангиз бамисли Каъба.
Бу жаҳонда бўлмаган, илло,
Оналикдан буюк мартаба.

1999.

БЎЛГАН

Бу бўтана сувлар бир маҳал,
Тоза бўлган, топ-тоза бўлган.
Жандалари исқирт қария,
Фариштадай озода бўлган.

Бу қўлмак сув унутган алҳол —
Ўз қавмини, тоғни, булокни.
Шаҳар бўйлаб тентирайди чол —
Алам билан эслар қишлоқни.

1999.

ТЕЗ ЁРДАМ

Машиналар ҳориб, бўшашиб суяк,
Тун чоғида мизғиб олишади дам.
Уларни эркалаш ва севиш керак,
Ширин тушлар тиланг уйқусида ҳам.

Аммо ухламайди сира «тез ёрдам»,
Улкан шаҳар бўйлаб физиллар, фақат,
Тин Манзилга етганда тин олар, бир дам,
Яраланган умид, бетоб муҳаббат.

Тун оққан чоғида, кўз илинган дам,
Қалбга таскин берар умид чароғон.
Энг зарур ёрдамдир, ахир, «тез ёрдам»,
Оддий машина-ю, дўстдай меҳрибон.

1999.

ҚОНИМДА ЛОВИЛЛАБ ЁНАР ТОШ

Қонимда ловиллаб ёнар тош,
Оловдан қонайди хотира.
Ғижимланар қўлимда бардош,
Бўғолмайман хоҳишни сира.
Ўсади тош ёнгани сайин,
Қушдай қўнар қўлимга харсанг.
Олов йиғлар кафтимда майин,
Йиллар юки елкамдаги чанг.
Бармоғимдан хотира томар,
Лабга жойлаб муқаддас сўздек.
Насибам — тош, тош тошни ёрар —
Кўкрагимда уйғонар ўзбек.

1999.

МАНГУ ҚЎШИҚ

Сени севиб шул бўлди охир,
Юрагимни ёқдинг султоним.
Султон шундай бўларми, ахир,
Индамасдан олдинг-ку жоним.

Кенглик ичра менинг юрагим,
Ер-осмонни жо-бажо қилар.
Демак, менинг шоҳи жаҳоним,
Еру осмон измингда бўлар.

Юрагимнинг юлдузларин ҳам,
Сенга тамом этурман эҳсон.
Кимки сенга бўйсунмас экан,
Амринг ила қилурман яксон.

Сенга мафтун кўзларни қадаб,
Шайдоларинг толди беҳисоб.
Ҳар кун сенинг мадҳинг шарафлаб,
Ёзилади буюк бир китоб.

Ошиқларнинг кўзларида хоб,
Улар дейди: — соҳибфалаксиз.
Кеча-кундуз қилурлар хитоб,
Малоиклар ичра малаксиз...

О, маликам, сен нега интик,
Ол юзларинг бўлибди сомон.
Вужудингни қийнамиш қаттиқ,
Бир ажиб ҳис, сирли ҳаяжон.

Фироқ келса гар ўлкасига,
Ишқ тангриси доим сергакдир.
Бутун борлиқ маликасига,
Лойиқ умр, йўлдош керакдир.

Шунда қадим эртақдагидай,
Хузурига келар бир кампир.
Худди қадим эртақдагидай,
Қўлинг сўраб йиғлайди фақир.

Остонагни ўпиб кирарлар,
Не-не ботир, ёвқур йигитлар.
Қўлинг ўпиб, қўлинг сўрарлар,
Не-не ботир, ёвқур йигитлар.

На кампирга қулоқ соласан,
На йигитлар кўринар кўзга.
Хаёлингда хуноб бўласан,
Бирон сирдош тополмай ўзга.

Кўринмайди ҳеч хор кўзинга,
Йўламаса ҳеч ким ёнингга.
Кечиб тахтдан дейсан ўзингни,
«Қайтгим келур Она заминга...»

Султон қилиб борликка бир дам,
Қийнаб қўйдим хаёлан бир оз.
Биз ерликмиз, ярашар, санам,
Она ерда айтишсак дил роз.

Хаёл майли фалакка учсин,
Самоларни қучсин беадад.
Хаёт ажиб дўст эрур, лекин,
Бизга замин беради мадад.

Хаёл назм аҳлининг мудом,
Энг муқаддас эзгу тилаги.
Ошиқ узоқ сафар чоғи ҳам,
Хаёл билан суяр малагин.

Мен борлиққа ҳоким эмасман,
Мен билганим шу ер, шу замон.
Йўқ нарсани бор қил, демасман,
Қўшиқ куйлаб бўлурман шодмон.

Кўнглинг шоҳлик тиласа қай кун,
Мен кўксимни очайин шу он.
Яхши кунлар, соғлиғинг учун,
Шароб ичиб маст бўлай, жонон.

Ҳар кимнинг ўз усул, йўли бор,
Мен шеър билан айтадирман роз.
Она юртга меҳримни дилдор,
Қўшиғим-ла этурман ҳамроз.

Хаёл билан боқаман ҳар ён,
Туядирман ажиб бир баёт.
Севги билан тирикдир инсон,
Мангу қўшиқ эрур бу ҳаёт.

1999.

ИСМ

Уни на ёқиб бўлади,
На порглатиб.
Ейман десанг...
Зарарлими, зарарсизми,
Фанга номаълум.
Минорадан ташласанг,
Ўлмай, кулади!
Уни фақат мрамартошга
Ўйиб ёзса бўлади.

2000.

ХАЛҚ ОҶАНГИДА

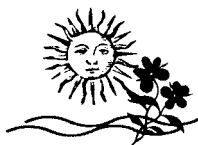
Бизлар икки қирғоқмиз бағрим,
Биримиз Ғарб, биримиз Шарқмиз.
Талпинган чоғ висол бағрига,
Иккимиз ҳам наҳрида ғарқмиз.

Ўртамизда азим дарё...
Оқаётир пишқириб,
Ўтаяпмиз бу дунёдан,
Дийдор қолиб, туш кўриб.

Ёлғизгинам, сен омон бўл,
Кўз ёшларинг арисин.
Қора дарё, сувинг қуриб,
Балиқларинг чирисин.

Ўртамизда қора дарё...
Биримиз Ғарб, биримиз Шарқмиз,
Етишган кун висол базмига.
Иккимиз ҳам наҳрида ғарқмиз.

2000.

ШИФОХОНАДА

Кеча ошно эдик учқур ўйларга,
Бугун юрак сокин, совиган қон ҳам.
Аччиқ хотиралар қўтарар исён,
Омонат туюлар бу ширин жон ҳам.

Бу лаҳза ҳориган кўнгил уйини,
Банд этмиш энг яқин дўстларнинг ёди.
Тинглаш, англаш офир видо куйини,
Энг офир қийноқ бу — руҳнинг фарёди.

Вақтнинг милларини эзгилар оғриқ,
Сўнг эговлай бошлар сўнгакни ғофил.
Энди бу ҳаётга эмасмиз масъул,
Энди биз фурсатга эмасмиз дохил.

Энди биз ҳеч кимга бермасмиз сабоқ,
Сўроқ ҳам этмасмиз кимсани ортиқ.
Чарчок, дайди жонни олурлар бул чок,
Сўнгра руҳимизга этурлар тортиқ.

Оппоқ бўшлиқларда яйраган жисмим,
Ўзига ўзини этади эҳсон...
Сўнг мени табриклар қилар табассум —
Сенинг кўзларингга айланган осмон.

2000.

* * *

Кеча кулар эдик нур каби шоён,
Бугун гам безади лабларимизни.
Бундай зўр қайғунинг сабаби аён —
Севги ташлаб кетган қалбларимизни.

Кеча қўшиқ куйлар эдик беармон,
Бу кун беороммиз кошонамизда.
Бундай зўр кулфатнинг сабаби аён —
Дўстлар оёқ узган остонамиздан.

Кеча меҳримизга тан берган офтоб,
Бугун таъна билан боқар мастона...
Рухимиз безовта, калбимиз бетоб,
Биз сизни эсламай қўйдик-ку, Она!

Устозлар ўғитин унутдик, дўстим,
Харом лукмалардан безиллар қорин.
Вужудимиз хаста, серажин пўстим,
Соғиниб яшаймиз падар дийдорин.

Дўппи тор келганда эслаймиз, холос,
Қабул бўлармикан нолаларимиз.
Бизни гуноҳлардан айлагин халос —
Боши омон бўлсин болаларимиз!

2000.

СОҒИҶ

I

Мени излаб келмади ҳеч ким,
Тўқсон олтинчининг қаҳратонида.
Янги йил кечаси ёлғиз, хаёлан
Тонгни кутдим унинг қаҳкашонида.

Сени бир нафас ҳам холи қўймадим,
Маъюс суратингни безади аёз.
Мен ҳали ҳеч кимни бундай суймадим,
Севгимнинг қошида дарёлар саёз.

Мен қандок айтурман сўзлар лол, ожиз,
Бегона вужуддай титраб турур тан.
Ҳолимни англамас на шеър, на мажоз,
Кўксим ғам мулкига бўлди-ку ватан!

Ўтган кунларингни ўйлаб ўкинма,
Сира ғам босмасин нигоҳларингни.
Сен менга ташлагин қанча бўлса ҳам,
Ўзим кўтарурман гуноҳларингни.

II

Осмон ҳам аслида улкан кўз эрур,
Қара, киприкларин копламиш қиров.
Унга дўст, балким ёр, билмам не зарур,
Сал узоқ тикилсанг йиғлайди дарров.

Суйсам шу осмонча суярман, бағрим,
Йиғласам йиғларман шул осмон қадар.
Қаҳримни муз каби эритар меҳрим,
Гоҳ армон ўртайди — поёнсиз қадар.

III

Бул кун ҳамма нарса исмиmdir менинг,
Лаббай деяжакман, гар десанг денгиз.
Аслида, шу осмон кўзларинг сенинг,
Борлиқ либос киймиш ёқасиз, енгсиз.

Дафн маросимин эслатар ҳаво,
Ўлганлар оқ кияр, қолганлар қора?
Мени ўйлантирар бул қадим савдо —
Муҳаббат, аслида, энг кўхна яра.

Мабюс суратингга боқаман такрор,
Бунча бардошлидир шу парча қоғоз.
Оғзимни очсам бас, портлайди дунё,
Ичимда оғриққа тўйинган овоз...

IV

Гўё қиш юшаниб ўрнини секин,
Бўшатиб бергандай, келгандай баҳор,
Қоронғи кулбамга нур тўлар сокин
Умид ҳадя этар кўнглимга наҳор.

Биламан, қайдадир хафа, ғамгузор,
Турибсан кўксингни шамолга кериб.
Деразам раҳини қоплаган музлар
Илиқ нафасингдан кетди-ку эриб.

Сен оппоқ либосда бўлдинг-у зохир,
Кўрдим, имо қилдинг силкиб бошингни.
Келдинг-ку ёлғизим, кўрдим-ку ахир,
Тарновлардан томган тоза ёшингни.

Келган бўлса шундай келгандир беҳол,
Лайли ҳам Мажнуннинг қошига сахар.
Кирган бўлса шундай киргандир, алхол,
Ширин ҳам Фарходнинг тушига сахар.

V

... Офтоб туриб қолди кўкда муаллақ,
Яна тўқнаш келди абадул аввал.
Соат капгирини айлади талоқ,
Бир лаҳза бузилди ул кўхна жадвал.

Илоҳий эҳсондир бизга ушбу дам,
Тўқсон олтинчининг қаҳратонидан.
Мен сени қутаман ҳамиша эркам —
Умримнинг баҳор, ёз саратонида...

2000.

* * *

Эркам, сени соғиндим жуда,
Атрофимда туннинг ваҳшати.
Бор бўйини этди намоён,
Айрилиқда яшаш даҳшати.

Меҳр тўла парипайкаринг,
Тушларимга кираверади.
Қучоқ очиб уйғониб кетсам —
Бағрим бўм-бўш тураверади.

1998.

ИЛТИЖО

Сен дединг: — Мен улуғ қалбли сиймони,
Чин дилдан севаман, севаман, бироқ,
Мен учун омонат ушбу дунёнинг,
Қизил атиргули чандон улуғроқ.

Дедингки, атиргул чаманда ўсиб,
Кўз ўнгимда бу дам сўлди-ку, алҳол.
Шўрлик қизил гулим! Нафасин қисиб —
Фалақдан эврилди кучли бир шамол.

Бу шамол гармсел — қора ниятли,
Сен дейсан: — Ботирим, ишонма унга.
Илтимос, улуғвор қалбинг ояти,
Айланиб қолмасин лаҳзада тунга.

Мен дедим: — Ферузам, гавҳар сўзингни,
Ғоят кадрлайман, бўлдим асири.
Гул, шамол қисматин ўйлаб ўзингни
Телбадай тутишинг. Бу ҳам таъсирлик.

Дедимки: — Ферузам, ўша атиргул,
Қайтадан унибди, хув, ана боғда.
Ахир, мотам нечун? Нечун, ахир, ул?
Севгимиз барқ урган бу гулгун чоғда.

Сен дединг: — Мен улуғ қалбли сиймони,
Чин дилдан, чин дилдан севардим, бироқ.
Энди қизиғи йўқ фоний дунёнинг,
Ўшал атиргулим чандон улуғроқ!..

Сўнг кетдинг. Тамоман ҳайрона қолди,
Ўтли кунларимнинг шодон навоси.
Тундай сочларимга қировлар солди,
Ноҳақ айрилиқнинг аччиқ жафоси.

Ферузам! Мен энди кезишдан толдим.
Ул ёвуз шамолни ахтариб гаранг.
Ферузам, мен энди букчайиб қолдим,
Асабим торлари тортилди таранг.

Қай кунки, осмонда йиғласа булут,
Шамоллар қахр-ла ҳайдаб салади.
Ҳорғин нигоҳимда чакнаб сўнди ўт,
Энди у умрбод шундай қолади.

Ўжар ғуруримни бул кун қарғайман,
Кўксимни гижимлар армон овози.
Ферузам! Ёлвориб, сендин сўрайман,
Энди ортингга қайт, юрагим сози!

Қайта тирилмоқда кўксимда туйғу,
Оташлар қайтмоқда яна қонимга.
Осмон бўлсанг қайтгил, омон бўлсанг қайт,
Шу оғир лаҳзада қайтгил ёнимга!

Ул сўнгги лаҳзада қайтгил ёнимга!..

1996.

ЖАВОБ

*(Халқимиз бошига кўп мудҳиш кулфатлар
солган қизил империя малайи
Гдлянга)*

Қисматнинг шалди роқ аробасидан
Тушиб, лунгисини ечган бир кимса.
Иштонсиз аждодин дарвозасидан
Ўйлайди бир халқнинг бўйнига минса.

Осмондан тушганман, дейди у бугун,
Фариштаман, дейди, худоман, дейди,
Махрамимсиз, дейди, алжирар нукул,
Тарихингни ўзим битаман, дейди!

Мағрибу машрикқа ғавго қиладир,
«Эшакка ем берсанг, ҳанграб тепадир».
«Кўшпакка нон берсанг, қутириб тишлар»,
Тузликқа тупуриб, кейин тонадир.

Дунёда мавжуддир шунақа ишлар...
Зобит зобитликни «савго» қиладир.
Энди сен хўжангга бориб ҳисоб бер,
Бўлмаса, бошингда ғавго қиладир.

Айтгинки, ўзбеклар тош олиб қувмас —
Савоб дер ҳар дайди кўноқ тунаса.
Инсофдан лоф уриб, иймонсиз кетдинг,
Зинодан тувилган безот хунаса...

1986.

* * *

Қуёш,
Қуёш,
Эҳ, бераҳм, бевафо қуёш.
Сўниб қолмадинг-ку сен,
Порлаб турдинг бошимда,
Кўздан оққан ёшимни
Фанимларга кўрсатиб,
Қуёш, қуёш, қуёшим
Сендан ҳилол яхшидир:
Бошимда эртак айтар
Овутади меҳрибон.
Абгор этмайди қуёш!
Сенинг кўзинг қамашган
Олтинга тушган кўзинг...
Қуёш, билсанг сени алдашган
Эҳ, бевафо қуёшим,
Ўша кун...
Нега сўниб кетмадинг
Кетиб қолмадинг, нега?
Нега ўчиб қолмадинг?
Сенинг кўзинг қамашган, қуёшим...
Эҳ, сен маккора, сотқин қуёшим...

1986.

* * *

Афсунгар нигоҳлар мени алдайди,
Висол ваъда айлаб келтирар қайғу.
Сўнгра юрагимга тифин қадайди,
Сархуш бода бўлиб кўринган оғу.

Ортиқ чидолмайман, ўзни тифлайман,
Поклик меҳробига тўкиб ёшимни.
Сўнг кўксингга қўйиб узоқ йиғлайман,
Ўзимнинг гуноҳкор, оғир бошимни.

1986.

АФФОНИСТОНЛИК ОНА ФАРЁДИ

Нидо келар...
Нидо келар, юрагимга санчилар,
Уйку бермайди нидо...
Мозор босиб келган нидолар,
Тоғлар ошиб келган нидолар...

Қора рўмол ўраган борлик,
Қора рангга бўялган ҳаво.
Вужудимга сингиб борар тун,
Нақд ёқамдан бўғиб олар тун.

Нидо келар, инграйди руҳим,
Зириллайди қулоқ пардаси.
Нидо келар —
Нон сўраб йиғлаган гўдак ноласи,
Бир шўрлик онанинг ғамгин алласи,
«Нон ҳақида сўйлама, болам,
Ох, нон сўраб йиғлама, болам,
Онанинг бағрин тиглама, болам...
Алла, қўзим, аллаё, Алла...»

Хаммасига чидамоқ мумкин
Лекин чидаб бўлмайди, дўстлар —
Нон сўраган, гўдак оҳига,
Кўз ўнгимда кўрина бошлар —
Чўпдай озғин қўлчалар,
Сўлиган гулғунчалар!..

Ох, йиғларман кўз ёшим қора,
Ўкирарман, тинади бўрон.
Музлаб қолар бўғзимда фиғон...
Қайда қуёш, қайда ул ой?
Қайда қолмиш юлдузлар?
Бунда фақат —
Қора рўмол ўраган борлик...

Тонг ота қолсайди,
Кела қолсайди қуёш,
Зора, зора субҳидам
ёруғ кўрсам дунёни
Ва тўйган қўзичоқдай
Ўйнаб юрган болаларни,
ҳам уларнинг момик қўлчаларини...
Тонг ота қолсайди,
Кела қолсайди қуёш!...

1998.

* * *

Туш кўрибман: кўзларинг, —
Кўзларинг мени алдармиш.
Алдар эмиш сўзларинг —
Юпатармиш, мени аврармиш...

Қўрқиб, қўрқиб ўпар эмишман,
Оғу эмиш лабдаги болинг.
Ёлғон эмиш, қўп ёлғон эмиш
Мен дунёни бахш этган холинг.

Тонг жилмайиб таъбир айтармиш,
Учар эмиш бошдан ҳушларим.
Энди бахтим очилар эмиш —
Ёлғон эмиш барча тушларим...

1998.

ҚИСҚА МУЛОҚОТ

— Ожиз кўрса рақибини
Айтинг мардлар нетади?
— Унга ўзин ўнгламоққа
Имкон бериб кетади...

1998.

* * *

Сизни кўрдим, эсланди тагин,
Юракдаги армон – муҳаббат.
Ёмон ўйга борманг ва билинг
Сиз ўшанга ўхшайсиз фақат.

Сиз боқасиз, нотаниш пари,
Изтиробдир Сизни учратмоқ.
Худди ўшал гўзал сингари
Вужудимга соласиз титроқ.

...Кўзларимиз суҳбат қуради,
Қадаган чоғ кўз қиримизни.
Қалбда севги жавлон уради,
Севар эдик бир-биримизни.

Сўзлашмасдик, шундай жимгина
Дил сўзларин айлардик изҳор.
Ажраб кетдик, сўнг секингина
Севгимизга бўлганча икрор.

Юракдаги буюк муҳаббат
Сўзламакка бермасди имкон.
Етишмасди бизларда журъат,
Энди бўлса кийнайди армон.

Хотирамда қонли из бўлиб
Қолди мангу бокира ишқим.
Куйлагайман ғамларга тўлиб,
Армон ила тўла қўшиғим.

Қўшиғимда уни куйларман,
Ишқим ортар, асло бўлмас кам.
Қўшиғимда куйлаб ўтарман
Унга ўхшаш санамларни ҳам.

1998.

ҚУТЛОВ

Бизнинг кўчада ҳам байрам бўлажак.

Ғафур Фулом.

Азиз ватандошим, қутлайман сени,
Юракда оловли ҳисларнинг тафти.
Баҳор безак берган кўчаларингда,
Истиқлол аталган байрам бўляпти.

Фалак айланадир, фасл кулганда,
Истиқлол айёми таратажак нур.
Кўчангда ҳар сафар байрам бўлганда,
Сени қутламоқдан топаман ҳузур.

1998.

ХИЁНАТ ҲАҚИДА ҲАЗИЛ

Азизлар, заминни юксак тутингиз,
Ҳеч кимга, ҳеч қачон ёвлик қилмайди.
Сиз уни такрор ва такрор ўпингиз,
Она ер хиёнат нима, билмайди.

Баъзида мажбурсиз, яқинлар қолиб,
Сиз тоғнинг тошидан тилайсиз нажот.
Ўшал дам тошларни ўпингиз олиб,
Тошлар ҳам ҳеч кимга қилмас хиёнат.

Оламда севги бор, кудрати чексиз,
Ўлсангиз севги деб, вафо деб ўлинг.
Жон нисор айлангиз суйганингизга,
Аммо, кейинига эҳтиёт бўлинг...

1998.

ШОИР БЎЛСАНГ

Шоир бўлсанг, куйласанг —
Жайхун каби тошиб-тошиб.
Шоир бўлсанг, дунё кезсанг —
Химолайдан ошиб-ошиб.

Шоир бўлсанг, қониб-қониб
Муҳаббатни куйласанг.
Дор турса ҳам бошингда,
Ўз халқингни ўйласанг.

Шоир бўлсанг, ғийбат, бўхтон,
Қўшилмаса қонингга.
Тухматчилар бошин эгиб,
Келишсалар ёнингга.

1998.

* * *

Бир кам дунё дерлар асли азалдан,
Хатто, камалакда бир ранг кам эмиш.
Лекин табиатнинг буюклигида
Аслида, ҳаммаси мужассам эмиш.

Бу камнинг нелигин англамоқ учун,
Инсонга ҳаётдай мактаб берилган.
Етмаган рангларни жамламоқ эса,
Баҳор зиммасига хатлаб берилган...

1998.

МУНОЗАРА

Очиқ гап: чегараси бўлади ернинг,
Хаво қатлами ҳам бундан холимас.
Элатнинг, миллатнинг, давлатнинг,
Ўз музофоти бор, кудратига мос.

Сўзни, гапни, хаёл, имкониятни
Амаллаб ҳадлаган бўлсалар керак.
Агар чегарасиз яшолса инсон —
Кўкрак қафас ичра ёнмасди юрак!

1998.

ҲАҚИҚАТ

Бир чакмоқ қанд эмас ҳақиқат,
Мумкинмас эритиб ичмоқлик чойда.
Ё булғаб бўлмайди қорамой тўкиб,
Шаркираб оқмайди сув каби сойда.

Сотмоқ ва еб қўймоқ хавфидан холи,
Дўшпослаб бўлмайди дарахтга боғлаб...
У на ёрдир бўса олсангиз холи,
Хилват бурчакларда маҳкам кучоқлаб.

Кўпларнинг яхши ҳам қўли етмайди,
Шул сабаб дуч келган беролмас озор.
Кимгадир мансаб-у, ким учун бойлик,
Ҳақиқат десангиз югурар бозор.

Иймон, эътиқоднинг ҳамсояси у,
Сабрлик зотларга доимо йўлдош.
Азизим, сен унинг ўзагига боқ,
Ўзи Яратганнинг исмига отдош!

1998.

* * *

Кузни мақтаб шеър ёзсам, бағрим —
Баҳор яхши эмасми, дединг.
Баҳорни мадҳ этган дўстингиз,
Сиздан кулиб юрмасми, дединг.

Баҳор яхши, унинг ҳақида,
Ёзмоқ мумкин сўзни аямай.
Аммо нетай, минг ноз ила куз,
Бу кун менга узатадир май.

Ишон жоним, баҳор учун ҳам
Юрагимда асраганим бор.
Бироқ ҳозир куз келганидан
Пахтазорни этай хабардор...

1998.

* * *

Суратингга тикилсам гоҳо,
Кўнгилга кўп ўйлар келар:
Овул, ҳовли, уйлар келар,
Чалинмаган куйлар келар,
Армон бўлган тўйлар келар.

Суратингга тикилсам гоҳо,
Кўнгил тўла армон кетар,
Юрагимдан дармон кетар,
Дил ўртаган хижрон кетар,
Ел ўйнаган хазон кетар.

Суратингга тикилсам гоҳо,
Менга йўлдош ғурбат қолар,
Уввос тортиб ҳайрат қолар,
Ёш кўнгилда кулфат қолар,
Қўлларимда сурат қолар...

1998.

* * *

Мен сендан қарзга деб сўровдим бир сўм.
Эллик танга узатдинг зўрға...
Садақа бергандай узатдинг дўстим,
Еб кетарга, дея гадой ё кўрга.
Мен эса сўрадим бутун бир сўмлик,
Ярмини узатиб... кетдинг жуда паст.
Дунёни сўрасам, бутун сўрарман,
Магар ярим бўлса, у ҳам керакмас...

1998.

КУЗ МАНЗАРАСИ

Тоғларга туманли окшом тушадир,
Хазонлар тўлдирган боғнинг йўлкасин.
Изғирин изиллаб келиб кучадир
Чорбоғнинг кийимсиз қолган бекасин.

Жанубга кетмаган вафодор чумчук,
Чирқиллаб ўзига излар бошпана.
Негадир, осмоннинг авзойи бузук,
Кўз ёши қилгудай танг турар, ана.

Кундуз қий-чувларга тўла пайкаллар,
Дехқоннинг амридан ҳозир бўшади.
Яланғоч тераклар маъюс чайқалар,
Ҳорғин куз заминга назар ташлади.

Қайдандир келмоқда болта саси ҳам,
Қачон оромини туяр одамлар?
Билмам, қанча дарахт кетар бу окшом —
Афтидан, қиш ғамин еяр одамлар.

1998.

ТАРИХ ҲУКМИ

Устоз Ойбекдан «Сизнинг Навоий ҳақида роман ёзишингизга нима тўртки бўлган» — деб сўраганида у «тарих ҳукми» — деб жавоб берган экан.

Ассалом, азизлар! Бу улуғ минбар,
Устоз тин оладир замин кўйнида.
Мен энди Навоий руҳини ёдлай,
Фақат минбардамас... андак қуйида.

Минбарга ўчлар ҳам мени кечирсин,
Лекин, боболарнинг ёди соҳирдир.
Уларнинг руҳига шафе келтирмай,
Баланд минбарлардан сўзлаш оғирдир.

Ҳаёт — бу шатранждир. Навоий — султон.
Биз — мангу ўйиннинг пиёдалари.
Кўҳна бир мантиққа келтиринг иймон —
Шоҳнинг фуқародан баланддир кадри...

Тўғри, асар ёздим бобом ҳақида —
Холис тасвирладим шер ниятини.
Ўқувчим қошида очдим бирма-бир
Санъат ва салтанат зиддиятини.

Хондамир имконсиз бўлган бир қадар,
Шу сабаб тарихда бу мавзу мубҳам.
Мен эса барини қаламга олдим
Чунки узоқдадир шоҳ ҳам, жаллод ҳам.

Дўстлар, асар сабаб мени мақтаманг,
Мен тарих ҳукмини адо этганман.
Аждодлар руҳини авлод шарафлар,
Замон кечмишини... англаб етганман!

1998.

АДОЛАТ ТАХТИ

Адолат тахтида ўтирса нокас,
Ҳалол қўлин кесиб, мард кўзин ўяр.
Шатранж ўйнар бунда ҳасад ва ҳавас,
Иймонсиз ўз танин минг рангга бўяр.

Мухаббат макридан ясаб қўғирчок,
Пистирма қўяди дўстлар дўстига.
Тиллар ҳам шунчалик бийрон ва олчоқ,
Ялтирок тўн ёпар сўзнинг устига.

Ҳаёт жанг майдони, улоқ чопар халқ,
Ожизни ямламай ютар Ёсуман.
Умид тандирига кулча ёпар халқ,
Тарқашин кутади бу кора туман.

Қумдай уваланар бўҳтон тоғи ҳам,
Ҳақиқат пойида янчилар зўрлик.
Ҳакни енга олмас бирор мутғаҳам,
Ҳакни кўмолмайди ёмғир, қор, ўрлик.

1999.

* * *

Биринчи —
бу оддий сўз эмас,
Жондан кечмоқ билан баробар.
Шу боисдан фидойиларни
Эл ардоқлар қиёмат қадар.
Самоларга қўлимиз етгай,
Истиқлолга раҳнамо ул зот.
То заминда яшар инсонлар,
Биринчисиз қолмасин ҳаёт.

1999.

ТУРКИСТОН ЎЗ УЙМИЗ

Хей, ўзини четга олган қардошим —
Сафларга қўшилиб юр, қаторлар бузилмасин.
Айрилиққа етмас энди бардошим —
Учмагин найрангларга, меҳр ипи узилмасин.
Динимиз бир, тилимиз бир, бирдир нағма-куйимиз,
Шу тупроқ бизга Ватан, Туркистон — ўз уйимиз.

Сувимиз бир, тоғимиз бир, бирдир мачит-мозорлар,
Тўйимиз бир, азамиз бир, яйлов ҳамда бозорлар.
Қорақалпоқ, қирғиз, қозок, туркман ҳамда татарлар,
Гўрўғлидан қолган тирноқ метин кўкай, озармиз.
Шу тупроқ бизга Ватан, Туркистон — ўз уйимиз.

Истанбулда садо берар Шошда айтган азонимиз,
Олтой, Тува, Болқон, Қоғқаз, Булғористон,

Қозонимиз.

Ислон нури дилимизда, қўлимизда Қуръонимиз.
Соҳибқирон авлодимиз, урвоғимиз, тўзонимиз.
Хурлигимиз, бирлигимиз, маъракамиз, тўйимиз —
Шу тупроқ бизга Ватан, Туркистон — ўз уйимиз.

Динимиз бир, тилимиз бир, бирдир нағма, куйимиз,
Дилимиз бир, элимиз бир, бирдир мақсад-ўйимиз,
Хурлигимиз, бирлигимиз, маъракамиз, тўйимиз.
Бирлашсак гар осмон қадар юксалади бўйимиз —
Шу тупроқ бизга Ватан, Туркистон — ўз уйимиз.

1999.

МИЛЛАТ

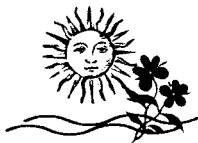
Соҳибқирон улуғлаган юрт
Жанггоҳ томон қадам ташлади.
Дилда иймон, зўр ғурур билан,
Мутлоқ янги тарих бошлади.

Салтанати шўро шу маҳал,
Безовталиқ ила тўлғонди.
Юз йилларки, мудраб хориган,
Миллатимиз, шукур, уйғонди.

Элнинг жасур танти ўғлига,
Рухсорини очди истиқбол.
Соҳибқирон руҳи қўллади,
Юртимизга қайтди истиқлол.

Бахтимизни қўш берди Оллоҳ,
Бугун бизни тан олди жаҳон.
Қуёш қадар юксалди кадр,
Жасоратда тенгсиздир сарбон.

У биринчи эртақ — саробдан,
Элни эрка бошлаган буюк.
Бизда ботир, мард инсонлар кўп,
Шунинг учун сарбонлар суюк.

...ГА

Шу бугундан ажрашдик тамом,
Майли энди мени қотил денг.
Ўз қалбимни маҳв этдим жонон —
Қўймоқ учун гўр қазидим кенг.

Бу мусибат маросим гали,
Келманг, майли овлоқда туринг.
Фақат, фақат, дафн маҳали,
Қалбингиздан озроқ жой беринг.

Сўнгра гоҳо қўлимда гуллар
Қаршингизда пайдо бўлган кун —
Ҳайрон боқманг Сизгамас улар,
Марҳум қалбнинг ҳурмати учун...

1999.

* * *

Ўзинг айт, дард недур,
Айт, қувонч недур?
Мен билмасман бугун қалбимда,
Бир пари бор, нелар сўзлар ул?
Қаҳ-қаҳ кулар, гоҳо бўзлайди,
Мен билмасман нени кўзлар ул?
Қувонч десам, ёнар юрагим,
Қайғу десам роҳатбахш-ку у.
Билолмасман унинг тилагин —
О, юрагим, не истайди у?!

1999.

* * *

Менга жонинг ачир бегумон,
Лекин умр бера олмассан.
Дўстлигинг ҳам эмасдир ёлғон,
Лекин ҳамдард бўла олмассан.

Ожиздирсан гар мени офат,
Қуршаб келса бехос, ногаҳон.
Тилагим шу тангридан фақат,
Ўзи тортсин ўз юкин инсон.

Мурувватга эмасдурман зор,
Муҳтожликка қилурман тоқат.
Чекай майли изтироб, озор,
Ёвузларга ялинмай фақат.

1999.

* * *

Тунда ҳам, кунда ҳам
Чорлайсан, эй оҳанграбо,
Сенинг ёдинг ила ёндим
Бу даҳр аро...
Хотира юклари бунчалар
Оғир —
Сен бахтга зор бўлдинг,
Мен — бахти қаро.

1999.

* * *

О, юракнинг ситилган чоки,
Тасаллига ожиздир сўзлар.
Нурай бошлар сабрнинг тоғи,
Олам рангин англамас сўзлар.

О, юракнинг сиқилган чоғи,
Нурли ўйлар қалбни тарк этар.
Дилни эзар пушаймон доғи,
Хаста юрак кимнидир кутар.

О, юракнинг сиқилган чоғи,
Нечун кўнгил меҳр тусайди?
Магар, бутун умримиз боғи,
Меҳримиз ҳам тугал бўлсайди.

О, юракнинг сиқилган чоғи,
Фазоларга учмоқ истайман.
Тор жаҳонни йўргаклаб аста,
Оқ либосда кучмоқ истайман,

О, юракнинг сиқилган чоғи...
Гўё кўкда гўзал камалак,
Бокира қалбларда бебаҳо биллур
Кўзимга кўриндинг митти капалак...

1999.

* * *

Ғаним билма ўзингни менга,
Пур ҳикматга айлагил амал.
Балким таъзим қилурман сенга,
Юрагимни англаган маҳал.

Ҳали бизлар иккита олам,
Оқил сўзин қулоғингга ол.
Бир инсоннинг наздида бекам,
Инсон бўлиш ўзи зўр иқбол.

Ичи тўла ғурбат ила ғам,
Яшнаб турган мисли кошона.
Балким, сендан топа олмасман,
Инсонликдан бирон нишона.

Мен ўзимни яхши билурман,
Мени мақтаб овора бўлма.
Яхши бўлсанг, жоним берурман,
Ёмон бўлсанг, йўлингдан қолма.

Иш битишин агар кўзласанг,
Хушомадни ёқтирмам минбаъд.
Агар кўнглим топиб сўзласанг,
Қулинг бўлиб қолурман абад.

Этмагайман жаннатни орзу,
Қўрқмагайман рақиб, ғанимдан.
Агар мендан бўлсанг норози,
Бошим олиб кетай ёнингдан.

Мен шундайин беғам, бепарво,
Ўғитлардан чиқмайди рангим.
Яхшилик ва ёмонлик аро —
Қалқиб турар нотинч юрагим.

Ғаним билма ўзингни менга...
Ўткинчидир асли бу дунё,
Ўткинчидир бу абадият.
Боқий яшамоқлик афсона рўё,
Ҳар ким ўз умрини яшамоғи шарт.

Кундалик ташвишлар
Чанг ғуборидан,
Оғриган кўнглилар
Охи зоридан.
Тириклик ғами-ю,
Ўткинчи майл,
Сийқа гурунглар-у,
Ҳавойи сайил,
Ортидаги чўнг бир ҳаётни,
Кўрмоғимиз шартдир, дўстгинам.
Умрбоқий чинорлар бардошини,
Сарвқад тераклар шивирлашини,
Садоқатли дўстлар очик кўнглини
Кўрмоғимиз шарт.
Яна...
Эрта — баҳордаги майсалар рангин,
Энтиккан ул кўклам нозини
Кўрмоғимиз шартдир, дўстгинам.

1999.

* * *

Ёлғоннинг оёғин олтига дерлар,
Бирин чопсанг, бошқаси юрар.
Шу боис узундир умри ҳам унинг,
Қабиҳ юрак билан дардлашиб турар.
Ёлғонга алданган ишончим, эссиз,
Капалак умридай паймона тўлик.
Армонлари унинг поёнсиз, чексиз,
Ишончим, алданма сен поксан, улуғ.

1999.

ЭВРИЛИШ

Қандай ҳол рӯй берарди,
Ҳаммаси рисоладагидай бўлса.
Дарёлар балиққа тўлиб оқарди,
Саратонда ҳузур-ла салқинлар эдик.

Қишда мўрилардаги тутун,
Осмонга эмас,
Ер қаърига мўралар эди,
Ва айланарди қора кўмирга.

Яна не бўларди,
Ҳаммаси рисоладагидай?
Елкамизга бош кўйиб
Йиғларди фанимлар.

Вайсақи тил ўрнига
Оғзига булбулнинг
Боқар эди ғийбатчилар ҳам,
Ҳаммаси рисоладагидай бўлса..

1999.

ЭРК ҲАҚИДА ЎН САТР

Айримлар Эрки
худди —
Қоронғуда Аёлни
севгандай севарлар...
Пайпасланиб яшарлар,
Уни қип-яланғоч
Кўриб қолишдан уялиб,
Қимтиниб,
Эрк кизи-чи, ёқтирмас
Уятчанликни.

1999.

МАНЗАРА

Қорлар эриди,
Ерлар қуриди.
Серяпроқ дарахтларнинг
Қуюқ соясида
Бир парча
Оппоқ қор
Қолганди...
Бугун-чи,
Эрий бошлади шўрлик.
Баландликдан
Ўзин ташлади беҳол.
Йиқилди томчи, урилди ерга.
Бир заиф жўшқинлик ила
Сакрай бошлади.
О, унинг рақси бу,
Видо рақси бу —
Менинг кўз ёшларимга
Ҳамоҳанг...

1999.

* * *

Борлиққа ишонгин, кўзингга эмас,
Хавони бўшлиқ деб ўйлама зинҳор.
Қушгамас, қанотга ишонгин абас,
Ўзингга ишонгин, ўзингга такрор.

Ёлғиз бир кишининг ҳукми хатодир,
Кўпчиликка ишон, ундадир ҳикмат,
Қуръа ташлаб кутма бахтни, омадни,
Ўзингга ишонгин, ўзингга фақат.

1999.

ЧУМОЛИ

Чинордан не қолар оқибат —
Қипиқлару чириган тўнғак.
Қахрли булутдан,
Селоб ёмғирдан —
Оёққа илашган лой, кўлмак.
Чўққини забт этган бургутдан
Бир сиқим пар қолар ёстикқа.
Чумолидан эса ...
Яхлит бир шаҳар.
Биздан нима қолур,
Хайхот, ўлсак биз агар!

1999.

ФАҚАТ СОЗИМ СИНДИРМАСА БАС

Билмагайман, бизни учратган,
Тасодифми ё тақдир, эркам.
Тасодифлар бунча кеч бўлгай,
Тақдир бунча кеч қилгай карам.

Туйғуларим билмайди сарҳад —
Бул кун сизга ёзилгай шеър ҳам.
Ёнса ҳамки юрак армонли
Мен элимга кетарман эркам.

Унда кутар вафоли ёрим —
Соҳибжамол, гўзал, гулжамол.
Кўп кўшиқлар айтарман унга,
Туйғуларим келмасин малол.

Кўп кўшиқлар айтарман ҳали,
Фақат сизга келмасин малол.
Фақат созим синдирмаса бас,
Мени кутган гўзал гулжамол.

1999.

ИЗТИРОБ

Неки бўлса бари ўтади,
Ҳис-туйғуга қул бўлиб идрок.
Сўнгра қалбнинг бўронларини
Совуқ ақл тўнглагар мудрок.

Кўча-кўйнинг шовқини тинди,
Қонталашди жануб осмони.
Сон-саноксиз лашкар мисоли
Келаётир булут карвони.

Деразадан бокаман ўйчан,
Хотиралар юракни эзар:
Нахот, ўтди ўшал кунларим,
Нахот, кетди изсиз, бесамар?!

Хиссаси йўқ қиссадир севги,
У тўлқинлар энди қайтмагай.
Хорғин, вазмин хўрсинар юрак —
Бу жароҳат энди битмагай.

1999.

ВАТАН

Сен билан ҳамнафас яшадик доим,
Фидо бўлсин дея ширин жонимиз.
Бўлса ҳамки қачон қиёмат қойим,
Юзимиз ёруғдир, ҳалол нонимиз.

Сен билан яшадик, сени деб ёндик,
Сен боис ёруғдир хаёлларимиз.
Шукурким, тўйиндик, меҳрга қондик,
Ризодир фарзандлар, аёлларимиз.

Биздан авлод қолур покиза, ҳалол,
Мендан ўтган бўлса барисин унут.
Сенинг ҳадларингга етмайди хаёл,
Мўъжаз тимсолингдир жонажон Ургут.

Сени деб яшадик, шундоқ кетармиз,
Ахир, бор-йўғимиз ўзингсан Ватан!
Бир кун кетажакмиз, биз ҳам ўтармиз,
Сенинг кучоғингда қолгайдир бу тан.

1999.

* * *

Илк жасорат кўрсатган зотлар,
Умид устунлари, дилбанди халқнинг.
Кимки Ватан дея жонидан кечса,
Энг суюкли ҳалол фарзанди халқнинг.

Гоҳида шеърият, гоҳи сиёсат,
Гоҳ илм, гоҳ жангда не улуг зотлар.
Қўрқмай ўлим, кишан, зиндонларидан,
Ўзин фидо айлаб чиқарган отлар.

Улар элу юрт деб жанггоҳга кириб,
Гоҳи зафар кучган, гоҳи шаҳид кетган.
Улуг манзилларни айлашиб ният —
Гоҳи етолмаган, гоҳида етган.

Улар —
Алп Эр Тўнга, Муқанна, Темур —
Эрк, Истиклол ноибларидир...
Ташна диллар соғинар, кутар —
Улар —
Илк жасорат соҳибларидир.

1999.

ДОН

Тупроқнинг остида қишлайди дон,
Тупроқнинг остида нишлайди дон.

Дехқон каби ишлар қаноат билан,
Нурга талпинади матонат билан.

Авайлаб ул нафис томирларини,
Синовдан ўтказар сабрларини.

Бир куни етилиб донга айланар,
Дастурхонда тотли нонга айланар.

Аввал у дон эди, айланди нонга
Энди-чи, қон бўлиб айланур жонга.

Қўлингдаги шул дон билсанг гўдагим,
Мен унинг, ул эса менинг бўлагим.

1999.

* * *

Боғларда дарахтлар гуллабди қийғос,
Ойдин кечаларда улар кўп сўлим.
Мен сени гулларга этурман қиёс,
О, улар бахтлидир бизлардан, гулим.

Бепарво нигоҳлар қийнайди мени,
Йўллайди бемаъно, нурсиз маконга.
Юр жоним, етаклай боғларга сени,
Қайтадан келурсан шунда жаҳонга.

О, улар бахтлидир бизлардан, гулим...

1999.

АФСОНА

Бир нақл бор Зарафшоннинг
Тўлқинига кўмилган.
«Пок бўлайлик», дея бунда
Гуноҳкорлар чўмилган.

Ул замонлар бу наҳрнинг
Қирғоқлари тор бўлган.
Поклик рамзи дея сувни
Булғамоклик ор бўлган.

Ким гуноҳга қўл урса гар,
Келган пинҳон сифиниб.
Нопокликдан қутулай деб
Саҳар чоғи ювиниб.

Дариф тутмай пок меҳрни
Дарё барин оқлаган.
Баданидан қонлар томган
Жаллодни ҳам поклаган.

Гуноҳ мудом ажр истар,
Учиб кетмас ҳавога.
Мерос бўлиб қолаверган
Бари шўрлик дарёга.

Гуноҳларнинг кўплигидан
У қариган, толгандир.
Номи ҳануз дарё, аммо,
Қора бўлиб қолгандир.

1999.

ГИЁҲ

Тупроқ тагида нишлар,
Дурадгордай ишлар кунт билан.
Сабру қаноатини боғлаб белига.

Нурсиз, тафтсиз бўшлиқлар аро
Ишлов берар томирларига.
Умидли, беминнат, бир ғариб,
Илоҳий бардош ила.

Мен ваъдага вафони
Гиёҳлардан ўрганганман.
Куртаклардан олганман ибрат,
Эрта баҳор аёзига дош бермоқ сирин
Ўрганганман улардан...

1999.

ЯРАЛГАНМИЗ АСЛИ ТУПРОҚДАН

Яралганмиз асли тупроқдан,
Дунё-чи, темирдан, минг афсус.
Шу боис жонимиз титроқда,
Кўп меҳр кўрғазиб меҳрсиз...

Лабларимни маъюс тишлайман,
Муштим тугиб, тугиб сукутни.
Юрагимга айта бошлайман.
Хеч ким билмас аччиқ ўғитни.

, 1999.

* * *

Раҳмат сенга гўзал хонадон,
Хафа бўлма мени кузатиб.
Юрагимнинг оғриқ жойларин,
Мен бағрингда олдим тузатиб.

Остонамга қадам босмасин,
Кўнгли бузуқ, дайди ўғрилар.
Бу дунёнинг бор ҳикмати шу —
Азоб чекар доим тўғрилар.

Иккаламиз ўхшашмиз бир оз,
Сен ҳам мендек ёлғизсан, ошна,
Мен ҳам сендек сирдош излайман,
Юрак доим меҳрга ташна.

Яна келсам танимай қолма,
Адаштириб бировларинга.
Севинчларим, дардларим сингди,
Сенинг соқов деворларинга.

Раҳмат сенга осуда ошён,
Сенда ҳоким сукунат тахти.
Юрагимга беради таскин,
Соғинчдан сўнг кўришмоқ бахти.

1999.

* * *

Кулиб қаршилайман, гаму гуссани,
Менга шуни ўргатди тақдир.
Кўр ҳам йўқотармиш бир бор хассани,
Менинг кўзим очик, кўрдинг-ку, ахир.

Дунёнинг сўнгига айтгил, ким етган.
Асо тутмаганмиз, лекин майибмиз,
Бизга дашном берар ҳар ўтган-кетган
Бир оз бардошлимиз бор-йўқ айбимиз.

1999.

БЎРОН ОЛДИДАН

Сукунат — баҳайбат, ердаин улкан,
Куёшдан-да офир, ғамдан-да офир.
Кўшиқдай бўғизда сақламоқ душвор,
Севинчдан гупурган майсадай ёвқур.

Кўксимда —
Шундай бир ажиб сукунат,
Кўксимда —
Тинимсиз сиқилиб беради товуш,
«Муножот»дай мунгли, булоқдай тиник,
Ноладай бепоён унсиз салтанат.
Тоғдай чўкиб ётар омонсиз бир дард
Кўксимда...
Куёш-чи, ложувард кўкда...
Вужудимда титрар сукунат!
Илоҳий жимжитлик!
Бўрон олдидан!

1999.

ХОТИРА

*...Ўтган бир онингни қайтара олмас
На кўз ёш, на афсус ва на баҳона...*

А.Орипов.

Шундай аросатда хижил юрагим,
На ўқиш истайман, на келар ёзгим.
Бир пайтлар ўзимни излаб юрардим,
Бул кун излаётир мени ўзлигим.

У чоғлар ўқирдим нени истасам,
Куйлардим кўнгилга неки келса хуш.
Бугун-чи, ҳаммаси аввалдан аён,
Хаттоки кечаси кўрилажак туш.

Қушдай эркин эдик, кетардик гоҳо,
Ўркачли тоғларда санқирдик узок.
Гоҳо муштлашардик бебош жўралар,
Қишлоқ қизларига кўярдик тузок.

Шеърлар тўқир эдик эшак устида,
Ёзардик газета парчаларига.
Тунлар санқир эдик бедор тикилиб,
Қишлоқ гўзалларин дарчаларига.

Дайди итлар каби изғирдик тинмай,
Беозор койирди чоллар, кампирлар.
Бизнинг дастимиздан гиёҳ кўрмасди,
Коптоқлар зарбидан, топталган қирлар.

Хотира дафтарин тутқазса қизлар,
Дадил ёзар эдик шеърлар-достонлар.
Қишлоқ наздимизда бир дунё эди,
Шундоқ қўл узатсак ойлар, осмонлар.

Бугун-чи, ёлғизман, бебош қалбимни,
Исканжага олмиш шаҳар беомон,
Бугдой бошоғидек бутун эдиг-у,
Бугдой донасидек сочилдик ҳар ён.

Кимнидир соғиниб ўқсийди юрак,
Бу нурли ҳаётда нелардир хира.
Бахтли бўлмасликка йўқдир ҳаққимиз,
Хотиржам яшашга қўймас хотира...

1999.

КЎҲНА ҲИКМАТЛАРДАН

Ўғрики, дордан қочар,
Жонивор мордан қочар.
Ноилож сохта табиб
Зийрак бемордан қочар.

Оқил бекордан қочар,
Дангаса қордан қочар,
Ғафлат бедордан қочар,
Беорлар ордан қочар.

Қай киши яланғочдир,
Ёмғиру қордан қочар.
Қорни тўқлар фақир-у
Беваю қордан қочар.

1999.

ЮРАК ЗАРБЛАРИ

Менинг ҳеч вақтим йўк,
Вақтимни олма,
Муҳим топшириқлар олганман қалбдан,
Бекорчи гапларни эсимга солма,
Юрак ёнаётир оғир бир зарбдан.
Қара,
Бир дўстимиз кўзлари сўқир,
Болта ураётир илдиэларига.
Биз кулги бўляпмиз дўстларим, ахир,
Фалакнинг бокира юлдуэларига.
Қайсидир дўстимиз ҳасадга ботган,
Ҳеч боши чикмайди иғво гаплардан.
Бизлар оқ қоғоздан каптарлар ясаб,
Тарқатиб турайлик мужда гаплардан.
Хали қайлардадир титрар ҳақиқат,
Юрак ёнаётир оғир бир зарбдан,
Дўстлар бардам бўлинг,
Чекинманг фақат,
Муҳим топшириқлар олганмиз қалбдан.

1999.

* * *

Биз ҳамиша севиб яшадик,
Меҳр балқиб юрагимизда.
Дўстлар, гоҳо қилса хиёнат,
Оғриқ пайдо кўкрагимизда.

1999.

ДАРАХТ

*Амаким Суюн Қўлдошевнинг
ёрқин хотирасига бағишлайман.*

Мағрур чўққилардан Ургутга боқсам,
Оғир хотиралар қоядай эзар.
Тириклик ғамида тириклар пурғам,
Бунда ўтганларнинг рухлари кезар.

Ҳаёт ўткинчидир, кимлар кетмади,
Юк босган майсадек мустар, қарахтман.
Мевасин чумчуқлар минг талош этган —
Ярми ер остида турган дарахтман.

О, буюк хотира, эй, кўнгил ёди,
Одамзод тирикдир хотира билан.
Куйган кўнгилларнинг фарёди, доди,
Бари ўткинчидир, бамисли туман.

«Тоғлар абадийдир», бу ёлғон нақл,
Омонат дунёда боқий нима бор?
Дунё бир ҳикматдир мозийдан қолган,
Борни бор этувчи, инкорни инкор.

Аслида, Сиз улуг дарахт эдингиз,
Ўсдингиз бесамар элдан қолмай деб.
Балки, шу боисдан учиб кетдингиз,
Кичик кўчатларга соя солмай деб.

1999.

КИТОБЛАР

Туну кун китобга бошимни эгдим,
Ўзга истак бўлди менга бегона.
Тириклик маънисин англай олмасдим,
Ҳамдамим бўлса-да, китоб ягона.

Тонгмиди, шоммиди асло сезмасдим,
Шовқинни суймасдим, боғлар кезмасдим.
Қанот қоққанида қушлар бемаҳал
Китоб варақлардим ҳорфин, бемажол.

Ўзгалар ҳаёти дoston, афсона,
Эринмай ўқирдим кўзим ёшланиб.
Ненидир излардим ўртаниб, ёна —
Китобдан-китобга ташна ташланиб...

Рухимни ўзига мутлақ ром этди,
Кўҳна ривоятлар, сирли оҳанглар.
Ухласам тушимда давомлаб кетди —
Урушлар, қирғинлар, суронлар, жанглар.

Дўстларим юзимга боқдилар ҳайрон,
Ичимдан кетгандай недир узилиб.
Тунларни ўтказдим юрагим вайрон,
Бир сахар уйғондим кўнглим бузилиб.

Нимадир уйғонди ногоҳ қонимда,
Кўксимни ўртарди армон, изгиروب.
Деразамни очсам, уйим ёнида —
Ястаниб ётарди улкан бир китоб!

1999.

МАҚОЛЛАРИМИЗ

«Элга келган тўй» дерлар,
Бошга тушса кулфатлар.
Кўриб бундай сабрни —
Чекингайдир офатлар.

Эскисини унутмас,
Хоҳи чорик, чопондир.
Нонни берар меҳмонга,
Хоҳи подшо, чўпондир.

«Отангни ўлдирганга
Дерларки, онангни бер».
«Айрилганни айиқлар,
Бўлинганни бўри ер»...

Ҳикматлар гўё ҳадис,
Чакқандай гўё чақин.
Ниятлар бўлса холис
Кўнгиллар бўлар яқин.

«Ўзбек ким?», деб сўрсалар
Сўраб юрманг ҳолини.
Сўйлаб беринг ул зотга
Халқимиз мақолини.

1999.

* * *

Яна қанча умримиз қолган,
Бу сир ёлғиз Тангрига аён.
Кўнглимизга қараб яшаймиз,
Бор-йўғимиз унда намоён.

Кўнгил гўё ибодатхона,
Қанча тавоф этсанг арзийди.
Бетоб чоғим бошимда Онам,
Дуо қилиб турса қанийди!

Гўдак каби қотиб ухласам,
Қичқирса ҳам хўроз чираниб.
Маза қилиб отамнинг эски —
Чопонига маҳкам ўраниб...

1999.

ҲАМКАСБЛАРИМГА

Худо берган касбимиз шу —
Гоҳо ноилож
Яқин дўстларни ҳам этамиз сўроқ.
Беайб парвардигор, ким қилмас гуноҳ,
Афв этиш чорасин ўйлаймиз кўпроқ.

Эзгу ишларимиз бўлмагай унут,
Жазосиз қолмагай ҳеч гуноҳкор зот.
Энг одил козидир даврнинг ўзи,
Энг буюк ҳакамдир шу кўҳна ҳаёт.

1999.

ҲАЗРАТ ИМОМ ХОЖА ИСМОИЛ

*Буюк бобомиз таваллудининг
1225 йиллигига.*

Инсон фазилати меҳнатдир азал,
Табиати ором, шуҳратга мойил,
Ким қилмиш Сиз каби чиройли амал,
Ҳазрати Бухорий Хожа Исмоил.

Яратганнинг ўзи очгай бегумон,
Ошиқ дилда меҳру маърифат кўзин.
Асрлардан олиб ўтдингиз омон,
Оллоҳ инояти — Пайғамбар сўзин.

Бир сўзким, Илоҳий ҳикматдир, аммо
Буткул англаб етмас ғофил бандаси.
Бир сўзким, ҳар қайда янграган асно,
Ўчади шайтоннинг заҳархандаси.

Бир сўзким, нур-эпкин мисоли уммон,
Юракда эрк-иймон гули очилгай.
Бизни огоҳ этар энг буюк кундан,
Мангу сукунатнинг йўли очилгай.

О, Ҳазрати имом! Қутлагай очун
Бизни ҳам алқасин нурли ёдингиз!
Қуръоннинг энг яқин йўлдоши бул кун
«Ал-жомеъ ас-саҳиҳ» куллиётингиз!

Сочганингиз эзгу, нур бўлса, агар,
Билим — ибратингиз, лафзингиз — ирфон!
Ватан сарҳадини коинот қадар,
Кенгайтира олган авлиё инсон!

Бир ярим асрким куйган, ошиққан,
Дилга хуш келдингиз, Ҳазрат Бухорий!
Буюк келажакнинг йўлига чиққан,
Элга хуш келдингиз, Ҳазрат Бухорий!

Илоҳим тинч бўлсин арзу самолар,
Дилда иймон нури мангу бор бўлсин.
Арвоҳлари қўллаб Сиздай боболар,
Ватан хуррияти пойидор бўлсин!

1999.

* * *

Осмон бунча ғуборга тўлик,
Ерга томон чўккандай бир оз.
Бошоқлар ҳам эмасдир бўлик —
Самарқандга ўхшамас Шероз.

Нафис чинни ногоҳ сингандай,
Нега бунча сим-симдир юрак.
Тоза сувга лойқа чўккандай
Хавотирга тўладир кўкрак.

Лабим очсам ҳавога учмай,
Пастга қараб йиқилар сўзлар.
Сархушдирман ҳеч шароб ичмай,
Кўнгил егим кўзидай бўзлар.

Рух безовта, жуда толгандир,
Кўнгил безор, ҳазин унлардан.
Шундай оғир ҳасрат қолгандир,
Дўсту ёрсиз кечган кунлардан.

1999.

АРАЗ

Хайр, дейман, кетаман,
Қайтмас бўлиб орқага.
Манзилимга етаман
Тангрим ўзинг ёрлақа.

Ортингда қолган излар,
Сўнгги илинж, восита.
Оғрик турар, жизиллар —
Куракларим остида.

Юрак йиғлар, ўкинар
Аччиқ қилдим гулимга.
Оҳ, маҳбусга ўхшайман —
Кетаётган ўлимга.

Биламанки, шу замон
Сочингни тараяпсан.
Елкам кўзга айланган
Сезаман, қараяпсан...

Йўлларимга термулган,
Кўзларингдан ўргилай.
Томоғингга тикилган
Сўзларингдан ўргилай.

Қайтмай қайга борардим,
Чиқиб тургил йўлимга.
Асирингман, азизим —
Кишан солгин қўлимга.

1999.

СОБИҚ

*Илк севгисини эслай олмайди, унутган,
Энг тотли муҳаббатин эслай олмайди, унутган.*

Энг кучлисини ҳам,
Энг ғамгинини ҳам,
Энг назокатлисини ҳам,
Энг фожиалисини ҳам,
эслай олмайди. Унутган —
синфдошларни, дўстларни...
Беғубор кулгулар
ғўзал хислар, барча самимий лаҳзаларни
батамом унутган.
Собиқ синфдош,
Собиқ ошиқ,
Собиқ одамни
Шаръий жазо фариштаси билан қолдириб,
Хайр ҳам демасдан чиқиб кетаман,
кўп қаватли зиндоннинг
13-қаватидаги ҳибсхонасидан...

1999.

ВАЙРОНА

На маъшуқа, на дўст кузатар,
Кетар бўлдим дилгинам ларзон.
Довул ёки бўрон олдидан
Келар эдим бу ерга баъзан.

1999.

БАҒРИ БУТУНИМ

(Турмуш ўртоғимга)

Фарзандлар камолини ўйлаб яшаймиз,
Сен боис рўзгор бут, шундан кўнглим тўқ.
Ҳавойи гапларга ғурур йўл қўймас,
Ўзинг холис гувоҳ, менда тиним йўқ.

Овуниб яшаймиз, майда ташвишлар
Ғоҳо устун келар юксалиб биздан.
Кундалик машмаша ўткинчи ишлар,
Бир зум айиради бир-биримиздан.

Тилагим, дилингга ёғдулар тўлсин,
Майли ташвиш ила ҳамроҳ умримиз.
Оллоҳга беадад шукурлар бўлсин,
Ҳар бир фарзандимиз дилбанд — кумримиз.

Азизам, шулар деб яшаб юрибмиз,
Дўст-душман олдида баланд бошимиз.
Кўнгилда ғубор йўқ, собит турибмиз,
Покиза лўқмамиз нон-туз, ошимиз.

Ҳатто, пайғамбарлар эъзозлаб ортиқ,
Кўкларга кўтарган жуфти ҳалолин.
Гулдай фарзандларни айладинг тортиқ,
Кўрайлик сен билан улар камолин.

Эрта набиралар дунёга келиб,
Ушалгай яна бир армон-ўйимиз.
Уларга парвона, югуриб-елиб,
Тўйларга уланар яна тўйимиз.

Менинг ҳар лаҳзамда, шеърим сатрида,
Бокира тимсолинг эрур намоён.
Юракнинг тубида бир ёғду нурдай,
Кўнгил махзанини этдинг чароғон.

Гоҳо бетоб бўлсам, жоним минг ҳалак,
Нигоҳлар кўнгилни англайди сўзсиз.
Йироқларга кетсанг, сиқилар юрак,
Ҳолим не кечарди сенсиз, меҳрингсиз.

Сафарга жўнасам кўнгил орқайин,
Дилда иймон юксак, юракда бардош.
Ушбу шеър баҳона сени алқайин,
Эй, бағри бутуним, эй содиқ сирдош.

1999.

ТОШДАГИ ЁЗУВ

Ким бўлмасин, қайдадир,
у бизга қариндош, қайноқ
қонимиз оққан, томиримиз бир —
яқинлари учун жонин тиккан зот.

1999.

СЎЗЛАР

Сўзлар гўё биллур.
Бамисоли ханжар —
худди олов, ўқ,
гўё шудрингдай совуқ.
Сездирмасдан келар хотирот ила,
қалқар беқарор,
Эшқаксиз қайиқдай, бўсадай,
гўдак нафасидай, титрар —
кузак аёзида қолган
барг мисол.
Сўзлар ҳимоясиз, бегунох,
енгил.
Асли нурдан яралган улар.
Улар зим-зиё туннинг ўзидир.
Ҳам мовий, ҳарир жаннатий боғни
эслатур баъзан.
Уларни ким тинглар,
Ким уларни
Хур шиддатли соф юракдан
чиқариб айтар?

1999.

КУТИШ

Мен сени кутаман айрилиқ дами —
Жонимга наштардай қадалган жойда.
Мен сени кутаман, шафқатсиз дунё,
Ўйлаб топмагунча янги қоида.

Мен сени кутаман, ғўлдайган тоғлар,
Тошга айлангунча чўкиб оҳиста.
Мен сени кутаман, токи бу боғлар,
Бўлиб қолгунича бир тутам хасдай.

То тилсиз бу тошнинг чоки сўкилиб,
Кўз ёшларинг янглиғ қолгунча тўнғиб.
То бўғзингдаги қуш қутулиб чиқиб,
Поёнсиз сукутга кетгунча сингиб.
Мени сени кутаман...

1999.

* * *

Ўйнашади икки япроқ,
Улкан дарахт шохида.
Куйлашади икки япроқ,
Боғишамол боғида.

Бир-биридан висол истар,
Ета олмаслар бироқ.
Боқишади ғамгин, мустар,
Ўртада ёвуз фироқ.

1999.

ЁМҒИР

Асли висол айёмидур ёмғир,
Висол фасли — ёмғир.
Ёмғир.
Бу дахшатли, дунёни тўфонга бостирувчи
ўз-ўзини фарқ этувчи —
Самовий сел.
Эшитаяпсанми унинг сасини?
Эшит!
У сенинг оппоқ баданинг, сийналарингдан
сирғалиб, жилваланиб ялтираётир.
Ялтираётир симоб мисоли.
Гўё, кўзларингда, дийдаларингда
ёшлар эмас,
ёмғир томчилари ялтирар.
Менинг кўзларимда ҳам ёш йўк...
Мен шу лаҳза
шу қадар шодман, бахтлиман,
гўзал кайфиятлар таралар кўкдан.
Илоҳий хабарлар ёмғир шаклида.
Кўчада ёмғир,
кўчада висол.
Висол фасли — деразам ортида.
Ёмғир, ёмғир...

1999.

ҲОФИЗ

Ох, нақадар куйламоқ офир,
Муҳаббатнинг қўшиқларини.
Тагин ҳижрон тўлдириб турса,
Юрагиннинг бўшлиқларини.

Бундай чоғлар булбул навоси,
Оху фарёд бўлиб туюлар.
Юрагинни эзиб армонлар,
Кўзларингдан селдек қуйилар.

Алла айтса келинчак маъсум,
Сен ўзингни бола сезасан.
Болалигинг қолган қирларда,
Бир зумгина ташна кезасан.

Шу лаҳзада учқур хаёллар,
Қайтар олис хотираларга.
Хув санам-чи, севгим рад этган,
Сифинмоқда қай туйғуларга?!

Шул сахнада айтилган қанча,
Қувноқ, ғамгин ўтли қўшиқлар.
Ёдга тушар буюқ устозлар —
Нурга интиқ ўтган ошиқлар.

Бамисоли дўзах ўтидек,
Қамаштирар чироқлар кўзни.
Томоғинга тиқилар недир —
Тополмайсан энг зарур сўзни.

Қадалади мингларча нигоҳ,
Саҳна — нишон, тингловчи — сайёд.
Бу бесабр оломон кутар,
Кулиб туриб чекасан фарёд.

Оҳангларга тўлади борлик,
Энар қалбнинг бўшлиқларига.
О, бу дамда чидамоқ оғир,
Муҳаббатнинг кўшиқларига...

1999.

ХОТИРА

Алпомишдай ётар узала тушиб,
Кўксини Ватанга тоблаган тоғлар.
Келдинг бу ерларга асрлар ошиб,
Юракда азобдир беҳад сўроқлар.
Адирлар, чечаклар қанчалар гўзал,
Алп кезган Бойкўнғир дала-даштлари.
Ойбарчин самода бошлайди ғазал,
Тумандай тарқалар кўнгил дардлари.
Гармсел кезинар, қумлар саросар,
Юрак орзиқади оқ тонг маҳали.
Ҳакимбекни олиб учар Бойчибор,
Тугамас Бойсари жангу жадали.
Шомда дoston бошлар валломат оқин,
Гулханнинг гирдида соз авж олади.
Ёмғирлар ёғади, чақади чақин,
Бола эртак тинглаб ухлаб қолади...

1999.

НАВОИЙ

Агарда Сиз шоир бўлсангиз,
Ватанни дея уйғонинг саҳар,
Сотқинларга асло чўкманг тиз,
Ҳар тонгингиз бўлсин музаффар.

Агарда Сиз шоир бўлсангиз,
Ажал келса, қўркманг, тик боқинг.
Қовжираган ўлик қалбларни,
Қилич сўзлар ўтида ёқинг.

Агарда Сиз шоир бўлсангиз,
Йиртинг зулмат чодирларини.
Озодликни, эркини пеш билган
Йиғинг элнинг ботирларини.

Агарда Сиз шоир бўлсангиз,
Уйғотинг, ҳой, ухлаганларни.
Шоён қилинг ёвга қўл очиб,
Ўз элини йўқлаганларни.

Саф-саф бўлиб, Алпомиш келбат,
Элим деган йигитлар келсин!
Жондан кечиб, фидо бўлганлар,
Қўкси ёлли бургутлар келсин!

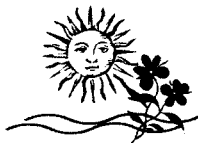
Ёвни янчган мерганлар келсин,
Эл нонини еганлар келсин.
Қувват олиб замин тафтидан,
Навоийни, деганлар келсин.

Агарда Сиз шоир бўлсангиз,
Айрилиқлар бўлмасин армон.
Сўзингиздан улғайсин гўдак,
Ватан, дея ёнсин ширин жон.

Агарда Сиз шоир бўлсангиз,
Ҳақгўй бўлинг, тўғри сўз бахши.
Ватан, дея куйласин ҳар дил,
Юрагига қадалсин нақши.

Агарда Сиз шоир бўлсангиз,
Қўркманг кийноқ, сиртмоқ домидан.
Шоир шундай, сўзласа агар,
Гапиради бир халқ номидан.

1999.

ШУ ВАТАН МУҚАДДАСИР!

(Қасида)

Кунлар секин ўтаверар,
умр асли бир нафасдир,
Ўз элингда бек бўлмасанг,
саройлар тор қафасдир,
Қолган гаплар шеърга сифмас,
бари бекор, абасдир,
Муқаддасдир бу тупроқлар,
шу Ватан муқаддасдир!

Муқаддасдир, заррасида
боболарим қони бор,
Ҳар оғочнинг, ҳар майсанинг
забони бор, жони бор,
Соҳибқирон азиз этган
зўр шарафи, шони бор,
Муқаддасдир бу тупроқлар,
шу Ватан муқаддасдир!

Ҳар кул бўлса оталари
фарзандлар ҳам кул бўлғай,
Чўри бўлғай аёллари
келинлари тул бўлғай,
Бош эгмагай мардлари ҳеч
хохи ёнғай, кул бўлғай,
Муқаддасдир бу тупроқлар,
шу Ватан муқаддасдир!

Ҳар рўзгоринг бут бўлса,
лабларда ханда бўлғай,
Шоҳ эурсан сен магарким,
эгнингда жанда бўлғай,
Ватан ишқи қонларда,
руҳ ила танда бўлғай,
Муқаддасдир бу тупроқлар,
шу Ватан муқаддасдир!

Олис тарих қатларидан
келар урхо, ғовурларинг,
Жайхун, Сайхун, Энасойга
тақаладир томирларинг,
Амирқолик хиндулар ҳам
асли сенинг бовурларинг,
Муқаддасдир бу тупроқлар,
шу Ватан муқаддасдир!

Хадиси шарифлар ёздинг
сен илоҳий иймон билан,
Дунёни айлаб таҳлиллар
илм ила урфон билан,
Осмонларни тузаб бердинг
«Зижи Кўрагон» билан,
Муқаддасдир бу тупроқлар,
шу Ватан муқаддасдир!

Ибн Сино, Ал Берунийдек
буюкларинг ўтди,
Машраб каби кўкси урэн
куюкларинг ўтди,
Бобурдайн дунё суйган
суюкларинг ўтди,
Муқаддасдир бу тупроқлар,
шу Ватан муқаддасдир!

Нақшбандий рашаҳот-ла
сарватларинг бор,
Мир Алишер, Улуғбекдай
шавкатларинг бор,
Етти иқлимни лол этган
давлатларинг бор,
Муқаддасдир бу тупроқлар,
шу Ватан муқаддасдир!

Дини ислом қувватидир
Самарқанду Бухоро,
Қўллар ишда, дил Оллоҳда
муслимдир ҳар фуқаро,
Боғи Дилқушодин насим
таралди жаҳон аро,
Муқаддасдир бу тупроқлар,
шу Ватан муқаддасдир!

Юксалишлар бўлди қанча,
бўлди қанча барбодлар,
Очма мозий китобини
оламни босгай додлар,
Сўйласанг сўзлар ёнар
ёзмокқа йўқ саводлар,
Муқаддасдир бу тупроқлар,
шу Ватан муқаддасдир!

Ғаддор душман дўстман, дейди,
пинҳона тиф қайрайди,
Аямайди маҳрамингни,
фарзандингни аврайди,
Оғир кунда ҳамма қочар,
Ватан ва дўст ярайди,
Муқаддасдир бу тупроқлар,
шу Ватан муқаддасдир!

Кўзни очгил, уйғон дўстим
ёришди истикболлар,
Бошга қўнди Ҳумо қуши,
бизники чин иқболлар,
Бу кунларни тавоф айла,
томиб лабингда боллар,
Муқаддасдир бу тупроқлар,
шу Ватан муқаддасдир!

Минг шукурким, юрт озод,
ушалди армонимиз,
Катта йўлга чиқди ахир,
адашган карвонимиз,
Бу йўлларда собит тургай
озод юрт, замонимиз,
Муқаддасдир бу тупроқлар,
шу Ватан муқаддасдир!

Комил инсон ҳамиша
халқини ўйлагайдир,
Узоқ кетса соғингайдир,
саломлар ўйлагайдир,
Ватан суйган бу зотларни
Оллоҳ ҳам қўлагайдир,
Муқаддасдир бу тупроқлар,
Ватан муқаддасдир!

Тонг отарим, кун ботарим,
Туркистоним — Туроним,
Боболарим томирида
яшаб келган армоним,
Сен Исматнинг гурурисан,
озод Ўзбекистоним,
Муқаддасдир бу тупроқлар,
шу Ватан муқаддасдир!

1999.

НАФРАТ

Шу тупроқда, ўсдик, ундик,
Эрк сўзини туғ қилиб.
Фанимлар кўз олайтирар,
Қўлларига тиф олиб.

Бу боғларнинг боғбони бор,
Ғаддор душман, кўзинг оч.
Керак бўлса жон берайин,
Қилич бўлсин яланғоч.

Сенда Ватан бўлмаса гар,
Бошқаларда не гуноҳ?!
Бор-йўрингни йўқотгансан,
Осмон гувоҳ, ер гувоҳ.

Тоғу тошга беркиниб сен,
Шақалга айланибсан.
Қайтмоғинг йўқ, кунинг битди.
Ўлимга шайланибсан.

Ўлаксадой серманасан,
Яшамокқа ҳаққинг йўқ.
Қушларда ҳам қавм бор-ку,
Сенинг миллат, халқинг йўқ.

1999

ДЎСТИ КЎП ОДАМ

Таниқли олим Абдуқодир Эргашевга

Аслида дунёда одамзод меҳмон,
Меҳрга муҳтождир ҳар лаҳза, ҳар дам.
Сенга яратганнинг ўзи меҳрибон,
Эй, дўсти кўп одам, дўсти кўп одам.
Донишлар дўстликни давлат дейдилар,
Улар борар ерни жаннат дейдилар,
Дўсти йўқни қуруқ савлат дейдилар,
Дўсти йўқдан сақлан, дўсти кўп одам.
Бевафолар доим элга мазахдир,
Дўстсиз ўтган кунлар азоб, дўзахдир,
Маконинг Самарқанд, Қўқон, Жиззахдир,
Сохта дўстдан сақлан, дўсти кўп одам.
Меҳрни ховучлаб, ғамлаб бўлмайди,
Дўсти кўпнинг кўзин намлаб бўлмайди,
Бу дунё ҳикматин жамлаб бўлмайди,
Дўсти йўқдан сақлан, дўсти кўп одам.
Сенинг танишларинг, ошноларинг кўп,
Дўстлар дийдорига ташналаринг кўп,
Ховлинг тўлиб кетар, бари бўлса тўп,
Эй, дўсти кўп одам, дўсти кўп одам.
Буюк Темур қони қонингда доим,
Алпомиш, Ҳотамтой жонингда доим,
Исматинг хизматда, ёнингда доим,
Эй, дўсти кўп одам, дўсти кўп одам.
Дўсти кўплар кўздан ёшин тўкмайди,
Кифтига тоғ кўчса тизза букмайди,
Оловда ёнмайди, сувда чўкмайди,
Сенга ҳамроҳ доим, Оллоҳнинг ўзи,
Эй, дўсти кўп одам, дўсти кўп одам.

1999

ҲАҚИҚАТ

Мантикнинг жилови кўрларда бўлса,
Очилмай, гул каби сўлар ҳақиқат,
Мантикнинг жилови зўрларда бўлса,
Оёғи осмонда ўлар ҳақиқат.
Мунофиқлар юртга қози бўлсалар,
Посбонлар исковуч този бўлсалар,
Оқиллар бу ҳолга рози бўлсалар,
Тоғ бўлса охири қулар ҳақиқат.
Синмайди-ку, дея эгаверсалар,
Ҳақ сўзни дилгамас, елга берсалар,
Пастлашиб жиғига тегаверсалар,
Гул бўлса, сарғайиб сўлар ҳақиқат.
Ҳақиқат соҳиби ҳақнинг ўзидир,
Мардларнинг иймони, нони, тузидир,
Тўғриларнинг жони, кўрар кўзидир,
Номардлар кўксини тилар ҳақиқат.
Ҳақиқат кўзига бокқайдир мардлар,
Шамширдек белига такқайдир мардлар,
Ҳақиқат каддини сақлайдир мардлар,
Мардларнинг бошини силар ҳақиқат.
Ҳақиқат мардларнинг кўзида бўлар,
Халол топган ризқу рўзида бўлар,
Шоирнинг шеърида, ўзида бўлар,
Иймонга ошино қилар ҳақиқат.

1999.

ГАР ВАТАННИ СЕВАР БЎЛСАНГ...

Гар Ватанни севар бўлсанг сен,
Пойдор бўлсин десанг илдизи.
Мунофиқни йўқотгил аввал —
Фориг бўлсин ундан ер юзи.
Уриб синдир маддоҳ созини,
Тоза бўлсин токи бу тупроқ.
Хур Ватанга маддоҳлар эмас,
Мард посбонлар керакдир кўпроқ.
Улуғларни чалғитманг зинҳор,
Эй, кўзи оч нафси юҳолар.
Улуғлайлик юрт ўғлонини,
Туғилмайди ҳар кун даҳолар.
Хурлик сари йўл олган карвон,
Нигоҳлари жуда олисда...
Сиз галдаги қарсакни кутиб,
Ухляяпсиз Олий Мажлисида.
Олисидадир асли ўзи ҳам,
Юз йилларки олисида Сиздан.
У ҳар лаҳза ортга ўгрилиб,
Ўзлигини ахтарар биздан.
У қандайин хотиржам бўлсин,
Оҳлар чекар ҳабиб ахтариб.
Ҳали юртнинг жароҳати мўл,
Дунё кезар табиб ахтариб.
У қандайин хотиржам бўлсин,
Ҳаққа сўйлар нолаларини.
У хотиржам бўлолмас ёвлар —
Йўлдан урса болаларини!

1999.

Самарқандим — ота шаҳрим,
энди чин тонглар отар,
Лабларим пичирлайдур
эзгу оятлар айтиб.

Яратганга хуш келиб
ташласа нурли назар,
Ҳуқуқ илмига мохир
этармиш ўшал зотни.
Ўтган кўп буюкларинг
нафасин руҳим сезар,
Бу табаррук издиҳомга
тўплангиз жамоатни.

Термиз отам, Марғиноний,
Ибн Сино, Фарангус,
Бул садпора жандамас,
шоҳ Машрабнинг сояси.
Нақшбанд бобом бунда,
барча жамдир, алхусус,
Яссавий ҳазрат бунда,
ёнида ҳамсояси.

Боболарим анал-ҳақ деб
замонлар шитобига,
Не бир жоҳил хонларни
бидъатдан этган халос.
Бугун одамзод мафтун,
аллома китобига,
Бори жаҳон Мотурудий
сўзига қўймиш ихлос.

Подшолари от етаклаб,
шоирини тортган юрт,
Дош беролмас ҳар ким ҳам
шоҳликнинг даъвосига.

Кеча жаҳон минбаридан
амру маъруф айтган зот,
Бошин эгиб турибди
авлиё бобосига.

«Китоби тавҳид»дан то
«Таилат аз аҳли сунна»,
Ҳидоятга чорлагувчи
не табаррук даъватлар.
Гоҳо юрак ўртанар
ўт кетгандек жисмима,
Илму фандан юз бурса
салтанатлар, сарватлар.

Кунма-кун гўлиб борар
болам китоб жавони,
Ўшалар таянч менга
сохта дўст озоридан.
Қайтаман дилим ёруғ,
ёруғ руҳи равоним —
Авлиёлар қошидан,
тириклар мазоридан.

1999.

ЯНГИ ЙИЛ

(Янги аср қутлови)

Миллион йил тарихнинг силсиласида,
Ўн баҳор, аслида, тогли бир нафас.
Бул кун истиқлолга айтиб қасида,
Юракда дардларим бўлмоқда абас.

Янги йил баҳона, нур суронидек,
Қор каби тозариб бормоқда кўксим.
Бахтли болаликнинг қор бўронидек,
Янги йил муборак, эй азиз дўстим!

Янги йил аслида, умр тимсоли,
Ибтидо бошланар келганда яқун.
Қаторга қўшилган йигит мисоли,
Ватан имконлари ўсар кунма-кун.

Янги йил нимаю, эскиси надур,
Фарқ этмай яшадик отлиғ-у, яёв.
Танг келса бир кунинг юз йилга татир,
Танг келса юз йилинг бир кунга сийлов.

Ризқ бўлиб туюлгай очларга тош ҳам,
Дегайлар: нон бўлса бир бурда қотган...
Осмондан келгайдир кўздаги ёш ҳам,
Гарчанд илдизимиз заминга ботган.

Чўққидан чўққига учади бургут,
Давр бўронида қаноти қизиб.
Гоҳида ранж бирла сўйладим ўгит,
Гоҳ болам олдида қолдим ер чизиб.

Эрга униб чикқай гул-гиёҳ бўлиб,
Бугун ерга қўнган қор капалаги.
Гулбаҳор куйлайди юраги тўлиб,
Кўкни лол қолдирар ернинг малаги.

Энди Юлдуз куйлаб уйғотар элни,
Қўшиксиз ҳаёт йўқ тингланг, яхшилар.
Даврани кенг олинг, боғлангиз белни,
Созини сайратар полвон бахшилар.

Муздай ҳаволарга юзини буриб,
Ҳабаш сайёҳларим хаёлга толар.
Регистон саҳнида супурги суриб,
Фаррош қиз саҳарнинг савобин олар.

Кун кеча улуг бир сафардан қайтдим,
Асрий орзулардан куч олиб пайваст.
Кеча Эркин Воҳид баҳру байт айтди,
Қўхна Шош Абдулло ғазалидан маст.

Биз бугун тўпланиб чиқдик хумордан,
Қайтамиз эски йил маъракасидан.
Дилда орзулар мўл, умидвордурман,
Янги минг йилликлар баракасидан.

Қўшиқлар айтамиз тўқиймиз ғазал,
Навжувон янги йил, баҳонанг билан.
Давраимизга қўшил оқ бадан гўзал,
Икки мингга кирган ёш Онанг билан.

2000.

НАВРЎЗ ЯНА

Наврўз келди, бу дунёнинг
Яшарди умри яна,
Бул гўзал хушхабарни
Етказди қумри яна.

Келди деймиз, кетди деймиз,
Тозариш фасли яна,
Нурга тўйди, ҳаққа етди,
Одамзод насли яна.

Озод юртим боғ-роғлари
Қайтадан обод яна,
Неча йиллик азобларим
Бўдилар барбод яна.

Бобом кўрган оғир кунлар
Афсона, дoston яна,
Асли чин бўстон эрди,
Қайтадин бўстон яна.

Дўсту ёрлар қадри юксак,
Даврада омон яна,
Лайлига етди Мажнун,
Қўкраги осмон яна.

Ёдга тушса қора кунлар
Кўзларда ёшлар яна,
Энг буюк манзилларга
Мард элим бошлар яна.

Бурканибди гул-майсага
Ул сўлим боғлар яна,
Офтоб ила айлар гурунг,
Юксалиб тоғлар яна.

Губор кетсин ҳар кўнгилдан,
Қолмасин армон яна.
Қайда бўлса омон бўлсин
Яхшию ёмон яна.

Кўхна дунё гулзоринда
Ўзлим ўздек яна.
Наврўзим, деб яшнагайдир
Яшариб ўзбек яна.

Момо офтоб нур юборди,
Беҳисоб ботмон яна,
Бобо деҳқон кўзин ишқар,
Қўлида кетмон яна.

2000.

* * *

Қайси юртни ёв босса,
Бағри қондир доғлардан.
Топталади тупроғи,
Қарға, қузғун зоғлардан.

Ёвга мард солар қирғин,
Ўзинг асра, худойим.
Ўз жонини асраган,
Нафси бало соғлардан.

Ватан меҳри қуёшдир,
Тафти келар боғлардан.
Ватан бир томчи ёшдир,
Тўкилган қароғлардан.

Юртга тиф билан келган,
Шу тифдан топурақ қазо.
Ҳур Ватан қадрин сўра,
Чехраси чароғлардан.

2000.

ЕСЕНИН ОҲАНГИДА

Ўзга юртда нотаниш бир қиз,
Йўл сўради кўзларида сир.
Танҳо эди нигоҳи нарғиз,
Мен ҳам бунда ёлғиз, мусофир.

Йўл сўраган нотаниш дилбар,
Ол юзларинг топмасин тўзим.
Ўзгалардан сўрмагил зинҳор,
Тўғри йўлни билурман ўзим.

Ул майлга айлаб ихтиёр,
Кўзларимга бокди хайрихоҳ.
Гул чехрада барқ урган баҳор,
Юрагимга кўчди баногоҳ.

Ёт шаҳарда билмасдан тиним,
Кездик роса сарсон-саргардон.
Чарчоқ нима, билмасди таним,
Ҳамсафарим эди меҳрибон.

Ўша кунни оппоқ тонггача
Ой нур сочган сирли, зиёда.
Дунёдаги гўзал қиз билан,
Мақсадимга етдим пиёда.

2000.

ҲУР ВАТАН

Ёмғирли, қировли кунларда ҳам жим,
Ҳар жойда, ҳамиша сени ўйладим.
Мени чорлаб турди юксак қоялар,
Ёсимни танибман, сени қуйладим.

Қутлуғ шаҳарларинг, яйдоқ чўлларинг,
Қуйлайман ям-яшил ўрмонларингни.
Шамоллар майлига ловулатсин-у
Ўчира олмасин гулханларингни.

Чақмоқлар қолдирган олов изладик,
Сўнмас ёлқин каби очилсин кўзлар.
Ҳаётнинг шами ҳам сўнгайдир бешак,
Ғар Ватан меҳрини туймаса сўзлар.

Ҳур Ватан, бор йўғим, кўрким сен билан,
Сен менинг рўзғорим, энг тотли дамим,
Менинг тириклигим, эрким сен билан,
Сен менинг байрагим, сен менинг ғамим.

Сен менинг борлигим, айна ўзимсан,
Орзуим — шаънингни гулга кўмолсам.
Жон нисор этсам-у сенга бир умр,
Қанийди муносиб ўғлон бўлсам.

1980.

* * *

Мен учун жумбоқсан, азобсан, зеро,
Менинг қўшиқларим ғамангиз янграр.
Тубсиз кенгликлардан янграб бу наво,
Дил куйлар шундайин маъсум ва дилбар.

Унинг қўшиғида зарра йўқ шафқат,
У куйлар севгидан қалбида озор.
У куйлар жимгина, лоқайд, кўз ёшсиз,
У куйлар дунёни, осмонни куйлар.

Шундайин осмонки ойсиз, қуёшсиз,
Юлдузлар ялтирар сонсиз томчидай.
У куйлар, шундайин шафқатсиз, бирдек —
Қўшиқлар тўлғонар камчидай, ҳайхот!

Алданиш азобин тортмоқда шўрлик,
Танбал тафаккур ҳам беролмас нажот.
Сезгилар алданган, алданган кўнгил,
Ҳам ўйлар соҳиби учкур хаёлкаш.

Қайтар самолардан руҳсиз, сарғариб,
Чидам, тўзим берсин энди саботга.
Ялинчоқ созингни чалмагил юрак,
Мағрур қўшиқлардан куйлагил энди.

Энди мен ташнаман уларга кўпрок...

1980.

ҚОРА КЎЗИМ

Қор иси анқиган аёз тунларда,
Оташинг тафт берди, эй, азиз гулшан.
Мени чорлаб турди кадрдон гўша,
Менинг кўзларимдан ўт олди гулхан.

Сенинг тупроғингда унган ҳар гиёҳ,
Менинг юрагимда беради садо.
Тарихинг мозийнинг элчиларидир,
Ҳар тошинг кўксимни қийнаган нидо.

Чақмоқлар кўксидан жонсўз изладим,
Бир олов сўз дарди қийнади жоним.
Ҳаёт ғамхонаси битикларида,
Тиглардан дилзада ёлғиз жаҳоним.

Сен менинг боримсан, шаҳриёримсан,
Менинг тириклигим, эрка сўзимсан.
Сен менинг шодлигим, сен менинг ғамим,
Сен менинг борлигим, қора кўзимсан.

1980.

МУҲАББАТ

Ой шуъла сочади мунис ва сокин,
Япроқлар тўкилар қулаган қушдай.
Мени ташлаб кетдинг ишқ гирдобида,
Энг ширин лаҳзада узилган тушдай.

Шу мағрур қалбимнинг соғинч дардини,
Энг шан кўшиқларда сенга бераман.
Мени сархуш қилган нозли оҳанглар,
Лабингдан тўкилган гулни тераман.

Роҳат деб билдим-ку азобларингни,
Асал деб билдим-ку зардобларингни.
Эй менинг ёлғизим, суюкли эркам,
Кўксимга жо қилдим офтобларингни.

Сен менинг наздимда мангу навнихол,
Ҳар битта юракда уйғонган пари.
Соғиниб яшайман оташ тафтингни,
Кўнглимга ошино руҳим сарвари.

1980.

МЕНИ КЕЧИР...

Ҳар нарсага етган ақл-идроким,
Бир жумбоқ сирини еча олмайди.
Сенинг ҳар боқишинг улкан синоат,
Кўнглим ҳеч улардан кеча олмайди.

Энг ширин дамларим ўтди сен билан,
Кўзингда кўзимнинг ўтли тафтлари.
Мени мафтун этган суюкли нигор,
Сенинг қўлингда-ку кўнглим дафтари.

Энг ёруғ тонглари сеники, дедим,
Васлинг орзуси-ла букилди тизим.
Бор-йўғим сендирсан, ёлғиз қувончим,
Дунёдан аядим сени ёлғизим.

Истасанг қарғагил, истасанг кечир,
Бул кун хатоларим мени заҳарлар.
Кўлларим бошимда қанотсиз қушдай,
Сени қўмсаб отар соҳир сахарлар.

1980.

МАНГУ НАВО

Мен мангу бир наво излаган одам,
Оҳанг — эзгин дунё қўлидаги хат.
У шундай куйдирки, тафти кул қилур,
Унинг оҳангида йўқ зарра шафқат.

Бу оҳанг дунёни, кўкни эритар,
Осмон кўз ёш тўкар қуёшсиз, ойсиз.
Юлдузлар ялтирар сонсиз томчидай,
Шафакнинг ол ранги қолар чиройсиз.

Сезгилар алданган, алданган кўнги,
Вакт — ажал ўқини чархлаган сайёд.
Қайтар самолардан руҳи равонсиз,
Нолалар бағридан узилган фарёд.

1980.

ИЗҲОРИ ДИЛ

...Гар фалак тескари айланиб бир зум,
Менга ёшлигимни қайта беролса.
Илк бўса тафтидан чит кўйлакли қиз,
Қалбимга ҳаяжон ларзасин солса.
Ёнурман севгининг оҳанглирида,
Қайтадан бўлурман ўжар ва мағрур.
Кўнглим ой қизларга пояндоз бўлиб,
Ўзимга бир қайлиқ танлардим манзур.
Вафо, садоқат-у кутишлар бекор,
Мен қайта ёш бўлсам ўзим билардим,
Фарзандим онаси, чит кўйлак қизга,
Севгимни қайтадан изҳор қилардим...

1980.

КЎНГЛИМГА...

Дунёлар ичида дунё маконим,
Вақт — оху, сайдида сарсон кушимсан.
Эврилиб ўтса ҳам юз минг жаҳоним,
Сен менинг кўнглимсан, кўнгли бўшимсан.
Асрий азоблардан истаб жавобни,
Англадим: муҳаббат бу бардош қадим.
Одамлар бир умр ичган азобни,
Сипқариб, лаҳзада ичиб ташладим.
Бардоши тўкилган бир қоя каби,
Мен сенинг қошингда тиз чўқдим, эй ёр.
Фано чехрасими эди ёр лаби,
Бизларни боғлади риштаи айёр.
Қийналиб кетдинг-ку алдов, риёдан,
Рақиблар ҳолингдан хуш ўтар энди.
Бир сирдош излабон далли дунёдан,
Тополмай қўлларим бўш кетар энди...
Фасллар гардида таралган нурдай,
Хазон йўлларига тўшалди дилим.
Кўксимга бош қўйган бокира ҳурдай,
Ёлғиз сен қўлладинг руҳи одилим.
Ҳолимни сўрма дўст, хайрона бўлиб,
Мен сенга мослашдим ичу тошимдан.
Хушхол бўл, Исмат ҳам тирилди ўлиб,
Энди тафт излама кўз қарашимдан.
Тириклик ўхшайди ёлғону чинга,
Яшириб яшайман каму кўстларим.
Энди кулиб дейман аҳли мўминга,
Мен бахтлиман, менинг азиз дўстларим.

1980.

ФАРЗАНДИМГА

Бу тинч оқар дарёнинг
 тўфонлари ичинда,
Хақиқату рўёнинг
 бўронлари ичинда,
Ерда ётган ҳар харсанг
 кўп сирлардан огоҳдир,
Шу минг йиллик чинорлар
 кўп жангларга гувоҳдир.

Яхши ёмон кори ҳал,
 иймонсиздан хушёр бўл,
Дўсту душман ичинда
 кеча-кундуз бедор бўл.
Бир кун келиб ўзинг ҳам,
 болам, дейсан болангни,
Оғир дамлар ўз боланг
 англамайди нолангни.

Бировлар бор ортингдан,
 соядай пойлаб юрар,
Кўксида қора оғу —
 ғаразни жойлаб юрар.
Гиналарга тобим йўқ,
 гоҳ кўнглимни бўйлайман,
Эй умрим шамчироғи
 мен ҳам сени ўйлайман.

Ҳар бир банда дунёдан
 ўзи кетар — якка йўл,
Кўрар кўзим, ҳамиша
 юракларга далда бўл.
Бу барчаси омонат,
 кўниккайдур бандаси,
Кўкка учар жон қуши,
 ерда қолгай жандаси.

Кўнглинг осмон бўлса ҳам,
 оёнинг ерда бўлсин,
Бисмиллоҳ, деб бошласанг,
 Яратган дилда бўлсин.
Дунё ғами омонат,
 мағрур бошинг эгмасин,
Омонмисан бўлди, бас,
 майли, фойданг тегмасин.

Ҳаёт йўли баланд-паст,
 қўзғама хору хасни,
Жўмардларга ҳамроҳ бўл,
 йўлатмагил нокасни.
Парвозинг баланд бўлсин,
 отанг топган бардошдан,
Бу дунёнинг корини
 сўра Исмат Йўлдошдан!

1980.

ОНА ВАТАН

Сен манимсан, бизимсан,
Энг ёруғ юлдузимсан.
Мозий билан тиллашган
Ўқ томир илдизимсан.
Қўлимдаги тор — Ватан,
Дилимдаги ёр — Ватан!

Кўнглимни қилдим бозор,
Сендан ўзга кимим бор.
Тупроғингни зар қилган,
Юраги сим-симим бор.
Фарзандлари сор Ватан,
Кўкси тоғ, Ойкор Ватан!

Сендан тонган тош бўлсин,
Кўзларида ёш бўлсин.
Фарибликда бир умр,
Бардоши талош бўлсин.
Қатордаги нор — Ватан,
Ўзинг сарбадор Ватан!

Рамзингдир моҳитобон,
Хилъат беқасам чопон.
Сендан ўзин излайди,
Олмон, хун, чину япон.
Мозийи асрор Ватан,
Кўрсатгил дийдор, Ватан!

Бағринг тарихдир қадим,
Қуёш — зар тилло қатим.
Юрагимнинг баёти,
Келажакка дастхатим.
Ўзинг номус, ор Ватан,
Хам суюк дилдор Ватан!

Оқаради тонг юзи,
Чўлда чўпоннинг изи.
Қикирлаб кулиб келар,
Қирдан қизғалдоқ кизи.
Офтоблари бор Ватан,
Бир парирухсор Ватан!

Чақиндай елар замон,
Ўтар чин, ўтар ёлгон.
Минг йилда бир келармиш,
Элга бош бундай ўғлон.
Тагингда тулпор Ватан,
Фарзандинг шунқор Ватан!

Илинжим шул ўзимга,
Халқим — қора кўзимга.
Бизлардан озод Ватан,
Қолсин ўғил-қизимга.
Бўй-басти чинор Ватан,
Бир умр пойдор Ватан!

1980.

ДЎСТЛИК ҲАҚИДА

«Бу жаҳонда дўст йўқ, деб» шоиру замон бўзлар,
Воҳ, бу ёнган дилимни қайтадан тилар, тузлар.
Машраб куйган дунёдан бир дўсти содиқ излар,
Бул жумлаи жаҳонда, Оллоҳдан ўзга дўст йўқ.

Дўст доғидан Улуғбек руҳлари мотамсаро,
Яссавий, Румийларнинг жони икки ўт аро.
Осмон шамчироғинда кундузи бўлди қаро,
Бул жумлаи жаҳонда, Оллоҳдан ўзга дўст йўқ.

Ёлғончи бу дунёда ёлғон туш бўлган гулим,
Товоним узлатдадур, ёқамдан олди ўлим.
Искандар рафторидай очик борадур қўлим,
Бул жумлаи жаҳонда, Оллоҳдан ўзга дўст йўқ.

Аҳли ҳақ дунё кезур, таҳ-батаҳ сайронда кўр,
Аҳли жон сархуш ўлур, тавбасиз ҳайронда кўр.
Дун уйи кўшки Хотам, дил уйин вайронда кўр,
Бул жумлаи жаҳонда, Оллоҳдан ўзга дўст йўқ.

Асли насли одамий қавмидан гулзоримиз,
Келди-кетди авжида, қайнагай рўзгоримиз.
Хору хас ўз эркида, етмасин озоримиз,
Бул жумлаи жаҳонда, Оллоҳдан ўзга дўст йўқ.

1980.

КЕЛГАЙ

Сабр айла, эй дўст,
саодат онлари келгай,
Чақинлардан ёришган,
умр осмонлари келгай.
Саҳарлаб ғунча лабинда
қанча булбул фиғон қилгай,
Булбули нотавон бўлгай,
юрак армонлари келгай,
Будун дарёсига ғарқдур,
фанодин беҳабар банда,
Ки кетгай тахти равонда
ҳаёт армонлари келгай.
Бу дунёни хирож айлаб,
Искандар қўл очиб ўтди,
Кетарсан, кетдилар қанча
оташи жонлари келгай.
Тириклик бир висоли туш,
умр ўтгай мисоли қуш,
Аён бўлгай сароб янглиғ
фасл қарвонлари келгай.
Тонларинг безавол кулсин,
қатра шудрингда инжу бўл,
Забонингда қўшиқ бўлсин,
сулув жононлари келгай.
Исмато, дилхуш замонда
кўнглимда гулламиш байтлар,
Ўтарсан, байтларинг қолгай,
кўнгил хандонлари келгай.

1980.

ХИЁНАТДАН САҚЛАГИН

Иймону эътиқод фаришта каби,
Бизни ёмонликдан қилар ҳимоят.
Дўстликнинг муқаддас қонунлари бор,
Уларни бузишлик оғир жиноят.

Минг йилки, аслида, жиноят эмас,
Хиёнат кемирар инсон бағрини.
Энг оғир жиноят, ишонч қозониб,
Сўнгра топтасалар инсон қадрини.

Кимнингдир дилига бердингми озор,
Жазойинг тайиндир, энди хушёр бўл.
Бир гўдак жилмайиб, талпинса сенга,
Энг оғир жиноят узатмасанг қўл.

Севгилинг умид-ла жавдираб қарар,
Эсингдами ўшал ваъдалар, дея.
Аслида, жиноят дамин кесмоққа,
Бир оғиз ширин сўз эрур кифоя.

Жиноят қилмоқ-чун ўткир тиф олиб,
Шарт эмас бировнинг кўксига санчиш.
Минглаб зарбалардан дахшатлироқдир,
Инсонлар кўнглини ноҳақ ранжитиш.

Қонун китоблари семирар ҳар кун,
Инсонлар кашф этган жиноятлардан.
Соғ-омон сақлагин бизни, эй танграм,
Қонунга бўйсунмас хиёнатлардан.

1980.

**САМАРҚАНД — ДИЛДАГИ
СОҒИНЧИМ МЕНИНГ**

(Қасида)

Карвонлар кўринур олис мозийдан,
Фасллар, асрлар, насллар тилсиз.
Бир дарё жўш урар маним қонимда
Бир уммон тентирар сойсиз, соҳилсиз.

Тарих қатларида қийналган бағрим,
Қиличлар тигидан минг бир порадир.
Кўхна Афросиёб этакларинда
Қарасам, бир карвон йиғлаб борадур.

Ватан — бу абадий тарих бағрида
Шу бобо дарахтнинг битта япроғи.
Ватан — бу ёв қувган Спитаменнинг
Қўйнида бир ховуч қуйган тупроғи.

Ватан — етти иқлим мўъжизасининг
Ақлини шоширган буюк ўтмишдир.
Бул кун Самарқанднинг ҳар кўзасини
Халким кўзга суриб, суйиб ўпмишдир.

Ватан — бу Самарқанд, келганида ёв
Ҳар тоши уйғонган кўхна исёнди.
Ботирларин тўплаб, ёвга ён бермай,
Тиглар чандиғидан шикаста жондир.

Қанча карвон ўтди, қанча хотирлар,
Қанча замон ўтди, қанча ботирлар.
Йиллар оловига қоришиб кетди,
Фотих душманлари тиккан чодирлар.

Бу юрт савашлардан тобланган Ватан,
Юрак — байроқ бўлди, қилич порлади.
Боласи бешикда шижоат топди,
Ажалга тик боқди сарбадорлари.

Мўғул туёғидан топталган замин
Тафтида улғайди Жалолиддинлар.
Замонга мослама чўпчакларингни,
Қон билан битилган ёлғону чинлар.

Кишанлар, нишонлар бари ўткинчи,
Ганимга тиз чўкмоқ, ён бермоқ номус.
Менинг юрагимда садо беради,
«Темур тузуклари» битилган қомус.

Самога бўй чўзган улкан минорлар,
Улуғбек қўлида ҳилпираган туғ.
Самарқанд — бу шундай қадимий оташ,
Навоий кўксида ёнаётган чўғ.

Озод бўл, озод бўл, озод бўл, озод,
Ватан тупроғингдан ўзим айланай.
Темур бобом мерос қолдирган калом
Тафтларига меҳрим билан жойланай.

Самарқанд — дилдаги соғинчим менинг,
Сенинг сийратингда Ватан тимсоли.
Сени бахш этолмам дунё ганжиги,
Бир холга бахш этган Хофиз мисоли.

Фасллар, асрлар эврилиб ўтар,
Бир хорлик бор бўлса, азизлик бўлғай.
Етти аср кутдим суягим қақшаб,
Хуррият, жомсўз бўл, юраклар тўлғай.

Сувинг оби кавсар, гиёҳинг болдир,
Сен менинг ўтмишим, бугуним, эртам.
Муборак юрт ҳаққи, нурли тонг ҳаққи,
Мен сени қутлайман, севикли эркам!!!

1981.

ЮЛДУЗ НАВОИЙ

«Бу гулшан саҳнида гул кўп, чаман кўп»,
Ғироту Раҳм, Чибор, Дулдул, Саман кўп.
Кўнгил мулкида лек ёлғиз Навоий,
Ғазал бўстонида юлдуз Навоий.

Ўн саккиз минг олам аро кезсанг ҳам,
Ўн саккиз минг ўтли байтни тизсанг ҳам,
Низомийнинг хуш овозин сезсанг ҳам,
Ғазал бўстонида юлдуз Навоий.

Кўхна дунё кулиб турар солланиб,
Мол-мулкига қул бўлмагил ёлланиб,
Кўнгил мулкида ишқ турсин олланиб,
Унинг осмонида юлдуз Навоий.

Булбул қувонч топмас олтин қафасда,
Кўкда учган бургутга боқ ҳавасда,
Байтлари бор ҳар бир олган нафасда,
Элим достонида юлдуз Навоий.

Камол топмоқ касб айласанг жаҳонда,
Яхшилик қил, карам йўқдир ёмонда.
Истиклол ёғдуси ёнган замонда,
Ватан осмонида юлдуз Навоий.

1991.

* * *

Дўсту ёр бор жойда обод бу дунё,
Ювуқсиз сўз билан барбод бу дунё,
Гоҳида ютуқсиз омад бу дунё,
Бу дунё қибласиз, бозорга ўхшар.

Гоҳида юрт бузар уч-тўртта дайди,
Хиёнат комидир овлаган сайди.
Ноқаслар ҳақ — ноҳақ демай сайрайди,
Бу дунё қибласиз, мазорга ўхшар.

Чаманда гулларим ёш сўлиб борар,
Тириклик дийдаси тош бўлиб борар.
Бул кун кўзларимга ёш тўлиб борар,
Бу дунё қибласиз, озорга ўхшар.

1991.

* * *

Дунё роҳатига қорилди қадрим,
Томирда кўпириб оқди гуноҳим.
Яшириб яшадим дилдаги дардим,
Интилиб яшадим сенга паноҳим.

Энг яқин дўстлар ҳам унутди, хайҳот,
Сен ҳам унутдинг-ку, ахир, гулжамол.
Ҳушимни пешлади мураббий ҳаёт,
Йиллаб юрагимда йиғилди савол.

Турмуш ташвишлари дамида хорман,
Ёру жўраларга таъна-гинам йўқ.
Ул ўтли дамларнинг тафтида борман,
Энди у кунлардан алвон гилам йўқ.

Мени ўз қошига чорламас биров,
Менинг ҳам бировни тусамас кўнглим...

1980.

* * *

Бу фано минқори тор,
Мен учун гаддор эрур.
Сен каби нафси кибо
Эл учун душвор эрур.

Оҳ чекар армон чирик
Кўҳна дор оғочида,
Кўзларим ёмғурига
Ҳар гиёҳ хуштор эрур.

Аҳли дун тупроқдадур,
Қисмати осмонда ҳал,
Дониши хатти азал
Қисматингда бор эрур.

Аҳли мор муслим эмас,
Гар кулбаси Каъбададур,
Кўза синдирган азиз,
Сув келтирган хор эрур.

Умрингга сарҳад эрур,
Кўз қачон очилғуси,
Ёки шайтон қавмиға
Бул замин бозор эрур.

Йўқлағувчи йўқ дебон,
Ёкма жонни дўсти дил,
Қадрингни билмас эса
Шул кибор мурдор эрур.

1991.

«ЖУМБОҚ» ФИЛЬМИГА ҚЎШИҚ

Ўзинг билгувчисан, қодир илоҳим,
Ўзинг кечгувчисан недур гуноҳим?
Минг йиллик мозийнинг дардли бағрида,
Мунгли нола бўлиб титрайди оҳим.

Бу не жумбоқ бўлди, бу нечук тилсим,
Жафолар жабридан юраклар сим-сим.

Биз кеча ким эдик, бугун ким бўлдик,
Зулмат қушларининг гулшани бўлдик.
Элни хор айлаган одамқушларнинг,
Бугун энг ашаддий душмани бўлдик.

Бу не жумбоқ бўлди, бу нечук тилсим,
Жафолар жабридан юраклар сим-сим.

Келган келгиндига қучоқни очдик,
Элнинг эрларини кўплашиб отдик.
Замин захри — маргу қон, заққум бўлди,
Имон диёнатни нокаста сотдик.

Бу не жумбоқ бўлди, бу нечук тилсим,
Жафолар жабридан юраклар сим-сим.

2002.

МЕХР ҚУЁШИ

Бировлар тириклик гаштини суриб,
Хаётдан бир умр ғофил ўтади.
Бировлар эзгулик қасрини қуриб,
Меҳрини қуёшдай сенга тутади.

Яхшилик роҳидан ўтмаганлар бор,
Қишда қор сўрасанг, бетни буради.
Баъзида юрагинг илиқ сўзга зор,
У нокас қопади, бетга хуради.

Бировлар бир умр яхшилик кўриб,
Яхшилик нелигин билмай ўтади.
Мансабга илашса, тепада туриб,
Сенга назар-писанд қилмай ўтади.

Менинг ҳам кўнглимда ётар чўнг армон,
Вужудда тўлганар ғанимнинг ниши.
Яхшилик шундайки, дилларга дармон,
Нокасни қочираб яхшининг иши.

Мен қандай унутаё қуёш меҳрингиз,
Суянчим, таянчим, собит қанотим.
Дилимга таскин-у нажот бердингиз,
Яхшилар меҳридан яшнаб ҳаётим.

Яркираб турибди ул Зухро юлдуз,
Зар қуёш порласин арконингизда.
Яхшилар меҳридан тун бўлар кундуз,
Яхшилар кўпайсин осмонингизда.

2002.

БОШ КИТОБ

*Мамлакатимизнинг бош қомуси —
Конституциямиз қабул қилинган
қутлуғ санага бағишланади.*

Энди нурлар таралгайдир,
Ҳаққа етгай ҳар хитобим.
Сўз дуридан яралгандир,
Йўл кўрсатар бош китобим.

Намоёнди идрокимиз,
Эрку бахту аҳдимиз.
Бош Китобим — дил покимиз,
Шундан дадил шахдимиз.

Навойлар, мард Бобурлар,
Сарҳисобин айтиб кетган.
Энди зулмат чекингайдир,
Қора кунлар қайтиб кетган.

Алломалар меросида
Ўчмас калом сурури.
Икки дарё орасида
От сургандир ғурури

Мўъжизалар кўрсатгайдир,
Шоҳ Сулаймон узугидай.
Барча англари содда равон,
Соҳибқирон тузугидай.

Келажаги буюк элнинг,
Йўл кўрсатар юдузидир.
Адашмагай дунё кезиб,
Кечасидир, кундузидир.

Қонунларнинг Отаси у,
Унда ўзлик намоён.
Қисматимиз сардафтарин,
Тан олган жумла жаҳон.

Токи танда куч-қувват бор,
Асрагайман Қомусимни.
Асрагайман бош Китобим
У асрагай номусимни.

Бошга келган ҳар балодан
Доим бизни сақлағайдир.
Бул омонат дунё уйин —
Бош Китобим ёклағайдир.

Келажаги буюк элнинг
Йўл кўрсатар чироғи.
Яроқ билан келганларни
Яксон қилар яроғи.

Улги олиб зўр тарихдан
Соҳибкирон қалам чеккан.
Ҳар бир банди, ҳар сатри деб
Қанча заҳмат, алам чеккан.

Аввал инсон, сўнгра давлат,
Ҳақ-ҳуқуқим қафолатда.
Энди ортга чекинмаймиз,
Қутулгаймиз жаҳолатдан.

Ҳар жумласи мухтасар-у
Ҳар бандида ҳарорат.
Кўхна Турон аҳли учун
Эзгуликка қафолат.

Бўл омонат сарзаминда
Қалкиб тургайдир чаман.
Истиклолим мангу бўлсин,
Бош Китобим бўл омон.

Беғубордир осмонимиз —
Мангу порлар бу офтоб.
Дилимизда ҳақ китоби,
Қўлимизда бош Китоб.

1992.

* * *

Хеч ким бизни мақтамас,
Эл ёдидан чиққанмиз.
Адолат деб вақтида
Кўпчиликни чаққанмиз.

Ёлғонларга ишонмай,
Рост сўзларни учирдик.
Кўпайтириб душманни
Дўстларни ҳам қочирдик.

Рост сўз, сенинг ҳақингда
Тўқилган кўп афсона.
Бизнинг элда рост сўзлар —
Ёлғон учун баҳона.

2003.

МУЧАЛ ТЎЙИНГ МУБОРАК!

Рухимда ўн икки баҳор саботи,
Ўн икки бурж юлдуз, бир ёр баёти,
Осмонни бўйлайди ул сор қаноти
Ватан, олам ичра сен бор-йўғимсан,
Боболардан қолган ғолиб туғимсан!

Оҳ чекиб тўлғондим, тошлар уйғонди,
Тугролар уйғонди, хочлар уйғонди,
Мижжада музлаган ёшлар уйғонди,
Ватан, асрлардан келган норимсан,
Ёвга бўй бермаган Бойчиборимсан.

Неча келгиндининг товонин ялаб,
Ўчоқ-қозонига чикдик ўт қалаб.
Ҳали ҳанузгача ётурлар талаб,
Ватан, замонлардан омондадурсан,
Замонга тенглашган замондадурсан.

Байроғинг хилпирар дунё саҳнида,
Аждодлар тафти бор боланг шахдида,
Бир улуг тонглар бор элинг бахтида
Ватан, тупроғингда саргашта жоним,
Сен учун ҳамиша савашда жоним.

Дехқон осмон қилар хирмонларини,
Шоир дoston қилар армонларини,
Ўқи юрагингнинг фармонларини,
Ватан, гуллаётган чаман-боғимсан,
Дилни мардум этган кўз қароғимсан.

Қирларда югурар шаббода ўйнаб,
Йигит кизга боқар ўғринча бўйлаб,
Хабарчи чопади отда тўй-тўйлаб,
Ватан, тўйларингга бош бўлсин элинг,
Улуғ ташвишлардан толмасин белинг.

Сен-ку катта йўлда, қатордадирсан,
Дилда эзгу мақсад, қарордадирсан,
Муборак ўн икки баҳордадирсан,
Ватан, Исматингман, гарди по бўлай,
Озод кучофингда жон фидо бўлай!

2003.

* * *

Демагил ўтмишда қолди барчаси,
Сўзингдан нафасим бўғилмоқдадир.
Мен кўриб турибман, юртим, деб ёнган
Минглаб сарбадорлар туғилмоқдадир.

Демагил, келажак йўқдир сен учун,
Ғанимлар, биламан, тадбир кўрибди.
Юртимда саодат камол топсин деб,
Яратганинг ўзи қараб турибди.

2003.

* * *

Шеърдан чиқиб ҳаётга кирдим,
Ва ҳаётдан чиқиб шеъримга.
Мен эзгулик уруғин экдим
Илдиз отиб она еримга.

Бу она ер жонимгадир жон,
Кўнглим илиқ хисларга тўлди.
Бир кун келиб қабрим бошида
— Раҳмат ўғлим! — деса юрт, бўлди.

2003.

АДОЛАТ САРИ

*Самарқанд вилояти ҳуқуқни муҳофаза қилувчи
органларининг нашри «АДОЛАТ САРИ»
газетаси чоп этилиши шарафига.*

Ҳаёт ғамза билан нозланган пари,
Бордир ҳар буржининг тош тарозлари.
Адолат истайди ҳар ёш, ҳар қари,
Йўлимиз йўғрилган адолат сари!

Бир ғариб кўнгилга бўлсанг мадор,
Ҳақ йўлда ранж чексанг, тун ўтса бедор,
Демак, савобларинг кетмабди бекор,
Йўлимиз йўғрилган адолат сари!

Бугун султон бўлсанг, эрта гадосан,
Бугун молинг бисёр, эрта жудосан,
Ҳаромдан нафсни тий, кўрқкил худодан,
Йўлимиз йўғрилган адолат сари!

Дарёни қуритар етимнинг ёши,
Ноҳақ эгилмасин банданинг боши.
Бировга буюрмас бировнинг оши,
Йўлимиз йўғрилган адолат сари!

Миршаби пул сўраб таъмада бўлса,
Ҳокими найрангу нағмада бўлса,
Бандаси қул деган тамғада бўлса,
Бу очун юз тутар разолат сари!

Мулласи аланглаб чўпчак тўқиса,
Қозиси ҳукмини ёлғон ўқиса,
Амалга чиққани элни чўқиса,
Юртини бошлагай жаҳолат сари!

Ботирлар туғилар бирлашган элдан,
Умрингга назар сол, куралган қилдан,
Шу элга фидо бўл, фидо бўл дилдан,
Йўлимиз йўғрилган адолат сари!

Адолат — туғимиз, бору йўғимиз,
Адолат — юракда ёнган чўғимиз,
Доимо яшнасин ҳаёт боғимиз,
Йўлимиз йўғрилган адолат сари!

2003.

САМАРҚАНД

Сен бобомдан қолган ёдгорим,
Юрак ишқинг, меҳринг ила банд,
Сенда ўтар умрим, баҳорим —
Ота юртим Самарқанд,
Она юртим Самарқанд!

Фалакларни забт этди шонинг,
Темур бўлиб уйғонган онинг,
Мотурудийлар қутлуғ иймөнинг —
Ота юртим Самарқанд,
Она юртим Самарқанд!

Мингдан ошиб кетди ёшларинг,
Тенгдошингдир Термиз, Шошларинг,
Эгилмайди лекин бошларинг —
Ота юртим Самарқанд,
Она юртим Самарқанд!

Фуруримсан, жонажонимсан,
Томиримда қайноқ қонимсан,
Онам каби меҳрибонимсан —
Ота юртим Самарқанд,
Она юртим Самарқанд!

2003.

УРГУТ ТОҒЛАРИ

Сукланиб термулдим баҳор чоғлари,
Қор каби эриди юрак доғлари.
Бунчалар сулувдир сўлу соғлари,
О, Ургут тоғлари, Ургут тоғлари!

Бир четда ўрокчи чалғи қайрайди,
Қумрилар жуфтини қувлаб ўйнайди,
Қафасни билмаган каклик сайрайди,
О, Ургут тоғлари, Ургут тоғлари!

Бағрингдан ошиқлар қувлашиб ўтган,
Гоҳ чакнаб, гоҳ тўйиб, сувлашиб ўтган,
Арилар бол излаб ғувлашиб ўтган,
О, Ургут тоғлари, Ургут тоғлари!

Сочимни сийпалар юртим хавоси,
Шарбатдек сувлари дарднинг давоси.
Энг буюк мусиқа тоғлар навоси,
О, Ургут тоғлари, Ургут тоғлари!

Қанча берсанг ҳамки қолғонларинг кўп,
Бўйинга муносиб ўғлонларинг кўп,
Йўлларин тўрт тараф солғонларинг кўп,
О, Ургут тоғлари, Ургут тоғлари!

Мен ҳам битта боланг — адашганингман,
Нигоҳин осмонга қадашганингман,
Нурингдан кўзлари қамашганингман,
О, Ургут тоғлари, Ургут тоғлари!

2003.

ЧОРЛОВ

Ҳаёт армуғони менга сен эдинг,
Эркам, қўрқдим хаёлларинг бузгани.
Бағрим айрилиқда ёндириб кетдинг,
Чилвир сочларингга боғлаб ўзгани.

Умр ҳам ўтмоқда шамолдай бесас.
Ҳажрингда чекаман йиллар озорин.
Ҳасрат гулларига кўмар хар баҳор,
Бағримдаги юрак-армон мазорин.

Мен сендан ажралдим, билмадим нега?
Сиздира олмайман тасаввурларга.
Сен чиндан гўзалсан. Сен хусн шоҳи!
Илҳомсан шоиру мусаввирларга.

Сен юксак юлдузсан, куйлаб чорлайман,
Бир кун самолардан тушарсан ерга.
Чилвир сочларингни ёйиб келурсан,
Айланиб кетади юрагим шеърга.

У пайт мен бўлмайман, ёруғ дунёда –
Ёмғир, қорда қолар менинг хатларим.
Чиройлисан, дея тунлар пичирлаб,
Сен ҳақда сўзлайди ўлмас байтларим.

2003.

ФИЛОФ БАНДАСИГА

Бунча торсан,
Дунёларинг тор...
О, қўрқасан нега кенгликдан?!
Эшик қоқар, келдим деб баҳор,
Оламлар яралган, дея тенгликдан.

Қалбингни тоғларга ҳамсухбат айла,
Кўзларингни эса самога.
О, филоф бандаси, филофинг ташла,
Гумон ила боқма асл жамоага, —

Дўст дея сен учун собит турсалар,
Ҳасад сахросига қолиб нетарсан?!
О, сенга қанчалик кенглик қилсалар,
Шунчалик торликни талаб этарсан.

Дунёда тошганинг барчаси филоф,
Ўлик ғояларда туриб олгансан.
Фоний бўлмай туриб шу йўсин, шу тоб,
Ўзингга мақбара қуриб олгансан.

Бу кўшки саройинг, аъмолинг ила,
Йўғрилган бўлса-да, кун шуъласига.
Барчаси бир оддий хикматга кўра,
Тенг эмас Яссавий ертўласига.

Тангри сенга бермиш арзон фойдани,
Торгина муҳитда шундай юрсин, деб.
Накшбандга бермиш қамиш чайлани,
Самода аксимни кўриб турсиң деб.

2003.

ШОҲИ ЗИНДА ПОЙИДА

Гар ўча бошласа умр бўёфинг,
Хиёнат, алдовга тўлса ҳар ёфинг,
Хазонга юз бурса гуллаган бофинг,
Ер бўла бошласа суянган тофинг,
Айт, дилим, тангридан ўзга киминг бор?!

Дунёнинг ғамлари бўларкан абас,
Ота юз ўгириб деса боламмас,
Хотин хотин эмас, фарзанд фарзандмас,
Ичинга дард ютсанг чиқармасдан сас,
Айт, дилим, тангридан ўзга киминг бор?!

Бир дам эслолмайман ҳаволанганим,
Азоб тортганим рост, даволанганим,
Фақат эгам бўлди раволанганим,
Айбим шул — шеър ёзиб, наволанганим,
Айт, дилим, тангридан ўзга киминг бор?!

Менинг ҳеч кимим йўк, қилмайман виқор,
Шоҳи Зинда айтди фақат Ўша бор!
Тангрининг васлига яшарканман зор,
Ҳаёт жаллод бўлса, ҳаёт бўлса дор,
Мени асрагувчи фақат худо бор!

2003.

* * *

Сендан юз ўгириб боғларга бордим,
Боғлар нимагадир маъюс турарди.
Сендан юз ўгириб тоғларга бордим,
Тоғлар сен томонга гўё юрарди...

Сендан юз ўгириб дарёга бордим,
Дарё сен томонга жўшиб оқарди.
Менга, эй, девона, хато қилдинг деб,
Балиқлар кўзда ёш сенга боқарди.

Сендан юз ўгириб чўлларни кездим,
Чўллар шамол бўлиб қувлади мени.
Холбуки, самода ҳар битта юлдуз,
Мендан сўрар эди қайда деб сени.

Сендан юз ўгириб кўзларимда ёш,
Юрагимда ҳасрат қоришиб кетган.
Мен томонда зулмат, зарра қувонч йўқ,
Сен томонда олам ёришиб кетган.

2003.

ҲАЙВОНОТ БОҒИДА

Товусни томоша қилди икки зот,
Бири аён этди завқли шаштини.
Бири ич-ичидан айлади фарёд,
Ҳали емадим деб товус гўштини?!

Бири санъат деди, бириси неъмат,
Ким ҳақу ким ноҳақ, аён Тангрига.
Худойим тўйсин, деб айламиш ҳиммат,
Бири гўштигаю бири рангига?!

Оч одам ҳамиша емоқни истар,
Тўқ эса завқталаб, саргузашт талаб.
Одамзод ҳайвондан фарқ қилса агар,
Аслида, биз киммиз билмадим, ё раб?!

Хаёлни мозийга боғлантираркан,
Бир жавоб топгандай бўлдим оламга.
Тарбия ва муҳит айлантларкан,
Кимни ҳайвонгаю, кимни одамга.

2003.

МЕҲР — ОНА, МУРУВВАТ — ОТА...

Меҳринг кўзда бўлсин, кўлда мурувват,
Хайрга етарли имконинг бўлсин!
Хурмисан, қулмисан руҳингга қувват,
Мазмуни баркамол имонинг бўлсин!

Меҳрдан яратмиш Оллоҳ бу жонни,
Меҳрга зорлигинг балки шундандир.
Ё дўзах, ё жаннат айлаш жаҳонни,
Фалакдан эмасдир сену менадандир.

Сенда ўзлигини англасин дунё,
Юзда кулгинг бўлсин, дилингда шодлик.
Олий минбарингдан чиқди бу садо,
Кўнгилдан бошланар дея ободлик.

Меҳринг она бўлсин, мурувват — ота,
Фарзинг ҳам, қарзинг ҳам шунга боғлиқдир.
Иқболи тожингни асрамоқ учун,
Энг буюк бойлигинг тани соғлиқдир.

Ўзбегим, ўзингсан менинг ҳоқоним,
Бир-бирингни севгил бир тану жон бўл!
Орзуим то абад Ўзбекистоним,
Меҳру муҳаббатли буюк Ватан бўл!

2003.

* * *

Ўртамизга совуқчилик тушди,
Эрта келган қишдай.
Биламанки, ҳаммаси ўтди,
Бамисоли тушдай.

Ўнгда эмас, тушда дейман-у
Ва аста юмаман кўзимни.
Шаффоф бир маъводор бағрида,
Ҳис қила бошлайман ўзимни.

Тушингда жиноят қилсанг, мабодо,
Жазо олиб мулзам бўлмайсан.
Ҳаттоки, хиёнат қилса-да дўстинг,
Юрагинг ёрилиб ўлмайсан.

Ўртамизга совуқчилик тушди,
Не қолди муқаддас туйғудан.
Илтимос, ҳеч қимса, ҳеч қачон,
Бизни уйғотмасин уйқудан.

2003.

* * *

Мендан олдин одимлар ташвиш,
Ва ортимда ўтмиш ёлкини.
Ўз ҳолимга қўймайди бир дам,
Шаҳардаги ҳаёт талқини.

Орзуларга тўла ёш қалбим
Бошлаб келган чоғда шаҳарга.
Мен муштоқлик сезмаган эдим,
Қирлардаги гулгун баҳорга.

Театр ва боғлар оғушин,
Фанимат деб билдим ҳар дамга.
Сўнгра узун мактублар битдим,
«Пул жўнатинг», — дея отамга.

Йиллар ўтди, улғайдим мен ҳам,
Ҳамроҳ бўлди ташвиш ва ғамлар.
Илк бор ҳаёт дарслигин ўтди,
Шаҳардаги турфа одамлар.

Йўллар топдим ўзимга ҳар хил,
Англаб олдим шаҳарнинг сирин.
Бироқ бунда тополмадим мен,
Қишлоқдаги онамининг меҳрин.

2003.

ЎЗИНГ ҚЎЛЛА

Бўрибой Аҳмедов:
— Амир Темурни
Хеч кимга бермайман, меники, — деди.
Ва Темур ҳақида ёзганларимни
Ўқимоқ имкони сеники деди.

Кекса академик азбаройи ҳақ,
Сўз айтмоғи шартмас шоир-поирнинг.
Фақат бир ҳадик бор, не кечар холи,
Ўзани ўзгарса агар дайрнинг.

Бордан йўқ бўлмайди, йўқдан эса бор,
Бош қотар дунёнинг бу ғалвасига.
Темур ҳимояга мухтожмас асло,
Бизлар мухтож унинг ҳимоясига.

Ўзинг қўлла бизни Соҳибқироним,
Туркий миллатларни бирлаштириб тур.
Вақти-вақти билан барча бекларни,
Қурултойга чорлаб, тиллаштириб тур.

Элим, деб ўтганди буюк бобомиз,
Бугун давлат илки каломидадир.
Озодлик ҳақида қасида ёзмоқ,
Биздек шоирларнинг илҳомидадир.

1990.

* * *

Майсаларнинг шивирيدا бир қўшиқ,
Майин эсган шабадани маст қилар.
Ҳаёт нечун буюк ишлар турганда,
Майсага ҳам вақти келса қасд қилар.

Вақт етдими биз — майсанинг илдизи,
Қуриб-қакшаб ҳайқирмоқда ботинда.
Майсаларнинг қисматига бу қадар,
Ўхшашлик бор бани инсон зотинда.

Майсазорга бошим қўйиб ўйлайман,
Ҳаётим ҳам, заволим ҳам куёшдан.
Бир ҳис берар шунда офтоб нурлари,
Фойда борми шудринг каби кўз ёшдан?!

Ботинда жанг, зоҳирда жанг — бу ҳаёт
Наҳот, инсон жанглар учун яралган.
Тупроғимга жон солар пайт худойим,
Ғам йўқ эди, фақат наво таралган.

Майсаларнинг шивирيدا бир садо,
Балки бу мен — Исмат Йўлдош қўшиғи.
Не умидда кўкка қараб ётган зот, —
Ҳеч ким эмас, бир ҳаётнинг ошиғи...

2002.

* * *

Чексизликда поезд адашди,
Хато қилди йўлни уловчи.
Ер аталмиш нотаниш жойга,
Мен адашиб тушган йўловчи.

Яшаяпман ва кутаяпман,
Занглаб қолди темир йўл изи.
Қачон келиб олиб кетаркан,
Ҳаётимнинг сўнги поезди.

Кечиккани, балким, яхшироқ,
Бола-чақа орттириб олдим.
Узоқ йўлга ярармиканман,
Қоматим дол, сал қариб қолдим.

Кўнгил деди, маконим кўкда,
Вужуд деди, Ерга ўргандим.
Икки ўтнинг орасида мен —
Сабот билан яшаяпман жим...

2002.

* * *

Олдин ҳам бу уйда яшагандайман,
Олдин ҳам... ҳаммаси бўлмоқда такрор.
Бу сирнинг тагига етолмасам-да,
Бетакрор нимадир ҳаётимда бор.

Бу ерга нечун мен такроран келдим,
Яна соғиндимми, орифий суҳбат.
О, қанча яшасам шунчалар билдим,
Ҳамиша бетакрор фақат муҳаббат!

2002.

ШАЙБОНИЙХОН ҲАСРАТИ

Соҳибқирон юлдузи қани?
Наҳот, сўнди?!
Бокдим фалакка,
Узун тунлар... Ҳоконнинг руҳи
Сухбат қилди хаёлан якка...
Не қилмоқда темурзодалар,
Ким кўтарар ислом байроғин?!
Дасти қудрат бирор зот борми,
Кўтармоққа Темур яроғин?
Мулоҳаза...
Ўтинч... ва қасос...
Темур руҳи бошлади йўлга,
Тақдир экан... Бобур кечирсин,
Самарқандни киритдим қўлга.
Темур туғи тикланди қайта,
Тўзғиб ётган Турон бирлашди.
Барча маҳзаб — барча мусулмон,
Дин йўлида яна сирлашди.
Умид борким,
Бир куни келиб.
Чирқирамас хоннинг арвоҳи...
Ватан учун шаҳид бўлганнинг,
Кечирилгай барча гуноҳи.
Эй, ўзбегим!
Эй, она халқим!
Унут бўлган ўтли нолангман.
Ватан учун жон фидо этган,
Бобуршоҳдек битта болангман.

2002.

* * *

Бир кунлик ой,
Кипригинг мисол.
Сўнг қошинга
Айланди ҳилол.

Кутдим, тўлин
Юзинг кўринди.
Ва қайғули
Кўзинг кўринди.

Лабларинг кўринди,
Ақиқ лаъл бўлиб.
Учдим сен томонга
Бир хаёл бўлиб.

Нихоят, хижрону
Қайғулар тинди.
Кўкда бахтли бўлиб,
Яшаймиз энди.

2002.

* * *

Бу дунёда меҳр нурдир,
Ўзга нур йўқ!
Меҳрсизлар қаро тундир ориятсиз.
Қуёш порлаб, юлдуз чакнаб нима деди:
Ишқсиз ўтган ҳар бир онинг моҳиятсиз.

Не-не буюк даҳоларнинг сабоғи шул,
Қисқа умр орифона бир суҳбатдир.
Яссавийлар ер остидан садо берар,
Икки дунё саодати муҳаббатдир.

2003.

ЖУФТЛИК

Икки қушча дарахт шохида,
Бир-бирига нимадир деди.
Шамол, ёмғир қуршови ичра
Гўё дарахт йиғлаган эди.

Икки лола жуфтлашиб баҳор,
Тоғ бағрини бўяди қонга.
Тоғ бошига муз қўйиб деди,
Омонлик йўқ экан-да жонга.

Икки қирғоқ, гўё ошиқлар,
Бир-бирига зор-зор боқувчи.
Коинот ҳам жуфтлик маҳсули,
Абадият — дарё оқувчи.

Ёлғизлигин қизғониб худо,
Жуфт яратди ҳамма нарсани.
Заррадан то коинот қадар,
Барҳаётдир руҳи ва тани.

2002.

* * *

Олам севги билан тирик, аслида,
Лекин нимадир у, ҳеч қачон ўлмас.
Менимча, муҳаббат нималиғини,
Бу сўзни тошнинг ўзи ҳам билмас.

Ўйлаганинг шумлик, ёмонлик,
Билиб бўлмас сен қай томонлик.
Бир кун келиб бу бузуқ ниёт,
Ўзингга ҳам бермас омонлик.

2002.

* * *

Ўтди йиллар қайтиб окмас сувлар мисоли,
Яна қанча йиллар ўтар чопиб басма-бас.
Қайтармоққа ҳеч кимсанинг етмас мажолли,
Нима мангу бу оламда қилмоқ-чун ҳавас?
Баҳор чоғи кўз ўнгингда ниш урган чечак,
Куз келганда хазонларга кетар қоришиб.
Кечагина чимилдикдан чиққан келинчак,
Гўзаллиги турмас мангу ойдай ёришиб.
Кечагина бола эдим, ўтюрак, бебош,
Ерга урса осмон қадар сапчирдим тикка.
Севган қизим бўлолмагач менга умрдош,
Қисмат экан, мана қолдим шеър билан якка.
Бу ҳаётда нима муҳим, хўш, нима мангу?
Хаёлимга каманд ташлаб топмайман жавоб.
Бир маҳаллар бобом дерди, азмойишим шу –
Биз яшаймиз бу дунёда олмоқ-чун савоб.
Мана, чорак умрим ўтди, не иш қилолдим.
Она тупроқ гардларини этдимми тавоб?
Шунча вақтни яшаб, фақат шуни билолдим,
Биз яшаймиз бу дунёда олмоқ-чун савоб.

2002.

* * *

Атай бордим эшигингиздан
Итингизга қоптирмоқ учун.
Сўнги имкон шу, деб ўйладим,
Омадимни чоптирмоқ учун.

Ҳазар қилди итингиз мандан,
Ё англади кўнгилда не бор?
Юрагимни узиб олдингиз,
Ит ўрнида ўзингиз дилдор.

2002.

* * *

Тунлари руҳимни эркаловчи куй,
Токай олиб қочар кўздан уйқуни.
Ногаҳон кўзгатар гирдобли бир ўй,
Анча йиллар олдин сўнган туйғуни.

Манзилин йўқотган хижрон карвони,
Билмайман, қайларга кетмоқда бошлаб.
Саҳрода адашган егим бўтадек,
Севгимиз сарсондир кўзларин ёшлаб.

Бизларни ажратди оддий бир хато,
Тунлар хаёл билан тонгни кутамиз.
Наҳотки, бизларга шу қисмат ато,
Наҳотки, дунёдан шундай ўтамиз!

Сен ва мен шам мисол ёнамиз беун –
Энтикиб, эркалаб розлар айтмаймиз.
Ўзгалар кўксига эгик бошимиз,
Дунё бу – ўткинчи, ортга қайтмаймиз.

Хотирам қанчалик бўлса-да заиф,
Йиллар йироқлатиб кетолмас сени.
Васлинг умидида ёнсам не ажаб –
Ахир, шоир қилиб кетдинг-ку мени.

2002.

ТУНГИ КАЙФИЯТ

Юракнинг чўғлари сўнганга ўхшар,
Тақдирга тан бериб кўнганга ўхшар.

Итоат қилса-да, исён қилса-да,
Жуда кўп тириклар ўлганга ўхшар.

Офтоб ҳам, мохтоб ҳам энди ўзгача,
Оламда нимадир бўлганга ўхшар.

Ўзимга ўхшамай қолдим-ку ўзим,
Азроил устимдан кулганга ўхшар.

Бу олам кўзимга бефарқ, бефараҳ,
Наҳотки, паймонам тўлганга ўхшар.

Тонг отиб, дунёга ҳайрат-ла боқдим —
Хаммаси аксига дўнганга ўхшар.

2002.

* * *

Дарахт менга
Мен дарахтга суяндик.
Шамол келди,
Қуш сайради, қувондик.
Куз элитиб,
Берди уйқу дориси.
Баҳор келди...
Ҳайрат билан уйғондик,
Англадикки, бир вужудмиз,
Ишқсиз ҳаёт қайғудир.
Оламларни ушлаб турган,
Шу бир туйғу мангудир.

2002.

* * *

Қуёш келди, ой келди,
Ўшал юлдуз келмади.
Бағрим тўлиб тун келди,
Бироқ кундуз келмади.
Гиёҳ келди, гул келди,
Фақат илдиз келмади.
Соғинчимга даво йўқ,
Чунки, наврўз келмади.
Бу кеча гунг кечадир,
Тилимга сўз келмади.
Зор интизор йўл боқдим,
На шарпа, из келмади.
Бу оламга мен келдим,
Ул қаро кўз келмади.

2002.

* * *

Шовуллайди сирли теракзор,
Тўлин ойнинг шуълаларида.
Ярим кеча менга нима бор,
Бу кимсасиз ўрмон қаърида?

Ой ёлғизлик тимсоли бўлиб,
Кўк юзида сузар экан жим.
Мен йиғладим юрагим тўлиб,
Ҳаётимда қолмади ҳеч ким?!

Бунда тан йўқ, йўқдир шоҳ ақл,
Дийдирайди қип-яланғоч руҳ.
Мен мен эмас – шуъла, таҳайюл,
Чексизликка сиғмаган андуҳ!

2002.

* * *

Ғамларимни унутмоқ учун,
Тоғ бағрига кетгим келади.
Мен у ерда лолазор бўлиб,
Мангу яшаб ўтгим келади.

Ғамларимни унутмоқ учун,
Нима қилсам бахтим тўлади?!
Минг йил умр керакмас, Тангрим,
Бойчечакдек кулсам бўлади.

Инсон бўлмоқ нахот дард-алам,
Унутмоқнинг чораси қани?
Мен лоқал денгиз, дарёмас,
Жўшқин ирмоқ бўлсам бўлгани.

О, барчасин унутмоқ учун,
Узоқ-узоқларга кетсайдим.
Ҳаётнинг гул сийнаси узра,
Тиниқ шабнам бўлиб ўтсайдим.

Оламларда ўзимни кўриб,
Шеърга доир бўлгим келади.
Ўлганда ҳам тирик яшовчи,
Оддий шоир бўлгим келади.

2002.

* * *

Нега келдинг, дея ёғилди савол,
Еру осмон узра яшиндай елдим.
Чорасиз бош уриб дедим, эҳтимол,
Олис хотирамни соғиниб келдим.

Сирли хилқат деди, эслайман кунда,
Ортга қайтмоқ учун имкон қолмади.
Сени ҳамма унутди бунда,
Фақат бир қиз унутолмади.

Эски ҳовли, қийшиқ дарвоза,
Қиз пинҳона севганин айтди.
Қанча-қанча совчиларни ул,
Олдига солиб қувганин айтди.

Ғуноҳқорман,
Поклантирувчи
Ғуноҳсиз ёшлигим қайдасан?
Қайтмайман деб айтгандинг у кун,
Юрак нечун ортга қайтасан?!
Ғуноҳимдан кеч деб худойим,
Ҳажга келган каби мусулмон —
Келдим олис хотирамга мен,
Қалбга қайта бағишлай деб жон.

2002.

* * *

Ўзимни қўярга жой тополмасман,
Нишон бор, отмоққа ёй тополмасман.
Чорасизлик ичра ғарқ айлай десам,
Уммон йўқ, дарё йўқ, сой тополмасман.

Энг сўнгги ушокни бўлиб еганим,
Қиёматга қадар дўстим деганим,
Сарой ҳавосидан ҳаволаниб, воҳ,
Биздек бир ғарибни айламиш ғаним.

Товуқ катагидек кошона қурган,
Қушнинг уясидан нега куладир?
Сичқонни ўзига рақиб деб билган,
Ҳайвонлар султони фил ҳам ўладир.

Балким, ёзмас эдим бу шеърни атай,
Жонни ташна этгунг тоқай қонимга.
Кеча бармоғини сўриб юрган зот,
Бугун оёқ босдинг дастурхонимга.

Балким, у муҳитнинг ҳавоси бошқа,
Қонунлари бошқа, даъвоси бошқа.
Балким, аслинг шундай, сенда гуноҳ йўқ,
Қарғадир, булбулдир навоси бошқа...

2002.

БИЗНИНГ КЕКСАЛАР

Шамолга таратиб соқолларини,
Қуёшдай чарақлаб нуруний юзи.
Сувдай сероб қилиб мақолларини,
Буюк фалсафадир ҳар айтган сўзи.

Қари билганни пари билмайди,
Олтин бўлар қўлда дуо қилсалар.
Бекорга заминни боғ-роғ қилмайди,
Олтин кузга ўхшар бизнинг кексалар.

Қурғоқчилик бўлиб, экинлар сўлиб,
Қанча заҳмат чеккан бўлса элимиз.
Кексаларнинг йили ижобат бўлиб,
Серёғин, серҳосил келди йилимиз.

Юртни, халқимизни дуо қилмоққа,
Қалбингиз қанчалар жўшиб турибди.
Шайсиз ёшлар билан сафга турмоққа,
Меҳрингиз кучга-куч қўшиб турибди.

Эй, бизнинг пурҳикмат оталаримиз,
Хаёт денгизида маёғимиз Сиз!
Улкан бойлигимиз, бизнинг боримиз,
Иймонга йўғрилган байроғимиз Сиз!

2002.

ВАТАННИ АНГЛАШ

Мен учун нимадан бошланар Ватан?
Муносиб бир жавоб изладим бу кун.
Олис аждодлардан мерос бу гулшан,
Бамисли жаннатдай ҳар недан устун.

Ватан бошланарми нурли қишлоқда,
Менга оқ сут берган азиз онамдан?
Ёким неча аср биздан йироқда,
Сирли юлдуз бўлиб ёнган оламдан?

Балким Тўмарисдан, балким Ўрхондан,
Балким Олтин Ўрда, Ўзбекхонлардан,
Балким Навоийдан, Соҳибқирондан,
Ё Машраб жон фидо қилган онлардан?

Ватанни севмоқлик иймондан эса,
Қалбида нури йўқ, неча кас кўрдим.
Олтиндан тож кийиб қанча турланса,
Широқ подачидан шунча паст кўрдим.

Ватанни англаш бу ўзини англаш,
То қиёмат қадар севмоқ маконни.

2002.

* * *

Ватан бор, худо бор, подшоҳ бор,
Бундан ортиқ бахт борми қулга?!
Очлик ва ишсизлик сабабли эмас,
Буюк келажак деб чиққанман йўлга.

Хур туғилган ҳар қандай одам,
Жуда қийин озорми йўли...
Турфа нишон исканжа ҳар дам
Кимнинг қўли, онги ва дили.

Ватан бор, худо бор, подшоҳ бор,
Йўл қачон тугайди билмайман?
Спартакдек исён қилолсам
Ҳар қалай бу ҳолда ўлмайман.

Шу туйғу қаритди қанча авлодни,
Қанчаси туғилиш арафасида.
Фирдавсий очликдан ўлар чоғда ҳам,
Қонхўр бир ғаддорга битди қасида.

Рудакий кўзини ўйиб олдилар,
Бироқ, очик қолди қалб кўзи.
Шоирни қул қилса бўлади, лекин,
Хур бўларди унинг чин сўзи.

Чин сўзимни айтай деб ватан,
Йўлга чиқдим, кутиб ол мени.
Севгинга қул бўлиб бир умр,
Шарафлайн оламга сени.

2002.

ТАЪЗИМ ҚИЛАМАН

Сиз шунчаки ошна-оғайни,
Очик айтсам бир гап биламан.
Мени одам қилган баайни,
Душманнимга таъзим қиламан.

Боримда бор, йўғимда йўқсиз,
Баъзан ёлғиз ғамга тўламан.
Йўл кўрсатган менга йўриқсиз,
Душманнимга таъзим қиламан.

Аччиқ хаёт дарсини берган,
Зотларни мен яхши биламан.
Йўл тўсмоққа атай тош терган,
Душманнимга таъзим қиламан.

Томир қирқиб, бардошим синаб,
Кутди, эрта очдан ўламан.
Мен учун кўп бўлгувчи хуноб,
Душманнимга таъзим қиламан.

У мол йиғди, халқдан қочирган,
Мен эса нур, шуни биламан.
Тор дунёда дунё очирган
Душманнимга таъзим қиламан.

2002.

* * *

Ким айтар, умримни булутсиз дея,
Бўрондай теграмдан ўтди қанчаси.
Дўстлар, илк севгимга айтдим марсия,
Бугун на булут бор, на ёр шарпаси.

Бугун қуёшим бор, бор уйим, ерим...
Давру давронимдан нолишим йўқдир.
Аммо, бахтлиман деб жар солмас шеърим,
Бир севги армони кўксимда ўқдир.

Тарк этган севгига сифинмоқ нечун?
Тақдир ёр васлига зор этса бешак.
Хаттоки, унутсам эслатмоқ учун,
Сийнамга тикондай қадалар тўшак.

Кўчага чиқсам гар ҳаловат истаб,
Кўча жонлантирар ўтмиш изларни.
Жилвагар юлдузлар маъюс, хиратаъб,
Ёдга бот туширар таниш кўзларни.

Ҳар куни шу ҳолат, хотирот-ла жанг,
Ҳар куни тонг отар овунчим бўлиб.
Дўстларим, бу ҳаёт гўзал ранг-баранг,
Кимки яшай билса севиб, севилиб...

2002.

БАҲОР МУБОРАК!

Бойчечак уйғонар қиш кўрпасида,
Камалак тўлғанар тонг шарпасида,
Бир илинж — чўғ ёнар дил пардасида,
Кўклам қизларига, дийдор муборак,
Гиёҳ-майсаларга, баҳор муборак!

Ўрик гулларида келинчак либос,
Қизгалдоқ қимтинар — лаблари гилос,
Бўтақўз бўй чўзар — кўзлари чарос,
Соғинч қарашларга гулзор муборак,
Ул чилвир сочларга, баҳор муборак!

Қикирлаб югураб қизлар басма-бас,
Бахшилар ўлағни жирлар басма-бас,
Шукрона айтади ҳар жон, ҳар нафас,
Шу азиз тупрокқа, ул ёр муборак,
Ул чашми қарокқа, баҳор муборак!

Шаррос ёмғир ёғар — эҳсони фалак,
Ташвишинг муборак, эй жони ҳалак,
Энди дошқозонда қайнар сумалак,
Гўдакка жилмайган рафтор муборак,
Юракка роз айтган баҳор муборак!

Қалдирғоч ин қурмиш, эй дўст, уйингдан,
Йигитлар сархушдир қизлар бўйидан,
Сизга бу хуш нома Ватан тўйидан,
Наврўзни қўмсаган, иқрор муборак,
Юртим, боғларингга, баҳор муборак!

2002.

БИЛСА БИЛАР

Дунё кездим, ишқ дардининг аёни йўқ,
Куйган кўнгил ҳамдардининг баёни йўқ,
Титраб турган дил бандининг урёни йўқ.
Билса билар ишқ дардини ёлғиз худо.

Хайрони кўп, вайрони кўп, зиндони кўп,
Тош бошимда қулган кўзи, хандони кўп,
Ишқ йўлида мендек кўзи гирёни кўп,
Билса билар ишқ дардини ёлғиз худо.

Йиллар ўтар ташлаб бизга хандасини,
Куйдим, кийдим муҳаббатнинг жандасини,
Бу дард офир, ўлдиргайдир бандасини,
Билса билар ишқ дардини ёлғиз худо.

Ғамгин дунё, ғамларингдир ғаним дунё,
Чандиқлари тилка-тилка таним дунё,
Армонлари армонларим маним дунё,
Билса билар ишқ дардини ёлғиз худо.

Ғамлар ўтар, кўклам кулар, гул ҳам кулар,
Кўзлардаги шабнам кулар, дил ҳам кулар,
Сен дил ярим, мен дил ярим, ул ҳам кулар,
Билса билар ишқ дардини ёлғиз худо.

Рўё ситам, айро ситам, дунё ситам,
Муҳаббатнинг сийнаси нам, дийдаси нам,
Ўтар-кетар бу ишқ фасли ҳаммадан ҳам,
Билса билар ишқ дардини ёлғиз худо.

2002.

ШОИР ВА ДУНЁ

Эркин Воҳидовга

Бўлса эл турфа қиёс, рангин камон,
Дайри-дун бозор эрур карвона ҳам.

Гар заминда шеър-шуур дунёси жам,
Ул қуёш тафти етур осмона ҳам.

Турланиб аҳли тuroб ўтди ва лек,
Фитнаси шоён бугун шайтона ҳам.

Ўзбегим ўз эркида топди шараф,
Оҳлари етмиш анинг раҳмона ҳам.

Шохгашох, мазлумга эл ошуфта дил,
Ҳам ғарибга ғамхору мардона ҳам.

Байти ўт, тафти олов, оташи жон,
Нур сари талпингай ул парвона ҳам.

Назм аро Жомий, Навоий жаҳд этиб,
Кўксини тоғ айламиш пайкона ҳам.

Мулки олам ичра жавлон ургали,
Белбоғу бир мард керак майдона ҳам.

Хур Ватан тарихини мадҳ этгали,
Мингта Фирдавсий керак полвона ҳам.

Ғунчаи нозик пирохан ичра лол,
Балдаи Кашмир қизи — жонона ҳам.

Шаънига алёрдадир дунё бугун,
Шош, Самарқанд, Хеваю Фарғона ҳам.

Сабрида шукроналик, иймон забон,
Ки садафда тобланур дурдона ҳам.

Бул меҳр гулшанидан дур тергали,
Бизга бас Чорсу ила чойхона ҳам.

2005.

АДОЛАТ ГИМНИ

Озод Ватанида озод ҳар инсон,
Тинчлик устувордир, беғубор осмон.
Йўлимиз ёритар Ватан комуси,
Адолат таянчи, қонунга посбон.

Н а қ о р а т:

Хур Ватан барқарор, боиси — тинчлик,
Адолат устувор, боиси — тинчлик!
Эрксевар элларнинг Қомуси тинчлик,
Халқпарвар дилларнинг номуси тинчлик!

Инсон ҳақ-ҳуқуқи бош шиоримиз,
Ёвга бош эгмай ҳур диёримиз.
Адолат жарчиси, посбонларимиз,
Ватан ҳимояси номус-оримиз!

Юртдан ботир чикса, салтанат тузар,
Бир олчоқ бузғунчи оламни бузар.
Бахтинг бутун бўлсин, огоҳ бўл элим,
Фарзандларга бош бўл, паноҳ бўл элим!

Аждодлар йўллаган буюк йўлдамиз,
Авлодлар қўллаган бардам кўлдамиз.
Ватаннинг ишончи, аскарларимиз,
Адолат қасрининг лашкарларимиз.

Юртим уфқларга интилган карвон,
Итлар хураверар, ўтади замон.
Сенга битта эмас, мингта жон қурбон,
Она Ўзбекистон, доим бўл омон!

Н а қ о р а т

2005.

САМАРҚАНД ҚАСИДАСИ

Бу кун шундай улуг кун,
Азим Самарқанд кунидир.
Гумбази бергай садо —
Буюк боболар унидир.

Қалбда ғурури билан,
Кўзда шуури билан,
Эрта тонгдан аҳли юрт,
Қутлагаймиз шуни дер.

Жамолинг мадҳ этмайин,
Кўкда юлдуз маҳлиё.
Васлига қонмай бу кентнинг,
Бунча қисқа туни дер.

Етти иқлим тарихингни
Она шаҳрим ёд этар.
Париж, Лондон, Москвалар
Оға қилгин мени дер.

Исматинг дер қисматимсан,
Она шаҳрим бўл омон,
Бугун Самарқанд кунидир,
Ўзбекистон сени дер.

2005

МАТҚОВУЛНИНГ ЭЧКИСИ

(Э.Воҳидовга ўхшатма)

Матқовулда битта эчки бор эди,
Қилмишидан кўпчилик безор эди.
Қўймас эди йўлда не учраса,
Пайхон қилиб ғажир эди дучласа.
Танда қўйиб бир кун қўшни қўрага,
Фулғуласи етди бўлис тўрага.
Тўрт томонга бўлис чопар топтирди,
Матқовулни миршаб қўйиб топтирди.
Машваратга келди казо-казолар,
Қози-қуззот, яна қанча аъзолар.
Турар эди Матқовул ҳам: «Эчким!», — деб,
Эчки маърар: «Арқонимни ечгин!», — деб.
Бўлис тўра деди: «Бунини нетамиз»
Барчамизни безор қилди, бетамиз!
Жазосини бўйнига қўйиш керак,
Бу нобакор эчкини сўйиш керак».
Машваратда барча тошиб гапирди,
Матқовулнинг эчкисига тупурди.
Бири деди: «Борми ўзи ҳамият?!
Шу туфайли ривожланмас жамият!
Чикорадир бизга гулшан душмани,
Қатлиом қилмоқ керак бу гушнани.
Шунингсиз ҳам зоти ичра ном талаш,
Гўштин дарҳол қилсак бўлар хомталаш».
Бошқа бири даҳанин қилди калиш,
«Тез йўқолсин эчки! — дер бир занчалиш.
Орамизда эчкиларга йўқ ўрин!
Сассифидан сасиди оғиз-бурун!
Алалхусус, хулоса шул, — деди, — акун!»,

Колганини мингбоши қилди якун.
Деди: «Бари Матқовулнинг ўйини,
Эчкисига қўшиб олинг қўйини!».
Энди кечдур минг пушаймон есангиз,
Қўйимдан ҳам айрилмайин, десангиз.
Эчки учун жонингиз ачимасин,
Бундан буён дарахтни ғажимасин.

2007.

БОЗОР

Хуршид Дўстмуҳаммадга.

Шифо заҳардандир,
 ҳаёт асалдан,
Ҳеч қачон, ҳеч нарс қолмас назардан.
Бахт олиб чиқмоқлик нақадар қийин,
Шайтанат яратган ушбу бозордан.

Бу бозор, аслида, раста ва раста,
Судралиб юравер аста ва аста.
Хатто, муҳаббатнинг нархи ёзилган,
Сотувчи-харидор бунда вобаста.

Хаётдан не топдик?!

 Фавқоли бозор,
Қанча шодлик, яна қанча дил озор.
Нархнинг виқоридан гар ўлар бўлсанг,
Энди катта пулга сотилгай мозор.

2002.

ҚИШЛОҚДОШЛАРГА

Эй ёронлар, гул қани, гулзор қани,
Қир адир, лола гилам, рафтор қани,
Масжиду кўҳна тегирмон, ёр қани,
Чашмаи заррин либос дилдор қани?

Тоғларим бағрида кўм-кўк арчалар,
Чўлу сахро бўлибон дил парчалар,
Қарғалар хониш қилиб карнай чалар,
Излагай Ботир сариқ зор-зор қани?

Олтибеклар доврӯғи элга аён,
Йўлдош ота мактабин қилма баён,
Қандайин ғорат бу дўст, қандай замон,
Қизил отда Иброҳим саркор қани?

Қайда қолди гул-ҳаво бўстонларим,
Қирқ кокил қизлар, ёруғ осмонларим,
Парқанот оккушларим, дostonларим,
Кўнглимизнинг матлаби рўзгор қани?

Қайга боқсанг маст-аласт, хушёри йўқ,
Уч тузу қориндан ўзга кори йўқ,
Эрлари гаштак тузар бозори йўқ,
Бул жаҳон айвонида хушёр қани?

Бургути минқор човутли тоғларим,
Шаркироқ оби зилол чорбоғларим,
Эй, менинг беморлариму соғларим,
Бормисиз, бакормисиз, дийдор қани?

Қўрасида минг қўйи Пайзи бобо,
Қайдадир Қорабулоқ, намхуш сабо,
Чўқкилар парқу булутларга қабо,
Қишлоғим қўйнидаги гавҳар қани?

Зўр эди мерган Қосим қўшотари,
Зурёди барлос ила нос отади,
Тобакай, воҳ бир-бирини сотади,
Зиёси, Қўлдош бобо, девкор қани?

Панд насиҳат айлагач Саттор ота,
Қайдасиз, меҳри куёш, даркор ота,
Биз бугун Фармон отага зор ота,
Орият, имон нури, Жаббор қани?

Ушбуни битдим юракда ғам-алам,
Эй, менинг жону жигарим жон болам,
Исматулло, дил ачиб чекдим қалам,
Дўст қани, даввор қани, чун ёр қани?

2005.

ЧАҚМОҚ ШУЪЛАСИ

Холмуҳаммад Нуруллаев хотирасига

Йилт этиб ўтади чакмоқдай умр,
Тириклик олами бағишлар хузур,
Билмабмиз, жон шунча омонат эрур,
Бизларни тарк этди Холмуҳаммад Нур.

Чарақлаб турарди кулгич юзлари,
Дилларнинг малҳами айтган сўзлари,
Дийдорин соғинар ўғил-қизлари,
Бизларни тарк этди Холмуҳаммад Нур.

Умрининг мазмуни эзгу, диёнат,
Юртга фидо бўлмай яшаш жиноят,
Тақдири азалдан бўлди синоат,
Бизларни тарк этди Холмуҳаммад Нур.

Ургут — элим, юртим деди, югурди,
Умрининг аччиғу азобин кўрди,
Неларга улгурмай, нега улгурди —
Бизларни тарк этди Холмуҳаммад Нур.

Йиллар ўтаверар кулиб ғамзада,
Ғунча хазон бўлар оний лаҳзада,
Босган изи қолди «Боғи Хамса»да,
Бизларни тарк этди Холмуҳаммад Нур.

Бир аччиқ изтироб ғижимлар кўксим,
Юракни айрилиқ эзади сим-сим,
Дийдор қиёматга қолдими дўстим?
Бизларни тарк этди Холмуҳаммад Нур.

2007.

ОЗОД ВАТАН

Олислардан карвон келар, нор келар,
Хумо келар, лочин ила сор келар,
Гул-чечакли, ҳаётбахш баҳор келар
Хурриятга пешвоз чиққан карвон бу,
Эл бошига офтоб теккан замон бу.

Тўйчи бўлдинг, тўйларинг хўп ярашар,
Тенглар ичра бўйларинг хўп ярашар,
Меҳмондўстсан, чойларинг хўп ярашар
Садаф ичра дурга дўнган забон бу,
Эл бошига офтоб теккан замон бу.

Уч минг йиллик далилинг бор муғомдан,
Най навоси садо берар пайғомдан,
Тол бешигинг тоблангандир сандондан
Зардўшт ишқи, оташидан калом бу,
Эл бошига офтоб теккан замон бу.

Аҳли дилни жамлар бунда таронанг,
Самарқанднинг улуғ ёши ёронанг,
Тўй қилади Марғилону Фарғонанг.
Аҳли дунё дийдорлашган макон бу,
Эл бошига офтоб теккан замон бу.

Ҳар жабҳада бахтинг кулар, толе ёр,
Ҳар хонадон, ҳар гўшангда хислат бор,
Ҳар фарзандинг, ҳар алломанг улуғвор
Авлиёлар қўллаб турган жаҳон бу,
Эл бошига офтоб теккан замон бу.

Кўзмунчоғим, ёмон кўздан асрасин,
Озод элим кучоғингда яйрасин,
Балолардан Оллоҳ ўзи сақласин
Хурриятга пешвоз чиққан карвон бу,
Эл бошига офтоб теккан замон бу.

* * *

Қанча шоҳлар ўтди оламдан,
Қанча оҳлар ўтди оламдан.
Аналҳақман дегани билан,
Худо чиқмас ҳеч вақт одамдан.

Инсон шундай ақлли гуппи,
Бошида тож, шляпа, дўппи.
Кимлигини, аслида, билмас,
Денгиздаги кўпикдай лўппи.

Шу хислати туфайли уни,
Қувғин этмиш худо жаннатдан.
Хотиридан ўчириб бунни,
Боши чиқмай яшар ғийбатдан.

2002.

* * *

Коммунизм –
гадосиз мамлакат дея,
Доҳийлар кашф этди
ғоявий сўзни.
Болалар бу ҳақда
сўрашса энди
Дарғазаб бўламиз:
– Алдашди бизни!

2002.

МАРТАБАЛИ МАТҚОВУЛ

(Туркумдан)

Қайдан чикди бу фалокат, урди худо,
Матқовулга мартабани берди худо.
Мўмин, қобил бандасидан қолмай асар,
Матқовулбой билмай қолди босар-тусар.
Ана энди Матқовулнинг кучини кўр,
Думин қисиб, хониш қилар ҳар қандай зўр.
Ходимларни тўплаб қилди катта йиғин,
Айбин топиб зеру забар қилди сўғин.
Адолатли бўлинглар деб хўп уқтирди,
Меъёр-ҳадни билинглар, деб, кўп дўк урди.
«Пора олмоқ-бермоқликни қилайлик бас,
Ишимизга аҳли улус қилсин ҳавас.
Бекорга кўп халқни эзиб қийнамайлик,
Ғариб бошин тошга уриб синамайлик».
Шундай тартиб ўрнатди-ку бу Матқовул,
Ишларидан мамнун бўлди барча овул.
Ходимларнинг бир-бир имзо чектирди-ку,
Сўнгра барча чўнтақларин тиктирди-ку.
Матқовулга ҳисоб берар барча юлғич.
Қуриб кетди пора бергич, пора олғич.
Пул кўтариб келган эди битта бўла,
Жағин эзиб, калласини қилди пўла.
Эшигидан барча кирар кўрқиб-қисиб,
Орка билан чиқиб кетар бўйнин қисиб.
Феъли чаток чиқиб қолди баччағарнинг,
Дови юриб қолди барча лайчаларнинг.
Даҳанидан сочиб кўпик «тайсон»лади,
Барчасини зириқтириб вайсанлади.

* * *

Матқовулнинг ўзи пора олмас, биров,
Порахўрлик камаймади нега, чирок?
Исбот қилиб ким нимага эришарди,
Пораларни хотинига беришарди.
Бир кун ногоҳ ишдан кетди чанги чиқиб,
Турмага ҳам ётиб келди донғи чиқиб.
Ҳозир яна Матқовулдай мулойим йўқ,
Ибратли эр, хотинидай гулойим йўқ.

ШАЙХНИНГ ШАРҲИ

Бири дахрий эди,
Бири художуй,
Илмда тенги йўқ олим эдилар.
Иккиси оламни айланиб бир бўй,
Бир-бирига келиб шундай дедилар:
— Коинот сирларин ўрганиб билдим,
Худо йўқ, художўй эмасман энди.
Баҳса енгилдим,
Тан олиб келдим.
Эвоҳ! — деди дахрий. — Афсуслар бўлсин,
Мен ҳам оламларни айланиб елдим...
Бош эгиб келгандим,
Кўнглингиз тўлсин,
Оллоҳ мавжуд дея имонга келдим...
Бир шайхдан
Шарҳини сўрасам буни,
— У соҳиби қудрат, у билар, — деди.
Бири юрагидан топганда уни,
Бири ташқаридан излаган эди..

2002.

МАТҚОВУЛНИНГ ЭШАГИ

Матқовул ҳам собиқ раҳбар кечаги,
Орттиргани битта йўрға эшаги.
Яхши кунлар ёдгори деб қарайди,
Қайга деса, эшаги йўрғалайди.
Бинойидай чиқар тўй-у маврудга,
Хатто бир қўй сўйди хазрат Довудга.
Тўйга борса «Катта бово келди», — деб,
Бош чайқашиб, «Энг зўри шу эди», — деб.
Гала мезбон пешвоз чиқар ҳовликиб,
Тошганларин тўй-тўйлашар жовли қиб.
«Хой, эшакка қаранг», — дейилмайди бу тобда,
Эшак сони турар доим ҳисобда.
Матқовул ҳам бой бермайди виқорни,
Димоғига жойлар барча киборни.
Элнинг кўпин уриб-сўккан амалда,
Лекин энди эслашмас ҳеч маҳалда.
Овунишар: «Замон шундай эди», — деб,
«Катта бово бошини ҳам еди», — деб.
Қарашади Матқовулга ачиниб,
«Жабрдийда» ўсал бўлар қашиниб.
Зукколикда Матқовулга гап йўқдир,
Бир кун келди уйга икки молдўхтур.
Бири деди: «Биз бир дўхтур кишимиз,
Қутурганга қарши эмлаш ишимиз.
Уйингизда бор экан икки эшак,
Эмлаб кетиш бизга фарз эрур бешак.
Бир дўстингиз бизни Сизга йўллади,
Эмлашга деб ўн тўрт минг ҳам тўлади».
Матқовулнинг бир оз қотди энсаси,
Чунки ҳали келмаганди пенсаси.

* * *

Икки дўхтур эшагини эмлади,
Сўнг Матқовул арпа билан емлади.
Сўраб қолди дўхтурларнинг йириги:
«Қайси жойда бу эшакнинг шериги?»
Матқовул ҳам ишни дарҳол ўнглади,
Дўхтурларга думбасини дўнглади!
Деди: «Боплаб эмлаб қўйинг хамина.
Шу эшакка шерик чиқар хамина».
Икки дўхтур пешонаси тиришди,
Мингга қўйиб сўнгра қочиб беришди.
Хамина ҳам оғзин қилди дарвоза,
Шу ҳодиса элга бўлди овоза.

* * *

Муҳаббатсиз ҳаётингда не маъни,
Муҳаббатсиз сен қанию, мен қани?!
Муҳаббатсиз гулламайди бўстонлар,
Муҳаббатсиз ёзилмайди дostonлар.
Муҳаббатсиз яхши ҳам йўқ, ёмон ҳам,
Муҳаббатсиз замон ҳам йўқ, макон ҳам.
Муҳаббатсиз қайда сиру синоат,
Муҳаббатсиз йўқдир сабру қаноат.
Муҳаббатсиз одам ўхшар арвоҳга,
Муҳаббатсиз ким ишонар Оллоҳга?!

2002.

ҒАЛАБА МАДҲИ

*18 октябр — Самарқанд кuni ва
Самарқанд пахтакорларининг
ғалабаси шарафига*

Ўтиб борар асрлар ҳаёт отлиғ даврондан,
Хурриятга бошлаган бардоши чўнг қарвондан,
Тақдирини яратди унган улкан хирмондан,
Хирмонлардан юксалган чинор бўйинг муборак,
Асрларга бўйлаган улуғ тўйинг муборак!

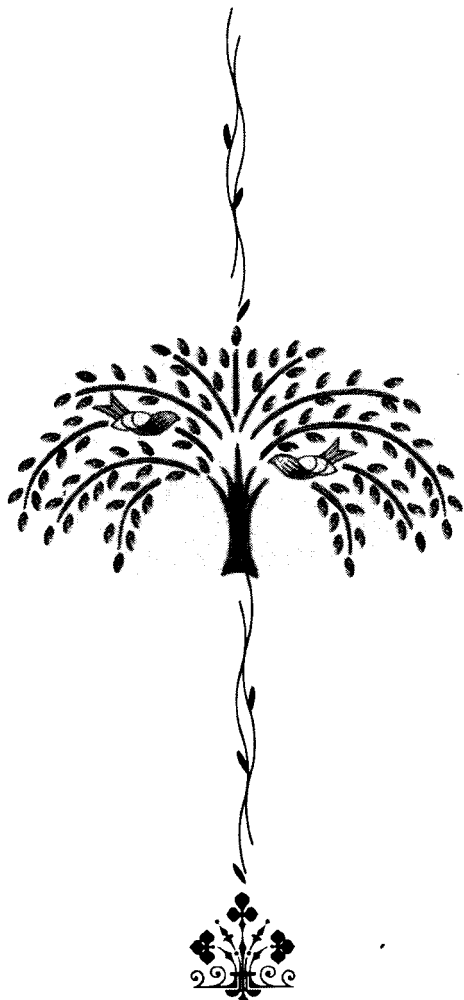
Салтанатлар фатҳидан тарих чандиқ бадани
Сайқалланди пойингда алломалар қадами,
Ер юзи бир хазина, Самарқанддир маъдани
Хирмонлардан юксалган чинор бўйинг муборак,
Асрларга бўйлаган улуғ тўйинг муборак!

Таърифингни рақамлар уч минг йиллик ораси,
Қадим Суғд фаҳри эрур авлиё-алломаси,
Пайгамбарнинг лафзида шоёндирилномаси,
Хирмонлардан юксалган чинор бўйинг муборак,
Асрларга бўйлаган улуғ тўйинг муборак!

Хуррият — ризқимизга барака хирмонимиз,
Дастурхонга кўрк берган пахта, ғалла-донимиз,
Юзимиз шундан равшан, беғубор осмонимиз,
Хирмонлардан юксалган чинор бўйинг муборак,
Пахтакор Самарқандим, улуғ тўйинг муборак!

2007.

Між
квітновару

С О Р Б О Н

А. Азизова

Орли юртнинг ўғлони,
Адолатнинг посбони,
Мустаҳкамдир иймони,
Туфилган кун муборак!

Ҳақ сўзини бурч билар,
Қонунларни куч билар,
Яхшиларга дуч келар,
Улуғ кунлар муборак!

Кўнгилда ҳеч кири йўк,
Яширган ҳеч сири йўк,
Дили офтоб, кўзи тўк,
Улуғ кунлар муборак!

Нокасларни қочирар,
Яхшига йўл очирар,
Ҳурматини оширар,
Улуғ кунлар муборак!

Тўғриликни ёқлайди,
Виждонни пок сақлайди,
Эл ишончин оқлайди,
Улуғ кунлар муборак!

Ҳамиша омон бўлинг,
Соҳиби жаҳон бўлинг,
Мудом ҳақ томон бўлинг,
Улуғ кунлар муборак!

Биз карвонмиз, сиз сорбон,
Кўнглингиз очиқ осмон,
Бошингиз бўлсин омон,
Улуғ кунлар муборак!

08.04.2004 йил.

МУБОРАК БЎЛСИН!

Хаёт тирикликка бахшида ҳикмат,
Умр сарҳадлари гулларга тўлсин.
Эзгулик бор экан, шу ҳаёт жаннат,
Туфилган кунингиз, муборак бўлсин!

Умр сокин дарё, оқаверади,
Ҳаёт нозли малак, ёқаверади,
Ҳар баҳор сепини тақаверади,
Туфилган кунингиз, муборак бўлсин!

Яхшилик соғинсанг, қувончинг ортар,
Йиллар ўтаяпти, эҳ, йиллар ўтар,
Қара, этагингдан набиранг тортар,
Туфилган кунингиз, муборак бўлсин!

Ҳаётнинг мазмуни бўлсин эзгулик,
Биров сезмагулик, биров сезгулик,
Бағрини кенг очиб, дунё кезгулик,
Туфилган кунингиз, муборак бўлсин!

Қарайман ҳар чечак шодликка тўлган,
Фалакда юлдузлар, қуёш ҳам қулган.
Шоирман, юрагим меҳрга тўлган,
Туфилган кунингиз, муборак бўлсин!

2004.

БАҒИШЛОВ

Ф.Тошевга

Ижод аҳли яратганнинг
Асли суйган бандаси,
Ижод аҳли ўз элим, деб
Бағри куйган бандаси.
Ўзини ҳеч ўйламайди,
Ўйламас уй-жойини,
Етти иқлимдан топмайсиз
Ул каби фидойини.
Ижод аҳли ростгўй бўлса,
Элнинг бахти кулгани,
Эл гамида юриверар,
Унинг шудир бўлгани,
Пешравзабон Фармон Тош ҳам
«Зарафшон»га бош бўлди,
Мисли Қарнаб чўлларидан
Бўйлаган қуёш бўлди.
Куну тун ухلامасдан
Қаламин қайраб юрди,
Ҳаётнинг мазмунини
Элнинг бахтидан кўрди.
Яхшидан бўз, бахшидан сўз,
Боғбондан боғ қолади,
Фармон Тош ҳам ярим тунда
Қўлга қалам олади.

06.04.2004 йил.

ҚУТЛОВ

Э. Абзаловга.

Бўлар элнинг ўғлони
Шу Ватанда туғилар.
Унинг бешик йўргаги
Қуёш билан йўғриллар.

Бўлар элнинг ўғлони
Юрагида чўғ бўлар.
Босган изи бахт йўли,
Ҳақ қиличи туғ бўлар.

Эркинжон оғамиз ҳам
Гўзал боғнинг боласи.
Туркистоннинг чинорию
Баланд тўғнинг боласи.

Туғилса ҳам саратонда
Меҳри оламга татир.
Қуёш кулса йўлида.
Чечаклар сочар атир.

Ҳақ сўзини ёқлай деб,
Кеча-кундуз ишлаган.
Узун тунлар ухламай,
Иш жойида қишлаган.

Яссавийнинг руҳлари
Қувват бўлган йўлида.
Ҳақиқатнинг туғлари
Байроқ бўлган қўлида.

Қайда бўлса меҳридан
Юракларга йўл топган.
У чопмаган шон излаб,
Шухрат ортидан чопган.

Тўртта дўстни чорласа,
Меҳмон бир уй бўлади.
Меҳр пиёласига
Яна қуй-қуй бўлади.

Бу бебако дунёда
Зар йиғади кимсалар.
Эркинжоннинг бойлиги
Олтиндан қиммат дўстлар.

Юбилейни жўнгина
Ўтказсам деб ўй қилар.
Шогирдлари йиғилса
Ўзбекистон тўй қилар.

Бўлар элнинг ўғлони
Ўн бешда бош кўринар.
Бу Эркинжон дўстимиз,
Элликда ёш кўринар.

Дўстимизга дунёнинг
Эзгулигин тилайлик.
Етганида юз ёшга
Ўйнаб яна кулайлик.

22.07.2004 йил.

ЮРАК ГАНЖИ

С.Ортиқовага

Боғда ўрик гуллади,
Кўкда қуёш кулади,
Кўкламнинг эрка қизи,
Светахон бўлади.

Гул гиёҳлар уйғонди,
Мажнунтоллар тўлғонди.
Светахоннинг йўлида —
Баҳор гулга чулғанди.

Кўксида қуёш қалқар,
Кўнглида бардош балқар,
Севикли қизимизни —
Барча кекса-ёш алқар.

Журналистлар суянчи,
Адолатнинг таянчи,
Ҳар ишда маслаҳатгўй —
Қизимиз юрак ганжи.

Қутлуғ бўлсин баҳорлар,
Мудом очилиб юринг!
Ёздик сизга ашъорлар,
Нурдай сочилиб юринг!

Бахтимизга бор бўлинг,
Ишларингиз беш бўлсин.
Светахон ёшингиз,
Ўн саккизга эш бўлсин.'

2004.

ЗАМОНА ҚИЗИ

Ф.Усмоновага

Маъно кўп гапларида,
Умр дил дафтарида,
Шукрона лабларида,
Даврон қизи Фариди!

Ҳақиқатни сўйлаган,
Фақат элни ўйлаган,
Саксон ёшни бўйлаган,
Даврон қизи Фариди!

Ўтди замон-замонлар,
Бўлди омон-омонлар,
Завол топди ёмонлар,
Замон қизи Фариди!

Юрган йўли нур бўлур,
Ҳар бир сўзи дур бўлур,
Юзга кириб ҳур бўлур,
Жаҳон қизи Фариди!

Биз шогирдмиз, сиз устоз,
Сизни қанча севсак оз,
Умрингиз бўлсин дароз,
Бизнинг Фариди опа!

Бошингиз омон бўлсин,
Уйингиз гулга тўлсин,
Кўнглингиз нурга тўлсин,
Бизнинг Фариди опа!

2004.

ҚОНУН ҲИМОЯСИДА

(«Қонун ҳимоясида» журналининг
100-сони чиқиши муносабати билан)

Гунча хазон бўлмасин атиргул соясида,
Меҳр куёши ёнсин адолат қоясида,
Иймон нури акс этар ҳар сатр, ғоясида,
Адолат мактабидир бу «Қонун ҳимоясида».

Дунёни кўп забт этди фотиҳ, зобит, даҳолар,
Ноҳақликдан қанча эл чекиб ўтди жафолар,
Замон, макон жаҳдини тарозуда баҳолар,
Адолат китобидир «Қонун ҳимоясида».

Қуёшга бок, барчага нур сочади баробар,
Тафтига ета олмай қанча эллар саросар,
Қўлга олиб бир бора ўқидингми биродар —
Адолат хитобидир «Қонун ҳимоясида».

Ҳаётда барча йўллар бўлмағай текис, равон,
Гоҳида умр шодон, гоҳида бўлур армон,
Юз довонни елкалаб келмоқда улуғ карвон,
Адолат моҳтобидир «Қонун ҳимоясида».

Яна юзга юзланиб, ойдин бўлсин юзларинг,
Ҳақ йўлига эш бўлсин босган эзгу изларинг,
Атрофингда кўпайсин қўркмас ўғил-қизларинг,
Адолат офтобидир «Қонун ҳимоясида».

24.02.2004 йил

БОШИНГ ОМОН БЎЛСИН!

Р. Қодирова

Ҳар тирик жон яратганнинг бандаси,
Ота-она қуввати, тоза иймон далдаси,
Мард ўғлонлар ҳур Ватаннинг арзандаси,
Кулиб келган айёмларинг, муборак!

Элик икки — йигит учун расо ёш,
Қирчиллама йигитларга баҳо ёш,
Юзга кириб, қўлга тутсин асо ёш,
Кулиб келган таваллуд кун, муборак!

Қуёш кулар сени кўриб дунёда,
Сочинг силаб, алёр айтар шаббода,
Сендек бўлсин, фарзанд келса дунёда,
Кулиб келган байрамларинг, муборак!

Адолатнинг пок йўллари ёр бўлсин,
Бу дунёда Рашидгонлар бор бўлсин,
Бошимизда бахти барқарор бўлсин,
Кулиб келган баҳорларинг, муборак!

Биз ҳаммамиз сизни қутлаб дуода,
Қўл ишда-ю кўнгил мудом худода,
Азиз бошинг омон бўлсин дунёда,
Кулиб келган таваллуд кун, муборак!

2004.

АДОЛАТ ҚУЁШИ КУЛСИН

А. Аҳадовга

Умр бу дунёда очилган гунча,
Омадинг юришса, бахтлисан шунча,
Жонинг омон бўлсин дунё тургунча,
Босган қадамларинг гулларга тўлсин,
Таваллуд айёминг муборак бўлсин!

Ҳар йил баҳор келар бизни сўроқлаб,
Умримиз ўтмоқда ҳақ сўзни ёқлаб,
Доим юравергин димоғни чоғлаб,
Бошингда адолат қуёши кулсин,
Таваллуд айёминг муборак бўлсин!

Дўсту кадрдонлар ичра бўл омон,
Йўлингдан тиркираб қочсин ҳар ёмон,
Мудом олдинда бўл, соҳиби замон,
Юрган йўлларингда чечаклар унсин,
Таваллуд айёминг муборак бўлсин!

Сен борки, дўстларинг шодон бўлади,
Уйингга, бағрингга меҳмон тўлади,
Дунё ёш боладай қувнаб кулади,
Сокий қадахларга майи ноб сунсин,
Таваллуд айёминг муборак бўлсин!

8-март, 2004 йил.

ЭЛ ДИЛБАНДИ

З.Алиевга

Дўсту ёрлар тўйларида,
Келди шеър айтмоқ гали,
Элик бешнинг бўйларидан
Келмоқда Зойир Али.
Элик беш йил ҳақ йўлида
Адолатни ёқлади.
Ноҳақ жабр чекканларни
Қалқон бўлиб оқлади.
Кўзларида қуёш нури
Мудом балқиб туради,
Қайга борса, ўз элининг
Фахри бўлиб юради.
Пастдарғомнинг фарзанди у,
Ўз элининг дилбанди.
Йўлларида йўлдош бўлди,
Юрт ишқию эл дарди.
Молу дунё орттирмади,
Орттиргани дўсту ёр.
Шунинг учун давраларда
Дўсти кўпу бахти ёр.
Шундай толе бизларга ҳам
Насиб қилса қанийди.
Бугун Зойир оға деса,
Бутун дунё танийди.
Ҳалол ишлаб, ҳалол яшаб,
Ҳақ байроғин кўтарди,
Яхшилардан олқиш олиб,
Нокасларни итарди.
Элик беш йил тарих учун
Йўлнинг бошидир ҳали.
Шу йўллардан чарчоқ билмай
Келмоқда Зойир Али.
Мағрур бошинг омон бўлсин,
Қутлуғ бўлсин шу ёшинг.
Бахтимизга узоқ йиллар
Порлаб турсин қуёшинг!

2004.

СОҲИБЗАМОН

Бу ёруғ дунёга келгандан асли,
Яхшилиқ истайди одамзод насли.
Умрининг безағи йигитнинг фасли,
Умрининг оқилларнинг чароғи бўлсин.

Ҳақ сўзни адолат тифида тобла,
Меҳрни юракнинг чўғида тобла.
Дунё яшаради битта офтоб-ла,
Сўзининг адолатнинг яроғи бўлсин.

Шоҳсанам шаҳди бор Фариб шаштида,
Мажнун ёрни излар жунун даштида.
Садпора бўлса-да кўнгил гаштида,
Қўлинг ёр сочинининг тароғи бўлсин.

Ўтган ҳар кунимиз мозийга сатр,
Энди ўзбек номи топмоқда кадр.
Қара, қуёш кулар, гул сочар атир,
Ватан кўзимизнинг қароғи бўлсин.

Қайгаки туз тортса, шунда омон бўл,
Соҳиби замонсан, соҳиб замон бўл.
Ҳамиша мен Исмағ, сен Олимжон бўл,
Ҳақ сўз умримизнинг байроғи бўлсин!

2002 йил, 15 ноябр.

ҲАЙДАР ОТА

Сенинг таърифингни тополмадим такрор,
Самарқанд сайқали рӯи замин аст...
Сенинг шундай буюк минорларинг бор,
Ўзбек тўғасини кўтаролган даст.

Ҳайдар отамиз ҳам шундай бир минор,
Кўнглида ўзбекнинг шижоати бор.
Гоҳо оддий одам, гоҳо сарбадор,
Танграмнинг бу зотга ёзган хати бор.

Бу тақдир ёзиғи — Самарқанд, десак,
Ҳайдар отани ҳам эслайди ўзбек.
Агар келажакнинг ғамини есак,
Қанча Ҳайдарлардан бино бўлган эрк.

Бугун иқболида порлоқ юлдузлар,
Озодлик туйғуси унга ёр бўлсин.
Халқим ғурурини айлаб намойиш,
Ҳайдар отамиз ҳам доим бор бўлсин.

Сизни ота деймиз, этамиз эъзоз,
Қалбингиз тафт олган меҳриғидан.
Инсонлик бобида комилсиз мумтоз,
Оллоҳ умрингизни этсин зиёда.

Буюк қалбингиз бор, беғубор улуғ,
Ҳайдар ота деймиз, қўйганмиз ихлос.
Юринг фарзандларга бош бўлиб қутлуғ,
Юзга кириб юринг, соғ бўлинг устоз.

Бугун ер юзида дўстларингиз бор,
Абдулло Ориф ҳам Сизни тоғам дер.
«Катта жуз»им дейди Нурсултон Назар,
Чингиз Айтматов ҳам улуғ оғам дер.

Гоҳо расмий бўлиб, гоҳо норасмий,
Элнинг ваколатли ноибидирсиз.
Шу халқ хизматида бўлдингиз доим,
Бугунда чин ҳурмат сохибидирсиз.

Лимонни хуш кўрган гўдакдай тоза,
Болалик поклиги қалбда мужассам.
Қалбларнинг тубида жой бордир Сизга,
Кўнгил тозалиги энг олий ҳакам.

Ҳайдар ота деймиз, йўқ бизда ётлик,
Меҳру ҳимматимиз Сизга зиёда.
Бул ҳаёт паст-баланд, аччиғу тотлик,
Сиз каби инсонлар камдир дунёда.

Дунёга келдик биз бир дўст ахтариб,
Ҳаёт беланчакдир, ўжар уммонлар.
Дунё ўзи шундай кўхна ва ғариб,
Унга кўрк бағишлар Сиздай инсонлар.

Сиз бизнинг ғурурдир, Сиз бизнинг шондир,
Халқим тафаккурин битта бандисиз.
Умрингиз адолат учун посбондир,
Биз учун ўзбекнинг Самарқандисиз.

2005.

* * *

Олам яхшилардан туғилган гўё,
Чечаклар ифори дилларга зиё,
Қуёш чарақлайди, кулади дунё,
Туғилган кунингиз, муборак бўлсин!

Ёру дўст дийдори йигитга омад,
Иши олчи бўлсин жони саломат,
Кулиб қарши олар бир сарвқомат,
Туғилган кунингиз, муборак бўлсин!

Элда улуғ эрур эл севган ботир,
Ҳақ йўлдан қайтмаган танти баҳодир,
Ватани қўлласа ҳар ишга қодир,
Туғилган кунингиз, муборак бўлсин!

2004.

ЯХШИЛИК ЯРАШАДИ

(Ориф Аҳмаджоновга)

Хар бир инсон Яратганнинг бандаси,
Халол бўлса адл бўлар гавдаси,
Яхши ўғлон Ватаннинг арзандаси,
Эллик ёшлик айёмингиз муборак!

Сизга бугун дўст-кадрдон парвона,
Қутлаб келар Ўш, Андижон, Фарғона,
Ёнингизда ул Хўқанди жонона
Азиз дўстим, таваллуд кун муборак!

Сизни қутлар сиз соғинган дарёлар,
Пойингизга гуллар сочар дунёлар,
Йўлингизга муштоқ қанча Зухролар,
Азиз дўстим, бахтли кунлар муборак!

Йигит ризқи қайда бўлса бутундир,
Фарзандлари ёнларида устундир,
Эзгу иши Ватан учун ҳусндир,
Азиз дўстим, бахтли кунлар муборак!

Яхшиликлар ярашади инсонга,
Яхши фарзанд нур беради жаҳонга,
Уйларингиз тўлиқ бўлсин меҳмонга,
Азиз дўстим, бахтли кунлар муборак!

Сизга бугун тилагимиз кўп бисёр,
Қадахлар ҳам турар бизга интизор,
Умр йўли бўлсин ҳамиша гулзор,
Азиз дўстим, бахтли кунлар муборак!

Эллик ёшда эллик-эллик қилайлик,
Орифжонга узоқ умр тилайлик,
Қаторида бизлар ҳам соғ юрайлик,
Азиз дўстим, бахтли кунлар муборак!

2007.

УМР ГАШТИ

*Тиббиёт фанлари доктори, Самарқанд Давлат тиббиёт институтининг профессори
Матлуб Хотамович Самибоевнинг 80 йиллик таваллудига*

Тиб олими яралди Синонинг мададидан,
Бизнинг Матлуб бобо ҳам шуларнинг авлодидан.

Ёшлигида бобомиз туш кўрганлар Синони,
Ул зот дермиш: Соғ сақланг вужуд деган бинони.

Ҳали қанча баҳорлар, кузлардан ошгайдирсан,
Асабингни асрасанг юзлардан ошгайдирсан.

Соғ яшаш ҳам аслида Яратганнинг ҳиммати,
Тиббиёт — бу жонингни омон сақлаш санъати.

Рафиқ бўлгай шунда сенга не-не улуғ донолар,
Фарзандлар комил бўлгай, чекингайдур балолар.

Набиралар умринингнинг бўлгай порлоқ сарвари,
Нурлар сочар бошингдан бахт юлдузин жавҳари...

Улуғ ҳаким ғойибона бобога устоз бўлди,
Тинмасдан таҳсил олди, илми ҳам мумтоз бўлди.

Заҳмат чекиб, меҳр билан вужудларни соғ этди,
Умрининг гулзорини дўстлар билан боғ этди.

Адашмади ҳисобидан икки карра беш қилди,
Фарзандлар келажагин омад билан эш қилди.

Бул кун мана йўл босиб уриб қўйган саксонни,
Кўрмагансиз дўстларим бундай бахтли инсонни.

Дилбанди Камолидан кўнгли тўқ бобомизнинг,
Ижобатдир дуолари Розийе момомизнинг.

Беҳзодбекни бобомиз куёвмас, болам дейди,
Сарваржон бобосига саҳарлаб салом дейди.

Дилшоданинг дилбанди Сарваржон кўз нуридир,
Камол билан баробар Беҳзоджон ғуруридир.

Йўлларини ёритгай худо берган имконлар,
Ватаним дер, элим дер иймони бут инсонлар.

Бахтимизга ҳамиша шундай зотлар бор бўлсин,
Бор бўлса гар душмани, ранглари сомон бўлсин.

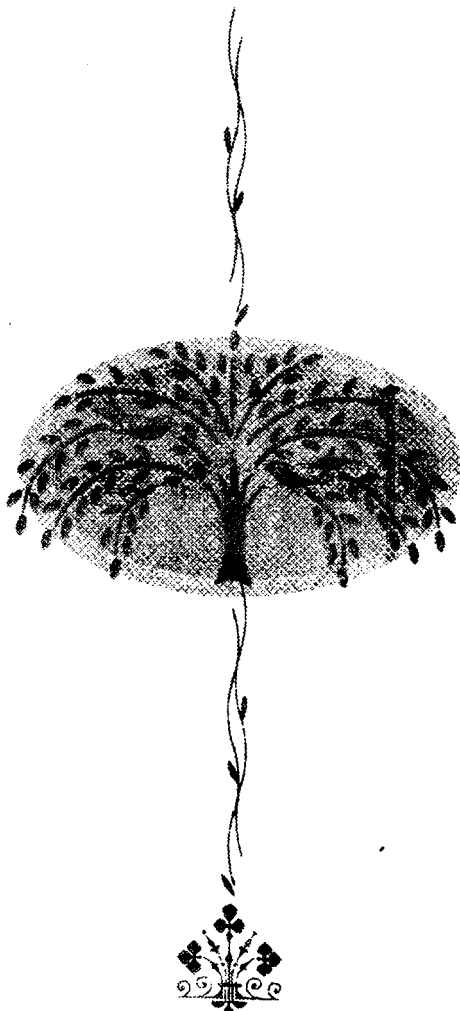
Саксон ёш ҳам аслида умрининг гул фаслидир,
Юрт корига яраган асли шулар наслидир.

Шул сабабдан бобомиз англар умр гаптини,
Гулистон деб билгайдур кексаликнинг даштини.

Бобонинг шарафига арзир ёзсак шеър, дoston –
Шундай инсонлар боис обод эл, Ўзбекистон!

2007.

Бур ховыр
оормод
(худайнаар туркуну)

ҲАВАС

Бул жафокаш дил Сизга адолар бўлсин,
Бизда неки бери -- Сизга фидолар бўлсин.
Хоҳи дўст, хоҳ душман бизни эслар ким --
Бари омон бўлсин, унга дуолар бўлсин.

* * *

Ёзувлар фитнаси фош, барбод бўлсин,
Шайтонни дилдан қув, дил обод бўлсин.
Тухмат балосидан асрасин Ўзи --
Ким учраган бўлса, тез озод бўлсин.

* * *

Бошга кўтаргаймиз ким бўлса раҳбаримиз,
Кимки раҳбар бўлса, ўшадир гавҳаримиз.
Мунофиқлик илмин баркамол этдик --
Жавоб қандок бўлур, сўраганда Сарваримиз?

* * *

Менинг ёнишим сенга бегона,
Сенинг хоҳишларинг менга бегона.
Кимга гина қилай, кимга ёлборай --
Менинг ишонганим Ўзинг ягона!

* * *

Мангулик, қудратлик биздан куч олар,
Замон соат сайин биздан ўч олар.
Сира кутулдим, деб сен бўлма юфил,
Кимдан сал эртарок, кимдан кеч олар.

* * *

Гўдаклар туғилар туғрукхонада,
Улуғбек, Алишер... кўямиз отлар –
Орзуга айб йўк, лекин минг йилда
Бир келиб кетади Темурдек зотлар.

* * *

Кимгадир бу дунё баланд бир минбар,
Бировга бозордир, кимга тилла, зар.
Ёлғончи дунёда донишманд ўзинг –
Ҳалолга юз бурсанг, ҳаромдан ҳазар.

* * *

Дунёнинг кўп иши гоҳо ноаён,
Дўстим, деганларинг бамисли чаён.
Қайси бечоранинг бошин силасам,
Ўшалар келтирди кўп кулфат, зиён.

* * *

Йиллар умримизнинг чўнг қарвонлари,
Уларга ортилган қалб армонлари.
Йигитлик қуввати қайга йўқолди,
Қайларга йўқолди бел дармонлари?

* * *

Умримиз ўтмоқдадир еру кўк аросинда,
Не сирлар яшириндир кўзларнинг қаросинда?
Дардингга шифо излаб тентима, дилдор, энди
Зўр шифолар ниҳондир кўксимнинг яросинда.

* * *

Эл ҳаққин туя қилган ҳеч омон қолмас,
Яхшилар халқим дер, бу йўлдан толмас.
Лўттибоз маддохнинг юзи қорадир,
Шоирнинг сўзи – дур, каломи – олмос.

* * *

Ғар инсоф тарк этса бозорларни,
Тиканлар босгайдир мазорларни.
Юрагим озордан титилиб кетди,
Худога солдим лек дилозорларни.

* * *

Содиқ дўст изладик, уни ҳеч тополмадик,
Ғоҳида топсак-да, ортидан чополмадик.
Ифвогар қавмини билмам, ким қўллар,
Қанча озор кўрдик, оғзини ёполмадик.

* * *

Осмон ҳам аслида ердек маъводир,
Одам Ато жуфти Мома Ҳавводир.
Хурларни тинч қўйгил, чалғитма, дўстим,
Бу ёлғон дунёнинг касби савводир.

* * *

Ғар ошиқ Мажнундек шайдо бўлолмас,
Не-не сарвинозлар Лайло бўлолмас.
Қўнгиллар-қўнгилдан, кўз-кўздан сармаст,
Лекин юракда ишқ пайдо бўлолмас.

* * *

Ғашаки ғийбатлар афсона бўпти,
Бул одам шоирмас, девона бўпти.
Отман, деб ҳанграйди яғир эшаклар,
Қалхатлар булбулга парвона бўпти.

* * *

Ғоҳ майда кесак ҳам тошни чалғитар,
Иймонсиз кексалар ёшни чалғитар.
Шайтоний ўйлардан сақлангин дўстим,
Ғоҳида пуч гаплар бошни чалғитар.

* * *

Ҳамиша дилимда яшайди ҳавас,
Кимнинг ичи қора — бизлардан эмас.
Қай кимса ўзгалар молини талар,
Уларнинг жойлари, албатта, қафас.

* * *

Тоғлар чўққисига чиқиб ўлтирсанг,
Оғир ўйлар босар, хаёллар қутлуғ,
Буюклар номини шафе келтирсанг,
Сўзларинг тош босар, насибанг улуғ.

* * *

Совуқ ел тузалган ярани бузар,
Чақимчи дўстликни — орани бузар.
Гар сурбет қавмига имкон берсалар,
Бирлашиб энг сўнгги чорани бузар.

* * *

Нодон миясини эговлар шуур,
Кўршапалак борки, унга душман нур.
Ҳасадгўй аҳлидан нажот кутманг сиз,
Уларнинг душмани — ким бўлса мағрур.

* * *

Кўп ишим таваккал, соат сайинмас,
Дунёда қилажак ишим тайинмас.
Умр дафтарини титкилаш азоб,
Пушаймон қамчиси асло майинмас.

* * *

Заифлар ҳаққини зўрлардан олинг,
Эгрини тўғрилаб, ҳақ йўлга солинг.
Бу оғир ишлардир, етмагай қувват —
Оғизда бўлмаса ширин сўз — болинг.

* * *

Қон ила шаробнинг ранги ўхшашдир,
Қор ила шакарни ажратмоқ маҳол.
Одамни сиртидан танимоқ мушкул,
Қачонки сўзласа, аёндур аҳвол.

* * *

Ҳикматлар ўқиймиз, қилмаймиз амал,
Кузни соғинамиз келганда ҳамал.
Не каромат кўрди бизлардан дунё
Ё енгил тортгайми, биз кетган маҳал?

* * *

Филнинг кушандаси бир митти сичқон,
Қувган ҳам худо дер, худо дер қочган.
Сасиган қўлмакми ё тоза булоқ –
Офтобга фарқи йўқ, бирдай нур сочган.

* * *

Аниқ кўрсатгайдир катта бармоқлар,
Оёқ тополмаган катта йўлларни.
Адашиб кетса ҳам соғдир оёқлар –
Гоҳида кесишар эгри қўлларни.

* * *

Учқур тулпор бўлса остингда ёвқур,
Гоҳ учиб, гоҳ чопиб юргани яхши.
Гарчи у Фирқўқдир, гарчи Бойчибор,
Қўлингда қамчининг тургани яхши.

* * *

Эл дуосин олган инсон ўз юртида ёт бўлмас,
Фуқароси тинч шоҳлар мағлуб бўлмас, мот бўлмас.
Юз туя етаклаб йўртса ҳам кеча-кундуз,
Эшак доим эшакдир – шўрлик сира от бўлмас.

* * *

Юз минг чироқ бир бўлиб офтоб бўлмас, ой бўлмас,
Терак олма солмагай, дангаса ҳеч бой бўлмас.
Сир бериб рақибларга мурувват кўрсатмагил —
Эшак ўғли бул хўтик улгайса ҳам той бўлмас.

* * *

Неча минг ҳурлиқолар битта ўзинга тенг эмас,
Олтину дурни нетай, ширин сўзинга тенг эмас.
Сенсиз ўтган куним тундир, бу дунё ҳам тор қафас,
Қорайгайдир осмон токи, самовот ҳам кенг эмас.

* * *

Ёшимиз бир жойда, аммо қалбимиз
Баҳорнинг абадий баридан тутган.
Ҳаёт ҳаёт эмас ёрсиз, севгисиз,
Юрак-юрак эмас ишқни унутган.

* * *

Бугунги кунимиз қандай нурафшон,
Эртамиз бугундан яхшидир, ишон.
Бир-биридан ажаб бугун ва эрта,
Ҳар лаҳза бизларга келтиради шон.

* * *

Дўстлар қайғусига бўлсанг шерик,
Даврада турарсан кўкрагинг кериб.
Шунда сен қоядай бўлурсан юксак,
Қор каби кетмассан лаҳзада эриб.

* * *

Бизга етиб келган умр карвони,
Муҳаббат мулкидир, ақл сарбони.
Умримиз фаслидур ҳар битта манзил,
Бироқ олдиндадир оғир довони.

* * *

Туну кун чорлайди мени бу наво,
Хижрон ёндиради, эй оханграбо.
Бунчалар оғирдир хотира юки,
Сен бахтга зор бўлдинг, мен — бахтиқаро.

* * *

Омонат дунёнинг тенг ярми ҳикмат,
Зеро, уни англари ким чекса заҳмат.
Мактов гулханида ёқди дўстларим,
Душманам сув сепди, ўшанга раҳмат.

* * *

Темир интизомни севади ҳаёт,
Мантиқ-ла тузилган ҳар фасл — бўлим.
Шу боис бетайин кўрқоқлар қолиб,
Бир сўзли мардларни танлайди ўлим.

* * *

Бугун жумла-жаҳон шодликлари жам,
Майдаин чайқалар бахтдан бу олам.
Бу онни кўрганда майпараст Хайём,
Дер эди: — Нақадар гўзалдир бу жом.

* * *

Кеча келар эдик нур каби шоён,
Бу кун ҳам кўқартган лабларимизни.
Бундай изтироб, унинг сабаби аён —
Севги ташлаб кетган қалбларимизни.

* * *

Кеча меҳримизга тан берган офтоб,
Бугун таъна билан боқар мастона.
Қалбимиз безовта, қалбимиз бетоб,
Биз сени эсламай қўйдик-ку она!

* * *

Кеча қўшиқ куйлар эдик беармон,
Бу кун беороммиз кошонамизда.
Бундай зўр кулфатнинг сабаби аён —
Дўстлар оёқ узган остонамиздан.

* * *

Ёлғоннинг оёғи олтита эмиш,
Бирини чопсангиз, бошқаси юрар.
Шу боис узундир умри ҳам унинг
Қабиҳ юрак билан жуфтлашиб турар.

* * *

Ёлғонга алданган инсон умрини,
Капалак умрига қиёс этгулик.
Армонлари унинг поёнсиз, чексиз,
Ишончим, алданма, сен пок ва улуг.

* * *

Эркам, сени соғиндим жуда,
Атрофимда туннинг ваҳшати.
Бор бўйини этди намоён
Айрилиқда яшаш даҳшати.

* * *

Меҳр тўла қорачиқларинг
Тушларимга кираверади.
Кучоқ очиб уйғониб кетсам —
Қўлим бўм-бўш тураверади.

* * *

Олис ўлкаларга йўл олган сайёҳ
Сирдош ҳамроҳ излаб кезади фақир.
Фалакнинг бир кичик кентидир дунё,
Шу катта кишлоқда биз ҳам мусофир.

* * *

Ёлгонларга бўлмагай ошно,
Поклик тўнин кийса чин инсон.
Эшитмагай дўстлардан дашном,
Тўғриликдан буюқдир инсон.

* * *

Дил шипаси тоза бўлса гар,
Ёпишмагай тухмат занглари.
Кимга бўлса муҳаббати ёр,
Покизадир унинг тонглари.

* * *

Юрагимга ваҳима солур,
Дўстларимсиз кечган кунларим.
Зулмат эрур, қоп-қора эрур,
Муҳаббатсиз ўтган кунларим.

* * *

Дилимни оғритди ҳар нокас, беор,
Ифвогар фитнаси айлади бемор.
Хиёнат қилдилар содиқ дўстларим —
Лафзида турмади кўзлари хумор.

* * *

Кулиб қаршилайман ғаму ғуссани,
Менга шуни ўргатди тақдир.
Кўр ҳам йўкотармиш бир бор ҳассани,
Менинг кўзим очик, кўраман ахир!

* * *

Ким билан дардлашсам, ўшадир устоз,
Кўнгилисоз одамни дилдошим, дейман.
Ёш гўдак ишониб нимани айтса —
Уни ҳам дўст дейман, сирдошим, дейман.

* * *

Аслида сен ўзинг хурсан, малаксан,
Хусн осмон бўлса, сен бир фалаксан.
Сохта ошиқларинг, маддохларинг кўп,
Шу боис бахтсизсан, шундан ҳалаксан.

* * *

Улкан ифвогарлар бордир дунёда,
Кичкина ифвода қанча ғавфо бор.
Ифвогар ҳақида анча гапирдик —
Шул кичик шеърда ҳам жиндай ифво бор.

* * *

Ёлғончи жим юрмас, гапи кўпаяр,
Тўғрилар кўпайса, нафи кўпаяр.
Яхши гап ўлдирар ёвуз ниятни —
Иймонли зотларнинг сафи кўпаяр.

* * *

Кимда етук бўлса фазлу заковат,
Унинг касб-кори хайру саховат.
Мазлумларни кўрса эзилар қалби,
Кўнгил изтироби — буюк ибодат.

* * *

Қурбақалар босса тоза кўлларни,
Ўғри эгалласа ўнгу сўлларни.
Ушбу ҳол қиёмат аломатидир —
Шайтонлар кўрсатса бизга йўлларни.

* * *

Нафақат шу замин, осмон сеники,
Жонинг қўриқлаган посбон сеники.
Ўйлаб кўр, сендан ҳам недир ўтгандир,
Замондан нолима, замон сеники.

* * *

Шу юртнинг нон-тузин тотиб юрибмиз,
Қирғовул, каптарин отиб юрибмиз.
Гоҳ билиб, гоҳ билмай кўп гуноҳ қилдик,
Баъзида гуноҳга ботиб юрибмиз.

* * *

Жон дўстим бўлсайди, жоним берардим,
Агар қон йўқотса, қоним берардим.
Ичимни армонлар кемириб еди —
Минг йил оч қолсам-да, ноним берардим.

* * *

Ўйлайман, ишларим тўғрими, дейман,
Баъзи ошноларим ўғрими, дейман.
Олар чоғ қўп танти, «бер»га хуши йўқ,
Мен шўрлик шуларнинг ғамини ейман.

* * *

Қор ёғиб турса ҳам, бўлса ҳам аёз,
Кўнгилда нур бўлса, дилда саратон.
Баъзи улугларнинг фикри кўп саёз,
Уларга барибир — қишми, қаҳратон.

* * *

Ўн саккиз минг олам бор бўлса бордир,
Хар кимнинг иқболи ўзига ёрдир.
Бу ёлғон дунёни айландим, кездим,
Бировга кенг экан, бировга тордир.

* * *

Офтоб-ла чароғон, ёруғ кундузлар,
Қоинот зийнати ою юлдузлар.
Сени гултож, депти бир шоир аканг,
Кўзлар омон бўлсин, шул очик кўзлар.

* * *

Одам сувдан чикқан, сувни соғинар,
Сойни, шаршарани, ғувни соғинар.
Билмадим, ит қавми қаёқдан келган,
Осмонга термулар, «ув»ни соғинар.

* * *

Онанг рози бўлсин сендан илоҳим,
Яна ризо бўлсин пуштипаноҳинг.
Шу икки азизнинг кўнглини топсанг —
Билгинки, қолмапти сира гуноҳинг.

* * *

Имконим бўлсайди, Хайёмдек ёниб,
Хаёлот майидан ичардим қониб.
Ўзимнинг ортимдан қараб турибман —
Гоҳо сендан тониб, ўзимдан тониб.

* * *

Нимани сўрасам: — Бизда кўп, — дейди,
Чинорни кўрсатсам: — Эски чўп, — дейди.
Бу одам Ҳотамнинг наслидан асли,
— Кам қолган-ку, — десам: — Ана, тўп, — дейди.

* * *

Севги деган жойда
Бошланар тирикчилик.
Муҳаббат ва рўзгор —
Беъмани шерикчилик.

* * *

Кўнглимга қара, гулим, темирмасман, инсонман,
Кўнгил мулки бор бўлса, мен охирги имконман.
Дўстлар кўнгил сўрамаса, алвидо, десанг сен ҳам,
Мени излаб топмассан, тупроқдирман, яксонман.

* * *

На маъшуқа, на дўст кузатар,
Кетар бўлдим дилгинам ларзон.
Довул ёки бўрон олдидан
Келар эдим бу жойга баъзан.

* * *

Фитна аралашган сўздан кўрқаман,
Ёвуз назарлардан, кўздан кўрқаман.
Эй, фаним, ким бўпсан, сен бир бечора —
Гоҳо иккилансам, ўздан кўрқаман.

* * *

Хато изламагин ёру дўстингдан,
Доим огоҳ бўлгин каму кўстингдан.
Нокасу номарднинг билганлари шу —
Хато ахтаради сенинг ростингдан.

* * *

Қани сирдошларим, ёрларим қани,
Яхши кунларимда борларим қани?
Бир гала нокаслар устимдан кулар —
Мени деб йиғловчи зорларим қани?

* * *

Осмонга тош отсанг, тушар бошингга,
Уч-тўрт аҳмоқ шерик ҳалол ошингга,
Шундай ҳаромлар бор — тузингни тотиб,
Кўзин олайтирар қаламқошингга.

* * *

Шундай кимсалар бор — суяр текинни,
Қафасга тик, дейди эмин эркинни.
Умрида бир кўчат, дарахт экмаган
Пайхон қилаётиб яйрар экинни.

* * *

Заминда ўтириб кўкка бўйлайсан,
Ҳақиқат турганда, ёлғон сўйлайсан.
Отанг қайга кетди, онанг қаёқда,
Эй, одам боласи, нени ўйлайсан?

* * *

Тинмасдан жавраимиз, сўзимиз ёлғон,
Ёлғонни тасдиқлар кўзимиз ёлғон.
Бу ёлғон дунёда тўғрига қийин,
Нафақат сўзимиз, ўзимиз ёлғон.

* * *

Инсонда чора йўқ ўлимга қарши,
Гоҳо оёқларим қўлимга қарши.
Бу фоний дунёда йўловчилармиз,
Йўлдан адашганлар йўлимга қарши.

* * *

Инсон қисмати шу — шукур ва бардош,
Гоҳо кўз чиқарар, қўяётиб қош.
Мен ушбу жаҳонда кўп ошно топдим,
Лекин тополмадим кўнглимга сирдош.

* * *

Бирдан саратонда ёғиб берса қор,
Дорисиз, малҳамсиз тузалса бемор.
Ўғри-муттаҳамлар яйраса, кулса,
Ҳакимлар таъмагир, қозилар беор.

* * *

— Жаҳон бўстон, — дейсан бари ёлғон-ку,
Ошинга иблислар захар солғон-ку?
Дўстинг ким, душман ким — ҳамон билмайсан,
Насибанг аслида тупроқ — талқон-ку?!

* * *

Севгидан сўзлаган тиллар кўп гўзал,
Юракдан айтилса, латифа — ғазал.
Ифвогар қавмининг уйлари ёнсин,
Ҳақиқат шифодир, ҳақиқат асал.

* * *

Агар сал жилмайсанг, ғамим арийди,
Ишқни тушунмаган кўнгил қарийди.
Сени деб юрибман ёру жаҳоним,
Мени сал тушунсанг қани, қанийди...

* * *

Ҳар лаҳза бетакрор, ҳар он мўъжиза,
Гоҳи бор, гоҳи йўқ имкон мўъжиза.
Буюк мўъжизадир одамнинг ўзи —
Шу замин мўъжиза, осмон мўъжиза.

* * *

Кимки гумроҳ бўлса, тез огоҳ бўлсин,
Кимнинг кўнгли тоза — бахт ҳамроҳ бўлсин,
Элим, деганларни эл кутиб яшар,
Уларга Яратган хайрихоҳ бўлсин.

* * *

Бу сувлар тоғлардан оқиб келмоқда,
Сойларга чечаклар тақиб келмоқда.
Қанийди сув бўлсам, қани сув бўлсам,
Кўзимдан ёшларим қалқиб келмоқда.

* * *

Аччиқ пиёзнинг ҳам пўстлари бордир,
Ҳатто ўғрининг ҳам дўстлари бордир.
Ҳисобли дўст деган нақл ҳам нисбий,
Ҳаётнинг турфа кам-кўстлари бордир.

* * *

Ишқингда ҳовлиқиб адашдим, эй ёр,
Чехрангга термулиб қамашдим, эй ёр.
Васлингга зорларинг — ошиқларинг кўп,
Уларга қўшилиб қалашдим, эй ёр.

* * *

Дўст қўлласа, азизам, бошгинанг осмон бўлур,
Дўсти йўқлар адашиб, чаманда сарсон бўлур.
Дўст чақаси авлодур ғанимнинг тиллосидан,
Дўстлар билан дунёнинг мушқули осон бўлур.

* * *

Дўстлик буюк нёъмат, дилларда яшар,
Турфа лаҳжадаги тилларда яшар.
Авлоддан-авлодга ўтар эҳтиром,
Кўзларда, сўзларда, элларда яшар.

* * *

Ҳаётни суяман, сени суяман,
Ғам юки ортилган филман, туяман.
Қанча чорласам ҳам киё боқмайсан,
Висолдан умид йўқ, шунга куяман.

* * *

Кимки олма экиб, тиласа ўрик,
Барча ундан қулар дея: ғўр, шоввоз,
Яхшилиқни кутасан ёмонлик қилиб,
Қовун емоқчисан, экканинг пиёз.

* * *

Эшакни халасиз эркалаб бўлмас,
Бу асли эскириб кетган ақида.
Эшакда не гуноҳ, ушбу шеъримиз
Эшакни эслатган одам ҳақида.

* * *

Мушки анбар ўсган жойлар кўп яхши,
Ул офтоб нигоҳли ойлар кўп яхши.
Яхшилар юзинда жаннат ифори —
Яхшилар улғайган жойлар кўп яхши.

* * *

Ер ҳайдаётган зот нақадар улуғ,
Нақадар буюқдир дон эккан дехқон.
Яхши хабар берган забон кўп қутлуғ —
Дунёни бузади бир кичик ёлғон.

* * *

Тангрининг сояси дейдилар подшоҳ,
Итоат фарз эрур ҳамиша унга.
Биз билмаган сирдан огоҳ эрур ул —
Гар кўзинг ўтқирдир, тик боқма унга.

* * *

Гар иймон нуридан юраги селоб,
Сўқирнинг дилида порлайди офтоб.
Дунёда китоб кўп, баридан улуғ —
Тангрининг каломи энг буюк китоб.

* * *

Ақлу идрок ила яшаса ҳар кас,
Муродга етқайдир, бўлмаса нокас.
Яхшининг ҳеч кимга зарари тегмас —
Шул боис номардга бошини эгмас.

* * *

Фозил устозларнинг этагидан тут,
Яхшию ёмонни ўшалардан кут.
Ҳар итга қасдлашиб ўтган умр ҳайф —
Керагин сақла-ю, қолганин унут.

* * *

Биров молдан кўпол, ҳамда зоти паст,
Фарзанди юшоқ феъл, хушёру сергак.
Бу ҳикмат сирини нодон эрданмас,
Тадбиркор онадан сўрамоқ керак.

* * *

Ёвузлик, фитнадан дил бўлур хира,
Нокаслар отгайдир тухмат тошини.
Бу ёлғон дунёда кўрмайлик сира
Мағрур инсонларнинг эгик бошини.

* * *

Ўлимни ўйласа ҳар етук инсон,
Тириклик қадрига етгайдир шоён.
Бул кўхна дунёнинг ҳикмати шундоқ —
Хаёт билан ўлим доим ёнма-ён.

* * *

Тақдири азалнинг буйруғи шундай:
Қанча уринмагин, доим бири кам.
Банданинг жонини ололмас банда —
Сабабсиз тонг отмас, ботмагай кун ҳам.

* * *

Гар ризқинг бўлмаса азалдан ярим,
Ҳеч кимса насибанг ололмас тортиб.
Ҳақдан хабар берар Қуръони карим —
Дунёда илохий устувор тартиб.

* * *

Дунёнинг кўркидир сахий инсонлар,
Ҳасислик, тубанлик энг оғир иллат.
Қўли очикларни қўллагай Тангрим —
Мардлари кўпайса юксалар миллат.

* * *

У дунёда борми дўзах ва жаннат,
Айтинг, қай биримиз уни кўрибмиз?
Сал нафингиз тегса, бир жаҳон миннат,
Гўё Сиз ҳокон-у, бизлар ғарибмиз.

* * *

Ғоят ибратлидир дарахт қисмати:
Мева берган чоғи хурмат бепоён.
Ҳосилдан қолдими тугар қиммати,
Ё хари, ё ўтин бўлғайдир шул он.

* * *

Хатолар наҳрига чўксанг, эй, одам,
Дод десанг фалакка етмайди ноланг.
Ота-онанг бўлса, таянчдир ул дам,
Бор бўлса, кунингга ярайди боланг.

* * *

Эшакка гул берсанг бир ямлаб ютар,
Ҳанграса товуши дунёни тутар.
Бефаросат қавмининг фазилати шул —
Нимани эслатсанг, шуни унутар.

* * *

Мудом йўлимизда бир гала фосиқ,
Ҳатто атиргулни дейдилар сассиқ!
Қўп ҳузур қилишар балчиқда ағнаб —
На совуқ ёқади, на ёқар иссиқ.

* * *

Чанқоқлик кўп ёмон, вужуд қаригай,
Бир қултум сув билан чанқоқ аригай.
Қўнгил чанқоғига шифо ибодат —
Покланган дилларга нурлар доригай.

* * *

Дўшпи тор келганда эслаймиз, холос,
Қабул бўлармикан нолаларимиз?
Бизни гуноҳлардан айлагин холос,
Мудом омон бўлсин болаларимиз.

* * *

Дўсти кўплар кўзда ёшин тўкмайди,
Елкасига тоғ кўча тизза букмайди.
Унга ҳамроҳ ёлғиз Оллоҳнинг ўзи —
У ўтда ёнмайди, сувда чўкмайди.

* * *

Бор-йўғи яхшилик одамнинг накши,
Инсондан ҳол сўрмоқ нақадар яхши!
Кўнгилни ёритар бир қалом айтгил —
Шоир ҳам ўзингсан, ўзингсан бахши.

БИР ҲОВУЧ ОФТОБ

Бу фано неча бор эврилиб тўзди,
Биров дунё тузди, бирови бузди.
Рухимга Хайёмдан мадад сўрадим,
Бир ҳовуч нур бўлиб, менга қўл чўзди.

* * *

Мендан сўрадилар, рубоий надир,
Дедим дил таскини, боғдаги атир.
Бир қултум шароб-у бир ҳовуч офтоб,
Хайём уммонидан томган қатрадир.

* * *

Офтобнинг қошида шамдай сўникмиз,
Ташвиш тулпориди юган, сўликмиз.
Ҳақиқат излаймиз ёлғон дунёдан
Гоҳида тирикмиз, гоҳи ўликмиз.

* * *

Бу қадим дунёдир кўп ишга гувоҳ,
Бировлар гуноҳи — бизнинг ҳам гуноҳ.
Шу замин аслида катта дастурхон,
Бу сирни англагай ким бўлса огоҳ.

* * *

Бу дунёда савол кўп, саволга жавоб қийин,
Миннатли ош татимас, миннатсиз савоб қийин.
Учраган ҳар нокаста эгаверма бошингни,
Меҳрибонинг худодир, ўзгага тавоб қийин.

* * *

Эй фалак, аён қил, мен ўзи кимман,
Шоҳдирман, қулдирман, битта мискинман.
Дунёси, тиллоси вафо қилмади,
Омонат дунёга ўзим таскинман.

* * *

Умрни эговлар турфа ташвишлар,
Баҳор, ёз билинмас, билинар қишлар.
Умрингни тариқдай ҳовучлаб сочдинг,
Сирингни фош қилар тўкилган тишлар.

* * *

Қазо етса кимса саҳрода ўлар,
Даврон етса гадо подшоҳ бўлар.
Кимдир қаҳратонда гулни ўпади,
Кимнингдир чечаги баҳорда сўлар.

* * *

Тўрт томон дўст деймиз, бирор соғи йўқ,
Тўғри сўз айтурга ҳолу чоғи йўқ.
Сохибкорман дейди, бир чала хумпар,
Эккан дарахти йўқ, кўркама боғи йўқ.

* * *

Заифлар касби шу — чекар оху вох,
Шундай гаплар борки, тинглаш ҳам гуноҳ.
Ҳатто фариштани гуноҳкор қилар,
Худодан қўрқмаган қасамхўр гувоҳ.

* * *

Қарға бир-бирининг кўзини ўймас,
Қўл билан берганга чумчуқ ҳам тўймас.
Ҳароми қаззобга амал бериб кўр,
Бирорга оқилни соғ-омон қўймас.

* * *

Нокаслар нияти доим саробдир,
Йиғласанг, ёшинга ғаним миробдир.
Элнинг назаридан қолган кимсанинг,
Иблисдан фарқи йўқ, ҳоли харобдир.

* * *

Умр отилган ўқ каби туппақдан,
Яна минг йил яша, наф йўқ чўпчақдан.
Жуфтинг зўрлашса-ю, қасос олмасанг,
Фарқинг қайда қолди дайди кўппақдан?

* * *

Улуғ ҳикмати бор оний бу зумда,
Ғафлат, зиллати бор ҳар бир тузумда.
Сал кам юз йил яшаб бобомиз Хайём
Дунё ҳикмати топи узумда.

* * *

Савоб, гуноҳимиз шу биллур жомда,
Саҳарлаб кутганим келади шомда.
Дунё сирларидан ғофил бандамиз,
Гоҳо қисматимиз сопол хумдонда.

* * *

Бу бебош бўронлар дилга хавф солар,
Иблислар нокасинг имонин олар.
Бу ёлгон дунёда ёлгончи бўлма,
Қолса биздан фақат тўғри сўз колар.

* * *

Гоҳо аҳвол сўрар набирам, қизим,
Кўнгилдан не кечар билурман ўзим.
Бу хаста юракнинг исёнларидир,
Қоғозга кўчгайдир ҳар катра сўзим.

* * *

Хайвондан фарқи йўқ севгисиз инсон,
Севгисиз бахт бўлса, бу дунё ёлгон.
Тунларни мунаввар айлар муҳаббат,
Ишқдан яралгандир бу кўҳна жаҳон.

* * *

Қуёш алмисокдан чиқиб ботади,
Баъзан ишонганинг болаб сотади.
Юрсанг, юраверар сенга суяниб,
Ўлсанг, аямасдан шартга отади.

* * *

Жонингнинг ҳузури пул топар хотин,
Қуртлаган тишларинг бўлибди олтин.
Бозорда улғайиб ўсди болалар,
Бугун сен муллаю, хотининг отин.

* * *

Бу ҳаёт бизларни қайга судрайди?
Гоҳ фурсат чопади, гоҳо мудрайди.
Гоҳ қўйдаи семириб, итдай озамиз,
Фалак тандирида бизни дудлайди.

* * *

Ҳар битта тилсимда битта амал бор,
Ҳар бир хур юракда битта қамал бор.
Бокира қиз эди ушбу фоҳиша,
Мана бу ўғри ҳам энди амалдор.

* * *

Гоҳида бедорман, гоҳида хумор,
Гоҳида рубобман, гоҳида дутор.
Кўнглимни топишга минг хунар кўрсат,
Барибир шеърият қалбимга тумор.

* * *

Боғимда гуллардан азиз йўқ,
Кўзингдан теравроқ денгиз йўқ.
Мен учун азизсан, дунёда,
Сендан-да сулувроқ бир қиз йўқ.

* * *

Иши юришмаган раммолга борар,
Туши юришмаган ҳаммомга борар.
Халқини доғлаган бир тўда ўғри,
Серкадек йўл бошлаб дажжолга борар.

* * *

Бу тоғлар силжимас шошгани билан,
Ҳайбати бошингдан ошгани билан.
Дарёлар қор бўлиб қайтиб келади,
Бағрини тарк этиб тошгани билан.

* * *

Ҳолимни сўрар бўлсанг, кел, эй дўст, бозорларга,
Энди юрак чидамас мен чеккан озорларга.
Бу бозорнинг иблиси шайтон билан эмишган,
Юр кетайлик, ўзимиз сиғинган мозорларга.

* * *

Гоҳи волиб сипоҳиймиз, аҳволимиз танг гоҳи,
Ён-атрофни босиб кетди, сохта шоир, маддоҳи.
Олиб қочар аравани шалдиратиб ўртадан,
Замонани мақта-мақта, шудир унинг жанггоҳи.

* * *

Подшоҳнинг гадога иши тушибди,
Арслоннинг кўпакка ишқи тушибди.
Шул чўпчак рост бўлса, ҳақиқат қадри
Сал эрта қарибди, тиши тушибди.

* * *

Мушкул дерлар мушкулотни, осон дерлар осонни,
Артиб бўлмас ойна каби, бул фалакни, осмонни.
Сенга банда бас келолмас, боплаб алдаб сотасан,
Бир елкангда шайтоннию, бир елкангда раҳмонни.

* * *

Боғ яратиб, ариқ қазисанг, асли ўзи савобдир,
Ризку рўзинг ҳалол топсанг, яратганга тавобдир.
Дангасага иш ўргатсанг, сенга ақл ўргатар,
Дилингдаги эзгуликлар жоҳил учун жавобдир.

* * *

Замин узра тиркирайди илдизларим,
Олов бўлиб қўқни тутар юлдузларим.
Минг йил ўтса, баҳорлардан мени изла,
Гиёҳ бўлиб униб чиққай дил сўзларим.

* * *

Чарх иши бошимдан ошиб ётибди,
Бу ёқда умр ҳам шошиб ётибди.
Кимдир ўзагимни ғажимоқ учун
Пайт пойлаб бошини қашиб ётибди.

* * *

Кимдир улфат излаб димоғин чоғлар,
Ош еган қўл билан этигин ёғлар.
Ҳаёт шу экан деб ишонаверма,
Дунёни бузади оч, сўқир соғлар.

* * *

Шу кекса заминда қолса гар изим,
Осмонлар бағрида озод учарман.
Ўзимнинг созим бор, айтарга сўзим,
Мен ўлсам Ватанни қайта қучарман.

* * *

Адолат ҳукмини бузса тарози,
Ўғрини тўғри дер, таъмагир қози.
Тубанлик ахлоққа айланган жойда
Художўй банда ҳам бўлар норози.

* * *

Шаробдан бўшаган кўзалар синди,
Боғларни ҳўкизлар айлади пайҳон.
Хидласам хиди йўқ атиргулнинг ҳам,
Бадном бўлган қиздай титрайди райҳон.

* * *

Бизни қачонгача амал қилур маст,
Тўғрилар зиндонда, каззоб қамалмас.
Ўғри-фоҳишаси, мулло-ю отин,
Тўғри, фариштаси одам саналмас.

* * *

Қуллуқ қилиб турфа қинтоб, зўрчаларга,
Ғариб дунё тўлиб кетди гўрчаларга.
Ўтди умр, увол-савоб, жавоби йўқ,
Устихоним талош бўлди мўрчаларга.

* * *

Офтобим товланиб таралди нурлар,
Қирларда қувнарни бир гўзал ҳурлар.
Бу қора совуқлар вабодай келди,
Чилласи чиқмасдан жон берди гуллар.

* * *

Хайрон бўлма ғариб бош, йўлимни йўқотганман,
Сайрон йўлда жонталаш, гулимни йўқотганман.
Бу мунглуғ кунларимнинг сарҳисоби қолмади,
Ёрилтошнинг бағри чош, кўнглимни йўқотганман.

* * *

Ёлғон гувоҳ бўлур худосиз баттол,
Муртад ҳимоячи ўртада даллол.
Ҳаром-ҳариш билан қурган қасрдан
Топган бурда нонинг лукмаи ҳалол.

* * *

Бул заминнинг бозори кўп, сабри кўп,
Ҳар қаричда мозори кўп, қабри кўп.
Оҳиста юр, эй, ўткинчи мусофир,
Нопок бўлсанг, озори кўп, жабри кўп.

* * *

Сенинг нархи-навонгни билгайдир бошқалар ҳам,
Қанқайган тумшуғингни тупроққа ишқалар ҳам.
Бу дунёнинг зўрларин кўп кўрди бобо тарих,
Эрта-индин гўрингга топилур гишт қалар ҳам.

* * *

Қайда бўлсам, дўст дея, кўксимни қилдим қалқон,
Юракни пора қилди, дўст кулиб айтган ёлғон.
Ўзгалар кўнгли учун йиғлатдим ўз кўнглимни,
Фитнага тўла экан асли бу кўҳна жаҳон.

* * *

Бу кабрлар бошида сукут кўими, нидоми?
Дунё шундай саросар, ёки шундай адоми?
Олтиндан ҳайкал қўйсанг жисминг шилар мўрчалар,
Бу куртларга барибир, шоҳмисан ё гадоми!

* * *

Афв этиш санъатин ўрганган одам,
Жазо усулларин билар мукаммал.
Ёмонлик шундай бир илмки, буюксан —
Яшасанг ўшанга қилмасдан амал.

* * *

Ҳарому ҳаришдан юз бурдим, тамом,
Шайтон султон бўлса, бермасман салом.
Борига минг шукур, йўғига шукур,
Менинг бор-йўғим шу, тамом, вассалом!

* * *

Ўзимга ўзимни шаҳодат қилдим,
Бошни тошга уриб маҳорат қилдим.
Устози ғойибим пир Умар Хайём,
Май билан покландим — таҳорат қилдим.

* * *

Қалби кўр кимсада мурувват камроқ,
Улуғ инсонларга ғам-ғусса ҳамроҳ.
Сен нокас наслидан саховат кутма,
Китоб ёзса ҳамки, ўтади гумроҳ.

* * *

Булбул нағмасини қилмагил тахрир,
Унга худо берган, тушунгин ахир.
Гилоснинг тагига олма тушарми,
Қандай гиёҳ унсин ер бўлса тақир.

* * *

Қонунлари бордир фалакнинг, ернинг,
Жайрон жон беради домида шернинг.
Инсонни камситма хазинанг билан
Кўнгил хазинаси улуғдир эрнинг.

* * *

Худодан сабримга тоқат сўрадим,
Ишқида ёлвориб тоат сўрадим.
Сен осмон китобин қўлимга тутдинг,
Мен сендан бор-йўғи соат сўрадим.

* * *

Савобим ёнма-ён гуноҳим билан,
Лзобим ёнма-ён шу оҳим билан.
Инсонни тергамоқ энг оғир савдо,
Чақирсанг борурман гувоҳим билан.

* * *

Дарё-дарё эмас тўлқин бўлмаса,
Зулмат ёришмайди чакин бўлмаса.
Кафан ўғрисидан фарқинг нимада,
Кўзингда тўғрисўз, ёлқин бўлмаса.

* * *

Бу йўллар илондек бедор ётодир,
Умр деганлари жабру жафодир.
Сиз кўнгил мулкига саёҳат айланг —
Қолган барча йўллар бари хатодир.

* * *

Мозийда қанчалаб буюклар ўтган,
Ойлар ҳасад қилган суюклар ўтган.
Мунғайиб қараган минорага боқ,
Унинг ҳам бошига шу юклар етган.

* * *

Хазонлар ичида гулим қолгандир,
Ҳаёт отлиф жанда-жулим қолгандир.
Дунёга сифмайин елдим, югурдим,
Кўрмаганим фақат ўлим қолгандир.

* * *

Чарос кўзларингдай узум йиғлайди,
Кўнглимда қолган дард-бўзим йиғлайди.
Қор тушган тоғлардек бағрим гумонли,
Тилимда сўз йўғ-у, сўзим йиғлайди.

* * *

Миноралар соҳибқирон сўзига гувоҳ,
Сайёралар Улуғбекнинг бўзига гувоҳ.
Кафтингдаги шу тупроққа авайлаб лаб бос,
У бир дилбар малаксиймо кўзига гувоҳ.

* * *

Унга ўлчаб берурлар ерни,
У беўлчов тўкади терни.
Ол демайди дехқонга ҳеч ким,
Қўйишмайди лекин бер-берни.

* * *

Қуёшга даъвогар ойлар кўпайди,
Имонсиз савдогар, бойлар кўпайди.
Сохта ҳофизлару сохта шоирлар,
Тулпордек чиранган тойлар кўпайди.

* * *

Тириклик излайман ҳар тирик жондан,
Ғаввосдек ёлғизман улкан уммонда.
Бирорта инсонни хушнуд этолсам,
Оёғим ерда-ю, бошим осмонда.

* * *

Адолат тиғи бор ҳақнинг дамида,
Нокаслар бир умр нафси ғамида.
Мазлумлар ёшини қуритмоқ учун
Минглаб Алпомишлар керак заминда.

* * *

Дунёда ечилди ё барча сирлар,
Ё ишк водийсида кўп муҳожирлар.
Тириклик дайрида имондан кечиб,
Юракни пуллайди аҳли тожирлар.

* * *

Бир нокас кўнглида шоирлик даъвоси,
Авонни аврайди айтган навоси.
Ёнида кўп инсонлар кўрдим,
Аждарни ўлдирар захру жафоси.

* * *

Қаршимда ялпайиб ўлтирар нодон,
Кўзида маъно йўқ, лабида хандон.
Яхшироқ қарасанг иблисга ўхшар,
Одамга ўхшаб ҳам кетади чандон.

* * *

Ҳасадгўй кимсага яқин йўлама,
Ёмонга ён босма, дилни улама.
Тоза деб ўйлама учраган гулни,
Емаган сомсага пулни тўлама.

* * *

Қисматида не бўлса банданг шунгадир сойим,
Амрингсиз бўлмагайдир, ерда киёмат қойим.
Ўн саккиз минг оламнинг сарвари яктосисан,
Ўзбекистон — болангни ўзинг қўлла илойим.

* * *

Кунлар умримиздан учган варақдир,
Кўплар ёшин яшаб ҳамон карахтдир.
Офтоб чикканини сезмаган инсон,
Илдизин қурт еган чирик дарахтдир.

* * *

Дўст хиёнат қилса, баҳридан ўтгил,
Синдирган тишингни ичингга ютгил.
Марҳамат қилса гар фосиқ-хасадгўй, —
Ўзингдан ҳам қўшиб, қўлига тутгил.

* * *

Минг йиллик йўлларда карвонлар изғир,
Тарихлар қатида қурбонлар мизғир.
Кел, эй, чал муғанний, дунё бевафо
Соқий шаробдан қуй, базмни қиздир.

* * *

Одамга оғирдир ўзининг юки,
Ёвни ўлдиради сўзининг юки.
Яратганнинг ўзи қараб турибди,
Жисмингни эзади кўзининг юки.

* * *

Дилимда савол кўп, ечими камдир,
Ҳақиқат акамдир, меҳр укамдир.
Зиндонда ўлтириб зиё излама,
Қуёшга тик боққан буюк ҳакамдир.

* * *

Аҳмоқни мақтасанг жонинг зиёни,
Тан олмай қўяди ҳатто худони.
Бошингга балолар келиши шундан,
Охирда сотади бутун дунёни.

* * *

Билмасанг сўзим чин, билсанг ҳазилдир,
Ҳасадгўй ҳасаддан ранги захилдир.
Эшакка юк ортсанг, урсанг, юрмаса
Уринма бекорга, жони сабилдир.

* * *

Биров деб яшадим, биров деб ёндим,
Бошимга қўнибди қиров деб ёндим.
Устимдан тегирмон тоши босдилар,
Бу ҳам менга келган синов, деб ёндим.

* * *

Орзулар ушалсин, соғ бўлсин жонинг,
Доимо бут бўлсин яримта нонинг.
Магарким худонинг севган қулисан,
Тандирдан нон узар ширин забонинг.

* * *

Қўлингга қилич бор, кўзга йлмайдди,
Тилингда заҳар бор, ҳеч ким билмайдди.
Қўркмайсан етимнинг ризку рўзидан,
Сенга маҳшарда ҳам шафкат бўлмайдди.

* * *

Умринг мазмуни шоҳмотга жоиз,
Унда ҳам тартиблар зукко, зиёда.
Фарзиннинг зўрлиги боис,
Бекор ўлиб кетди шўрлик пиёда.

* * *

Хато қилган бўлсак, тузатмоқ керак,
Хою ҳавасларни кузатмоқ керак,
Умр поёнини билмайди ҳеч ким,
Оёкни хотиржам узатмоқ керак.

* * *

Кўнглимни сел қилар оддий найкамиш,
Унинг ноалари ошиққа таниш.
Гоҳо сен йиғладинг, гоҳо мен кулдим,
Эртақлардан чиқиб келса Алпомиш.

* * *

Номардни кўп кўрган асли бу башар,
Мардлар кетаверар, нокас кўп яшар.
Аввал пок номингни ахлатга чаплаб,
Ўлсанг, кўмишни ҳам қилади хашар.

* * *

Дунё ёвузликни, шодликни жамлар,
Қуриб улгурмапти кўзингда намлар.
Дунёнинг минг турфа азобин кўрдим,
Дилга далда бўлди яхши одамлар.

* * *

Эшак бозорига харидор бўлма,
Даллолга ялиниб қадди дол бўлма.
Отангнинг молини сенга сотади,
Бозордан қайтгандан дарди ҳол сўрма.

* * *

Саробга совурдик кўнгилда борин,
Харом лукмалардан додлайди корин.
Вужуд хастахол-у руҳимиз бемор,
Ўзимиз танладик шу оғоч дорин.

* * *

Ватансизлик дилни этади вайрон,
Хохи мусулмонсан, хоҳ кофир бўлсанг.
Энг оғир кулфат шу: бўлмагил хайрон,
Ўзинг бошқа юртда мусофир бўлсанг.

* * *

На яёв, на отлик, на бор қанотим,
Билмасман, не кечар эрта мамотим.
У — сенинг қўлингда, эй, мухтарам зот,
Шу парча қоғозга боғлиқ ҳаётим.

* * *

Дунёнинг молини мўрчадай ташиб,
Қанча бойликлар соврилиб кетди.
Чумоли қавмининг юз йил йиққани,
Кичик чўғ тушди-ю, коврилиб кетди.

* * *

Масжид қурмоқликка кимнинг ҳаққи бор,
Дехқонми, боғбонми, моҳир чилангар?
Азалдан танирдим бир фар ўғрини,
Энди ваъз айтмоқда, кўзи аланглар.

* * *

Кимки аҳли мардум фаслини билипти,
Билки, нафси унга таслим бўлипти.
Унга бенамоз, деб таъналар отма,
Ҳам хожи бўлипти, муслим бўлипти.

* * *

Борлиқ тубсиз жар эди, дўстим,
Мушкулимиз ариди, дўстим.
Бу дунёга тўймасдан бурун
Сафаримиз қариди, дўстим.

* * *

Бардоши тугаса тоғлар кўчгайдир,
Яшил кўйлагини сахро ечгайдир.
Ўтган ҳар кунингга қувон, шукур қил,
Қуёш ҳам улкан шам, бир кун ўчгайдир.

* * *

Сени тушунганга бергил жонингни,
Қизғанма мол-дунё, бурда нонингни.
Душманинг дўст бўлиб, дўстларинг сотса,
Секин йиғиштиргин жомадонингни.

КЎНГИЛ ЁҒДУСИ

Ишинг тушса шайтонга ҳам малайсан,
Кўйиб берса, товонини ялайсан.
Иш битмаса, бандаси бас келолмас,
Қалаштириб гўрига гишт қалайсан.

* * *

Амалга эришсанг ўзни унутма,
Хуш калом, ҳалол ризқ, сўзни унутма.
Эгнингда шоҳона либос бўлса-да
Жандаи жулингни, бўзни унутма.

* * *

Дунёнинг алдови молу мулк, амал,
Нафсинг юрагингни қилмасин қамал.
Сенгача бу жаҳон кўпларни кўрди,
Вафоси бўлмади ҳеч вақт, ҳеч маҳал.

* * *

Дунё чархпалаги айланур, тинмай,
Кимгадир сув тутар, кимга тутар май.
Сувга ташна бўлар май ичган бир кун,
Сув ичганлар ўтар майга етолмай.

* * *

Сувга ташладилар, сувга чўкмади,
Нокас, муттахамга борин тўкмади.
Адолат — юракда унган бир байроқ,
Асрлар қад букди, у қад букмади.

* * *

Дунё ярим карахт, ярим хушёр туш,
Умр учаётган бир самандар куш.
Парвозни баланд ол, фоний дунёда
Атрофинга тўлиб кетди каламуш.

* * *

Иши тушганида қаддин қилиб дол,
Пойимга бош урди айлаб арзи ҳол.
Атайлаб бир куни гугурт сўрасам,
Бемаҳал ташрифим келди кўп малол.

* * *

Сўрасанг берайин майли жонимни,
Сен билан бўлишай сўнгги нонимни.
Лекин юрагимга наштаринг санчма,
Дўстим деб симириб ичма қонимни.

* * *

Нодонга эрк берсанг, кўпириб жўшар,
Бир сўзга қирқ ёлғон ўпириб қўшар,
Туяга мингин-у узоқни кўзла,
Осмонга тупурсанг — бошингга тушар.

* * *

Амалу бойлик деб бўлма хомтама,
Ақлингдан айириб қилур зам-зама.
Ҳатто чумолига бермагин озор,
Ўшанда адолат қилур тантана.

* * *

Омонат дунёда бари қўл кири,
Шунда мужассамдир дунёнинг сири.
Бировнинг дардига малҳам бўлмасанг,
Юз йиллик ҳаётинг бир танга мири.

* * *

Дунёга келдикми, бир кун кетиш бор,
Ёрнинг дийдорига бир кун етиш бор.
Оқиллар қисмати оғир азалдан,
Замона жабридан фарёд этиш бор.

* * *

Дунё сен айтгандек, унча тор эмас,
Мунофиқ қавмига харидор эмас.
Меҳру муҳаббатнинг баҳоси йўқдир,
Кўнгил хазиnasi бир бозор эмас.

* * *

Ифвою фитнадан чарчади бу бош,
Ёрилиб кетарди бўлса ҳамки тош.
Дунёни айрибош қилардим бўлса,
Ёнимда шаробу дилбар қаламқош.

* * *

Қиринди ўтса ҳам асли дилидан,
Кўришсанг бол томар заҳар тилидан,
Аслида, бу зотнинг насаби илон,
Илон водийсидан, илон элидан.

* * *

Ньютон яратган қонунга хилоф,
Пичоқ ва филофда чикди ихтилоф.
Энди пичоқ шўрлик филофга мухтож,
Ўзгалар пичоғин асрайди филоф.

* * *

Сумбатинг бургутга ўхшайди, лекин,
Бургутга қиёсан парвозинг секин.
Фарқинг шу, чўққини кўзлайди лочин,
Сен учун афзалроқ ўлакса текин.

* * *

Вақт ўтиб, умрингга тўлса паймона,
Сифмассан тириклик номли айвона.
Қаноти бўлса ҳам олис кетолмас,
Ўт билан қовушиб ўлар парвона.

* * *

Ситамкор бандага ситамдир қисмат,
Дўзахга айланар у кезган жаннат.
Харидор топилса иймонни сотиб,
Бир умр иблисга қилади хизмат.

* * *

Дунёда юрибсан ошингни ошаб,
Инсофга келмадинг шунча йил яшаб.
Амалдор бўлса гар бир қўтир эшак,
Тинимсиз мақтайсан иягинг қақшаб.

* * *

Дўстинг мингта бўлса барибир камдир,
Дўстликда куёшнинг офтоби жамдир.
Дўсти йўқ бандага ишониб юрма,
У шундай қарғишга қолган одамдир.

* * *

Дунё алмисокдан қолган бир сарой,
Хушнуд лаҳзалардан сўйлагил эй ой.
Сулаймон тахти ҳам вафо қилмади,
Буюрса буюрар икки газлик жой.

* * *

Айтилган ҳар калом отилган ўқдир,
Сўз шифо, сўз жафо, малҳами йўқдир.
Кимсага сўзласанг қопмасдан гапир,
Феълингдан гадо ҳам кўрмасин жабр.

* * *

Ким оқил, софдилдир, худога ёрдир,
Ким ғофил, бахилдир, умри озордир.
Кимга лаънат тегар, кимга мукофот,
Ажрини чиқарар яратган Қодир.

* * *

Бу гўзал лаҳзалар бўлмагай такрор,
Гар озод бўлмасанг дунё улкан ғор.
Ҳаёт лаззатидан маст эдинг кеча,
Бугун бошинг узра ўлим деган дор.

* * *

Пойгада чолганинг, отинг қаёқда,
Улуғ аждодларинг, зотинг қаёқда?
Дунёни ўйин деб ўйлаганмидинг,
Шоҳларни хуркитган мотинг қаёқда?

* * *

Тезакнинг дудидай тез келган амал,
Кўзни ачиштирар, қилади қамал.
Мен-ку ўкинмайман, худо урганни
Яратганнинг ўзи қилур мукамал.

* * *

Қаршимда покликни қилмагил пеша,
Умринг пистирмада ўтди ҳамиша.
Қўплар ўлиб кетди сенинг зулмингдан,
Мард бўл, яратгандан қилгин андиша.

* * *

Тама юртни бузгай яшаса узок,
Мудом омонда тут руҳингни уйғоқ.
Ҳар битта луқмангнинг жавоби тайин,
Иблис иймонингга қўймасин тузоқ.

* * *

Устози шайтондан тарқаган лаъин,
Бир кун устозни ҳам сотиши тайин.
Бир ҳаромтовоққа ошино бўлсанг,
Сен ҳам бир кун ҳаром қотишинг тайин.

* * *

Кирар эшигингни тамбалаб ёлма,
Тилинга эрк берма, балони топма.
Сирингни фош қилма ҳар бир нокасга,
Амалга қул бўлиб ортидан чопма.

* * *

Заминдан қудратни олмаса чинор,
Бунчалик бўлмасди адл, пурвиқор.
Чинордек осмонга бўйлаб турсанг ҳам,
Заминдан оёнинг узмагил зинҳор.

* * *

Торга-тор, кенга-кенг асли бу жаҳон,
Икки ўт ичинда талошдир инсон.
Жаҳолат ўтини ўчиролса ким,
Ўшал саналгайдур асли паҳлавон.

* * *

Бойлигу мансабдан айладинг савол,
Тўғри сўз жавобим келмасин малол.
Бойлигу мансабни дунё кўп кўрди,
Тер тўкиб нон топсанг, шу ризқинг ҳалол.

* * *

Кошқийди, бир томчи шудринг-дур бўлиб,
Яшасак бамисли ҳалол ҳур бўлиб.
Адолат гулханин ёндира олсак,
Бир инсон қалбида ёруғ нур бўлиб.

* * *

Мудом ўлжа пойлаб йўлга қарайди,
Гулзорни кўрсатсанг чўлга қарайди.
Дуч келиб қолганда кўзига боқсанг,
Кўзингга тик боқмас, қўлга қарайди.

* * *

Худодан умидвор бир хор вужудман,
Гоҳида беҳудман, гоҳида худман.
Дунё жумбоқларин еча олмадим,
Гоҳида оловман, гоҳида дудман.

* * *

Дунёнинг ишлари ҳийлаю найранг,
Кўнгилни яхшилик азмига шайланг.
Савоб деб Маккага бормоқ шарт эмас,
Бир мазлум кўнгилни зиёрат айланг.

* * *

Умрим қил кўприкка тикилган қимор,
Соғинчдан кўзларинг бўлибди хумор.
Йўқ десанг, қил кўприк узилиб кетсин,
Хўп десанг, кўнглингга бўлайин тумор.

* * *

Тупукдай сачрайди даҳанингдан сўз,
Саёз билимингни қиласан кўз-кўз.
Бетайин ишингнинг боши-кети йўқ,
Кимхоб деб мақтайсан, тўқиганинг бўз.

* * *

Қузғун тухумидан асло сор чикмас,
Ўйнашга ишонма, яхши ёр чикмас.
Кексалик шундай бир ўтмас матоҳким,
Бозорга солсанг ҳам харидор чикмас.

* * *

Неки тилак бўлса, худодан сўра,
Узум деб кўлимга тутқазма гўра.
Химматинг миннатин тортгандан кўра,
Қотган нон чайнасам, шу яхши, жўра.

* * *

Қаноат айласанг каму кўст бўлмас,
Кимсанинг либоси сенга пўст бўлмас.
Нокасга бир умр хизмат қилсанг ҳам,
Пайингни киркади, сира дўст бўлмас.

* * *

Воз кечдим, амалнинг шуҳрат шонидан,
Менга шароб беринг узум қонидан.
Қаршимда солланиб ишва қилса ҳам,
Воз кечдим ҳаётнинг бу дўқонидан.

* * *

Теграмда исковуч, алдов, хиёнат,
Хайронман, не учун бўлмас қиёмат.
Ўзгалар айби деб кўп жафо чекдим,
Мен билан кўшилиб йиғлар диёнат.

* * *

Ошнинг таъми туз билан тотли,
Инсон яхши сўз билан тотли.
Ном чиқарма ёмонлик билан,
Шунда ризку рўз бўлар тотли.

* * *

Амал тегса эпла, амалла,
Эзгу ишлар билан тамалла.
Шунга қараб, сенинг ишингга
Баҳо берар етти маҳалла.

* * *

Кўзга илмай қўйдинг бандани,
Лабинг сочар заҳархандани.
Унутдингми янги тўн кийиб,
Эгнингдаги йиртиқ жандани.

* * *

Дўст бўлсанг, юзимга гапир айбимни,
Кўпириб мақтама илму ғайбимни.
Ширин оғу билан мени ўлдириб,
Гулларга тўлдирма кейин қабримни.

* * *

Иймонни сот, амални пулла,
Ҳақ тўласа, қотилни кўлла.
Кейин тўғри жаҳаннам сари
Боравергин айтиб ашула.

* * *

Тириклик тилсими ечилмаган фан,
Сенга ўз ҳукмини олдиради тан.
Йиққан бойлигинга ишонма, эй дўст,
Раво бўлса тегар бир парча кафан.

* * *

Ҳар битта эшикнинг банди зулфи бор,
Ҳар битта юракнинг калит-қулфи бор
Ростгуй бўл, сўзингдан қочар ҳар нокас,
Тўғри сўз бамисли кескир зулфикор.

* * *

Кимсада бўлмаса инсоф диёнат,
Тукқан онасига қилар хиёнат.
Нокасга ишониб гуноҳга ботдик,
Дунёда болалаб кетди жиноят.

* * *

Билиб-билмай хато қилсам, нозли нигор,
Кечир мени, беайб ёлғиз парвардигор.
Худо берса, бир кун ниҳол чинор бўлар,
Бермаса гар, сарин елдан қулар чинор.

* * *

Мевали дарахтга отаверма тош,
Атрофда қолмади ёрилмаган бош.
Эртанги кунингни ўйла, эй гумроҳ,
Суюгинг итларга бўлади талош.

* * *

Эшаклар ҳақида эрур бу эртак,
Бир оз ёлғони бор, рости бор гартак.
Фаросат соҳиби бўлганда эшак,
Ем берган соҳибин тепмасди бешак.

* * *

Яратган дейдики, сендан ҳаракат,
Шундан бандасига бўлар баракаат.
Ёмондан йироқ юр, нафаси тегса,
Сени ҳам домига тортар палакат.

* * *

Осмон эмас, ер бўл, биродар,
Тулки эмас, шер бўл, биродар.
Айрилмагил элу қавмингдан,
Доим элим дер бўл, биродар.

* * *

Яхшилик қил, қўлингдан келса,
Етар Холик, ё балиқ билса.
Яратгандан қайтар савоби,
Даргоҳида гар қабул бўлса.

* * *

Биз ўтамиз, дунё қолади,
Жисм кетар, рўё қолади.
Қўшиқларда жўшиб сайраган,
Бир булбулигўё қолади.

* * *

Оғудан хавфлироқ эрур тил захри,
Сўз майдони эмас онангни махри.
Оғзинга келганин вайсайверма, бас,
Бундан худонинг ҳам келади қахри.

* * *

Қачон еб тўясан, ялаб тўясан,
Қачон ўз қавмингни талаб тўясан.
Изингдан тушибди умр сайёди,
Қачон ул томонга қараб қўясан?

* * *

Адашмагил тўғри йўлингдан,
Огоҳ бўлгил ўнгу сўлингдан.
Ғарибларга шафоатли бўл,
Яхшилик қил, келса қўлингдан.

* * *

Хаёт ҳикматини англаган одам,
Асло ўзгаларга етказмас ситам.
Чархпалак сингари айланар дунё
Эзгулик боғига ташлагил қадам.

* * *

Сувсиз жаннатда ҳам бир гиёҳ унмас,
Соқий ошиқларга бежиз май сунмас.
Мевали дарахт бўл, элга меҳринг бер,
Мевасиз дарахтга ҳатто қуш қўнмас.

* * *

Душман ҳушёр бўлса, кўр чорасини,
Мудом ёнингда тут дўст сарасини.
Тилга қулф-калит сол, жағингни асра,
Омон сақла икки оёқ орасини.

* * *

Ҳаёт сахий судхўр, бизлар қарздор,
Ҳатто чумолига бермагил озор.
Аслида бу дунё бир бозор бўлса,
Сену биз бор-йўғи ношуд харидор.

* * *

Қўлингдан келса ҳар қўнгилни овла,
Муҳаббат боғидан булбулни овла.
Ўтиб кетмасидан хушнуд дамларинг,
Югурик умрни — дулдудни овла.

* * *

Аҳли ирфон қилмас илмини осон,
Чин ошиқ ишқини айламас баён.
Буюк уммонга боқ, қанчалар сокин
Ҳовлиқма жилғанинг ҳоли ҳам аён.

* * *

Яхшилик кўрмасанг аҳли будундан,
Илтифот топмасанг меҳри гулгундан.
Сабабни ўзингдан излагил аввал, —
Ўпкалаб юргунча кеча, бугундан.

* * *

Умрнинг қувончи, оғуси ҳам тил,
Тилни Яратганинг эҳсони, деб бил.
Омон сақлай десанг азиз бошингни,
Тилнинг атрофига тишни қўрғон қил.

* * *

Доим ҳамроҳимиз шодлик ила ғам,
Кўнгилда дунёнинг бор ҳикмати жам.
Бошинга ёғилар минг турли бало,
Бандани бандадан кўрган чоғинг кам.

* * *

Бўлар бола пешанаси дўнг бўлади,
Шоли эксанг озуқаси гўнг бўлади.
Номардларга кулиб бокмас рангин дунё,
Мард йигитнинг иши доим ўнг бўлади.

* * *

Насибангда бўлса бир бурда нонинг,
Халол ризқ туфайли роҳатда жонинг.
Шайтонга қўл бериб, ҳаром мол йиғсанг,
Тўнғизлар қавмида кетар иймонинг.

* * *

Кўп сирларга гувоҳ мана шу тупроқ,
Асли савоблардан гуноҳлар кўпроқ.
Қадамингни ўйлаб, авайлаб ташла,
Қулоқ сол, не дейди сарғайган япроқ.

* * *

Жаннатнинг кўшқини қилмагил ҳавас,
Золим-ла яшасанг жаннат ҳам қафас.
Умринг адо бўлар ситам жабридан,
Ҳавони қизғанар олсанг гар нафас.

* * *

Ёлғонни сўзласа нобакор гувоҳ,
Уни эшитмоқлик энг катта гуноҳ.
Ҳар ерда ҳар не, деб валақлайверма,
Дўсту ганимлардан мудом бўл огоҳ.

* * *

Фоҳишадан кутма садоқат,
Ағёр иши бўлур қабоҳат.
Омад келса, душман кўпаяр —
Кўролмайти аҳли ҳамоқат.

* * *

Дунёнинг хикмати бир сиким донда,
Донолар суҳбатин озиғи жонда.
Ўз нафсин тиймаган бул нодонни кўр,
Тириклик каддини ўлчар ҳамёнда.

* * *

Яратганга қуллук, ризқ-рўз берибди,
Изҳори дилимга ҳур сўз берибди.
Нафсимга қул бўлмай ўтдим, шукурким,
Авратим ёпишга бир бўз берибди.

* * *

Умр ҳам сувдайин окдию кетди,
Тоғларни хазонрез банди жоҳ этди.
Бир умр гуноҳга ботган эй банда,
Молу ишқ таъмаси бошинга етди.

* * *

Сен йиғладинг, ҳеч ким келмади,
Дўст май тутди, ичгим келмади.
Жумбоқ экан азал қисмати,
Бу жумбокни ечгим келмади.

* * *

Учраган ҳар каззоб билан ўпишма,
Аҳмоққа жаҳл қилиб, зинҳор сўқишма.
Нокасга яхшилик қилиб ўтирма,
Охир-окибат бўлар тўқишма.

* * *

Мардлар саноғи кам, номард хисобсиз,
Дунё-дунё эмас аҳли китобсиз.
Шайтон хожи бўлиб алдар худони,
Диёнат ҳижобда, дажжол ҳижобсиз.

* * *

Тез оқар дарёдек умр ҳам ўтди,
Бу йўл поёнига бориб ҳам етди.
Дунёга тўймаган очиқ кўзларинг,
Бир кафт тупроқ билан ёпилиб кетди.

* * *

Нодонни нодон деб юзига солма,
Дуч келса тирашма, йўлингдан қолма,
Тақдиринг шуларнинг измида бўлса,
Нодоннинг юкини елкангга олма.

* * *

Насл-насабини пеш қилган банда,
Буюклик тафтини кўрмадим санда.
Мол-дунё ишқида иймондан кечиб,
Етти пуштингни ҳам қилдинг шарманда.

* * *

Бозорда мол олиб, пуллайди даллол,
Тириклик қўйида овора ҳаммол.
Қасамхўр даллолнинг топган молидан,
Ҳаммолнинг бир қора ёвғони ҳалол.

* * *

Умр сарҳадлари кўп эди узок,
Қор босган шудгордек бошларимиз оқ.
Эртами, ё кечми — аяб ўтирмас,
Ажал қиличини қайрар, қисталоқ.

* * *

Умр иморати қурилган ғамдан,
Киприкка ёш келар кўздаги намдан.
Беҳуда қайғурма, бу дард боқийдир,
Хаётни ўргангил хоотири жамдан.

* * *

Сабру қаноатни бошга қилсанг тож,
Бошланган ишларинг топади ривож.
Ороминг бўлмаса мол-дунё бекор,
Хотиржам ўлмакка топмассан илож.

* * *

Тиззаси қалтирар қусури борнинг,
Фойдаси кам бўлар кеч ёққан қорнинг.
Бекорга ортидан ёлвориб чопма,
Ваъдаси ёлғондир бевафо ёрнинг.

* * *

Ифво-бўхтонларнинг баҳрига ботиб,
Умрингни ўтказдинг ҳар кимни сотиб.
Увол-савобни ҳам фарқламай ўтдинг,
Бошингда турибди ажал — сарқотиб.

* * *

Ишим юришмади, синадим дўстни,
Ошқора айладим бор каму кўстни.
Дўстлар ташлаб қочди, душманам кулди,
Шу тахлит ажратдим мағизни, пўстни.

* * *

Кўйнингда асрасанг заҳарли илон,
Умрингга пайт пойлаб беради зиён.
Газанда қавмига оқибат қилма,
Бир куни сени ҳам қилади қурбон.

* * *

Оқиб ўтаверар умр ўткинчи,
Хаёт учқур тулпор, сен эса синчи.
Йиғласанг қувонма, йўқотсанг куйма,
Худо буюргани ўша — дил тинчи.

* * *

Кўпларнинг бўйнига кўп нарса юклаб,
Киргизиб юбординг ерга тўрт буклаб.
Хавонинг жўмраги қўлингда бўлса,
Нафас олишни ҳам қўярдинг чеклаб.

* * *

Асли наслингда бор нотоза қонинг,
Сотқин, малайларга тўлди ҳар ёнинг.
Сенга қийин бўлди бу бойлик билан,
Ўлсанг, осонликча чикмайди жонинг.

* * *

Умрингнинг мазмуни бўлибди тама,
Биров кўришса ҳам қиласан шама.
Гўнг титган тўнғиздан фарқинг қолмабди —
Ўпишиб туриб ҳам бўлдинг хомтама.

* * *

Окилу донони кўрдим хокисор,
Яратган ишқида жонлари нисор.
Дунё меники, деб кўкрак керса ким,
Охир-оқибатда бўлди шармисор.

* * *

Қутлуғ сўз қалбларнинг озиғи, билгил,
Не қилсанг тақдирнинг ёзиғи, билгил.
Хиёнат қилсанг-у, киприк қоқмасанг,
Бир куни санчилар қозиғи, билгил.

* * *

Ўту сув балоси, тухматдан хазар,
Ногоҳ бошга келган кулфатдан хазар.
Олдингда турланиб букаламундай,
Ортингдан гўнг титган улфатдан хазар.

ҚАЛБ ЧАРОҒИ

ҚИЁМАТ ҲУКМИ

Мен қози эмасман гуноҳ-ажрингга,
Аллоҳ раҳм қилсин савоб жабрингга.
Аъмолинг бад бўлса, қиёмат куни
Худонинг лаънати ёғар қабрингга.

ТАРОЗИ

Адолат йўлини тутганда қози,
Кимдир рози бўлар, кимдир норози.
Раият бир томон, Оллоҳ бир томон,
Қозонда борини ўлчар тарози.

КОСИБ

Бандасин яратмиш дунёи косиб,
Умрингни ўтказдинг қай тарзда босиб?
Халқингнинг корига ярадингми ҳеч —
Фарзанд бўлолдингми юртга муносиб?

ЯҚИНЛИК

Дўст бўлсанг бандани ҳақ сари унда,
Зулматни ёритган чироқ бўл тунда.
Қалбингни гумроҳлар жабридан асра,
Тангрига яқинроқ бўласан шунда.

ҲАЁТ НАҚШИ

Тириклик тафтида ҳаёт нақши бор,
Ёмон битта бўлса, мингта яхши бор.
Дунёга Хайёмдек кенгликни тила,
Ҳар битта кўнгилда битта бахши бор.

ТЎФОН

Мудом ҳамроҳимиз шодлик ила ғам,
Дунёнинг ҳикмати иккисида жам.
Тириклик баҳрида ўшал бахтлидир —
Шу икки тўфонни енголган одам!

ЯРАТГАН АМРИ

Кимса шифо топар баъзан заҳардан,
Қочсанг қутулмассан келган ажалдан.
Амридан ташқари ким бахт топибди —
Жаннатдан ҳайдалиб келган маҳалдан.

АДАШГАН БАНДА

Ким сени дўст деса, бағрингни очдинг,
Бисотда неки бор, борингни сочдинг.
Бугун амалинг йўқ, дўст ҳам кўринмас —
Майдонни тарк этиб ўзинг ҳам қочдинг!

ТИРИКЛИК

Ҳаётдан кўп сабоқ тингладим, дединг,
Нафсимнинг жоловин тангладим, дединг.
Сабрдан тўн кийдим, кадрдан — белбоғ —
Тириклик нелигин англадим, дединг.

ДАРВЕШ

Бир кимса ўзига қабр қаздирди,
Пурҳикмат сўзларни тошга ёздирди.
Ҳамма маъқуллади, фақат бир дарвеш
Деди: — Шайтон сени йўлдан оздирди.

ИНСОФ

Жаҳолат оташи тутди замонни,
Излаб тополмадим бир покдомонни.
Худодан ўзимга инсоф тиласам,
Теграмга юбормиш гала нодонни!

ТИЛ

Оташга алданиб чўғга босилдим,
Кимсага ишониб тигга босилдим.
Дўст-душман билмаган бир сир бор эди,
Оғизга эрк бериб, тилдан осилдим!

КУШАНДА

Худо ҳам бандасин ҳолини билди,
Мени раиятга кушанда қилди.
Бу қавмга ишониб алданиб қолдим —
Қабримга тупуриб, устимдан кулди.

ОВОЗА

Ишқ овоза бўлди жаҳона,
Макон бўлди менга майхона.
Юрагимнинг ҳароратидан,
Қаҳратонда куйди остона!

ТАҚДИР

Худо битга, ўлим барҳақдир,
Ўтган умринг ҳисоби нақдир.
Қочган билан қутулиб бўлмас —
Манглайингга не ёзса тақдир.

ЗАМОНА

Бас энди, шунча ғам чекканинг бўлар,
Экканинг бўлмайди, тикканинг бўлар.
Замона аталмиш танноз маккора
Қўйнингга ётиб ҳам устингдан кулар.

ГЎЗАЛЛИК

Яратган бандасин бино қилган чоқ,
Аёлга кўрк берган, эркакка томоқ.
Аҳиллик шундандир, алдов ҳам шундан —
Турмуши тотлидир, рўзғори — ямоқ.

ШАКЛ

Маъноли боқсанг ҳам ақлинг кирмапти,
Чинорга ўхшайсан, шаклинг кирмапти.
Қисмат шу экан, деб қўниккан бўлсанг,
Етмишга кирсанг ҳам бахтинг кулмапти.

АКС-САДО

Хаёт жоми гулогун кўзларингда акс этар,
Кундуз ила қаро тун унда мангу баҳс этар.
Дунё — ёлғон, дунё — чин, қандай қилай, Худойим,
Ғунча очилган жойда нечун ажал ракс этар?!

НИШОН

Ҳолимга авомдан рой тополмадим,
Нишонга урмоққа ёй тополмадим.
Кетдим, келганларга тўзимни берсин,
Ўзимни қўймоққа жой тополмадим.

ҒАНИМ

Соядек ёнингдан ҳеч жилмас эди,
Қиёмат кунгача биргамиз, — деди.
Амалга амаллаб илашиб олгач,
Қурбонлик пайтида ўзингни еди!

ВИДО

Ҳаромдан ҳайиқмай қошона ёпдинг,
Авлиё бобонгдан нишона топдинг.
Видода турибман сўнгги манзилда:
Сенга шу керакми, бунчалар чопдинг?

ҚИЁФА

Мен-ку, ачинмайман берган нонимга,
Ситам қилмаса бас, замон жонимга.
Кеча оёғимни ювиб юрган зот,
Бугун оғиз артар дастурхонимга!

СОВУН

Мулкдор тўраларга қонун бўлакча,
Қошона, ноз-неъмат, қовун бўлакча.
Сафига кирай деб овора бўлма,
Аларнинг қўлида совун бўлакча.

ҚОНУН

Номаҳрамга боқсанг, кўзингда гуноҳ,
Фариштаман десанг, сўзингда гуноҳ.
Табиат ҳукмида шундай қонун бор —
Яралмиш чоғингдан ўзингда гуноҳ.

ГУНОҲ

Аввал битта эди ерда гуноҳкор,
Сўнгра шариатда қолмади асрор.
Энди Одам Ато қилган гуноҳни
Ердаги бандалар қилади такрор!

ИҚРОР

Ёлғон айтсам — айтгандирман,
шеърга ёлғон айтмадим,
Бошим қўйиб аллалаган
Ерга ёлғон айтмадим.
Бу беш кунлик дунёни деб,
Ҳаққа ёлғон айтмадим,
Минбар кўрдим, давра кўрдим,
халққа ёлғон айтмадим.

КАСАЛ

Ўзим учун йиғласам,
панду масал бердилар,
Халқим учун йиғласам,
заҳру асал бердилар.
Севгим учун йиғласам,
ҳамма қулди устимдан:
Қўйинглар бу дарвешни,
асли касал, — дедилар.

АЙҒОҚЧИ

Юрак — мард суворий, ақл — тансоқчи,
Тез-тез сўраб турар: «Нима қилмоқчи?»
Юрак бир жасорат бошлаган чоғи —
Ақл орқасидан қўяр айғоқчи!

НАВОИЙ

Севги ҳам эскирди, ёшим ҳам қайтди,
Буни бир мен эмас, хотин ҳам айтди.
Лекин нима қилай, жунбушга солса —
Хазрат Навоийнинг ҳар сатр байти!

ШОИР

Шоирдан уялма, уйига тик бор,
Унинг кулбасида фақат хурлик бор.
Кўплар бахраманддир хазинасидан —
Шоир қисматида мудом ёшлик бор!

ЖОСУС

Қилиқларинг ёмон-ёмондан,
Нолишингга гап йўқ замондан.
Йилтирайди мой босган кўзинг —
Билмадим, сен қайси томондан?

ХУДОНИНГ ИШИ

Иймонга келмади, ажал май сунди,
Тавба ҳам қилмасдан кўзини юмди.
Бола-чакасимас, иймонин сўраб,
Душман деб юргани ош бериб кўмди.

ИЛТИЖО

Шайх Санъон бўлмадим дашти Балода,
Мажнун ҳам бўлмадим ишқу вафода.
Идроким еггунча менга тавфик бер,
Кўнглим ганжинаси — шеър у навода!

КАСБ ВА ШЕЪР

Ҳаёт ва шеър тўқнаши илк бор,
Бир-бирини айлади инкор.
Яшайпмиз ҳануз келишиб —
Мен ўртада холис ҳукмдор.

ПОРА

Ёнингга йўлатма кўнгли қорани,
Нокасга йўлатма бир бечорани.
Ишни-ку битирмас, номингни сотиб —
Сенга ҳам гўнг сочиб, олар порани!

СЎРОВ

Бўшамайди бойлар алдовдан,
Элнинг мулку ризки таловда.
Сотилмаган бир Ватан қолди —
Худосизлар, кўркинг сўровдан!

ШОИР КЕТСА

Мард инсондан қолса — ёруғ из қолар,
Отамерос элда ўғил-қиз қолар.
Шоир кетса даврон билан хўшлашиб,
Бор бойлиги — ундан улуғ сўз қолар!

БОҚИЙЛИК

Бунча турланасан ўткинчи дунё,
Тириклик бағрингда бир тутам рўё.
Қанча карвон ўтди Адан чўлидан —
Тоғлар — отамерос мозорларми ё?

СУҲБАТ

Хаёлан Хайёмга айладим савол:
— Байтингиз банд этмиш май билан ҳилол?
— Мен-ку, ичмаганман, — деди кулиб чол, —
Ҳар кун май ичасан, келиндан уёл!

ҲАРОМИ

Иблисининг оғзидан чиққан каломи,
Ҳар қандай одамни босур ороми.
Кимдир сени мақтаб, алдай бошласа,
Рўпарангда турар ўшал ҳароми!

АҲЛИ ФОСИҚ

Аҳли фосиқ суҳбатидан бошни торт,
Қоч мурувват пешасидан, лошни торт.
Гар ибодат айласа-да, аҳди йўк,
Тумшуғини ерга ишқа, муштни торт!

НИҚОБ

Агар чекмай десанг ташвиш, изтироб,
Сўзингга ёлғондан кийдирма ниқоб.
Йўлдан адаштирар баъзан карвонни,
Саҳрода денгиздек чайқалган сароб.

ОЗОДЛИК

Ҳақ сўзни сўйласанг, зиндондан қўрқма,
Қадрингни хўрлаган хайвондан қўрқма.
Қанча азиз бошлар кесилиб кетди —
Озодлик йўлида қурбондан қўрқма!

ЛАЪНАТИ

Қайда тайёр бўлса оби овқати,
Шу уйни қўриқлаш итнинг одати.
Бир умр ризкинга шерик кимсалар —
Итчалик фойдаси тегмас лаънати!

ОЙБЕК

Қанча теран бўлса ул баҳри уммон,
Шунчалар оққай у сокин ва равон.
Ойбекдек уммонлик касб этмоқ учун,
Ҳали оқиб ўтар қанчалар карвон.

ИЛОН

Илоннинг хислати — охири чакмоқ,
Қўйнида асраса, шул кимса аҳмоқ.
Бир куни захрига бўлади дучор
Оқилнинг сўзини олмаган гумроҳ!

РАҲМ ҚИЛ

Савобу гуноҳни билгувчи ўзинг,
Қаҳҳор ҳам, ғаффор ҳам бўлгувчи ўзинг.
Гуноҳкор бандангман, ўзинг раҳм қил,
Ҳам жон бахш этгувчи, олгувчи ўзинг.

ЭРК

Яхшилик тилагил аҳли қурбатга,
Ёмонлик истаган қолар гурбатга.
Бургут қарға билан яқин бўлганми?
Эркингни сотмагил наҳсу муртадга!

ИЙМОН

Бозор ҳаммолники, даллолникидур,
Найрангбоз, фирибгар, раммолникидур.
Иймон-ўтмас матоҳ, харидори йўқ —
Иймонсиз оломон дажжолникидур.

ҲАВАС

Бошимда минг ташвиш, теграм тўла иш,
Бир жонга даркорми шунчалар ташвиш?
Бу шоир кўнглимни синдирмоқ учун,
Ўткинчи хаваслар фитна бошлармиш.

ЙЎЛАК

Самодан, фазодан бизга не тилак?
Ризкинг бутун бўлар толмаса билак.
Ибтидо — интихо, мазмуни жумбоқ —
Тириклик — қилкўприк тўшалган йўлак.

ТЕШИК

Хаёт — тирикликни тебратган бешик,
Ўлим — йўклик сари қўйилган эшик.
Келиб-кетишингнинг маъноси йўқдир,
Бир ямлаб ютади шу тўймас тешик.

НАЙҚАМИШ

Қудукдан юксалган оддий найқамиш,
Дардимни сақлолмай бошин чайқамиш.
Энди қай қудукқа бош уриб борай,
Бу маҳзун ҳолимни ул ҳам пайқамиш.

МАҚСАД

Минг йил яшадингми, юз йил яшадинг —
Бир умр хаётдан нолиб қақшадинг.
Ўлимтик излаган қушга ўхшайсан,
Шумиди яшашдан асл мақсадинг!

ОДДИЙЛИК

Осмондан гапирма, сал пастроққа туш,
Дағдағангни кўриб учди ақлу хуш.
Тумшувинг балчиққа тегмаган бўлса,
Ўргатиб қўяди оқсоқол турмуш.

МАНСАБДОР

Амалдан бўшагач, сўнг ким бўласан?
Жавобинг тайинсиз, жим-жим бўласан.
Иймонинг мустаҳкам, хулқинг хуш бўлса,
Диёнат аҳлига ҳоким бўласан!

БОЗ-БОЗ

Фатарот замонда боз-боз кўпаяр,
Дорбоз, масхарабоз, морбоз кўпаяр.
Аларнинг тенг ярми яллачи бўлса —
Тенг ярми қапгарбоз, шеърбоз кўпаяр.

БОЙЛИК

Мол-дунё ўткинчи, кўймагил ҳавас,
Инсонлар қатори кунинг ўтса бас.
Эшигингдан ажал сўроқлаб келса,
Дунёнинг моли ҳам сени қутқармас.

РАФИҚ

Худойим, ўзингдан шафиқ сўрадим,
Ноқобил банданга тавфиқ сўрадим.
Дўстларим шунчалик кўпки, қўрқаман —
Душманликка битта рафиқ сўрадим.

ҚАСАМ

Шайинни тўғрилаб қўйган биру бор,
Не қилса, жазосин тортар бадкирдор.
Қасамхўрни аввал қасам уради,
Сўнг Яздон қаҳрига бўлади дучор.

ОРОМ

Бир соат бўлса ҳам хотиржам яша,
Ошингга тушмасин бемаҳал пашша.
Бойлигинг бўлса-ю, ором бўлмаса,
Умринг дўзах бўлар шунга яраша.

САДОҚАТ

Эшак эрмак қилар шўра, ажриқни,
Шундан амаллайди қорин санчикни.
Садоқат бобида итдан ўрнак ол —
Қовлига йўлатмас қўшни қанжикни.

ИСТИҚЛОЛ

Самодан бир садо келди ушбу дам:
— Эй, ношукур банда, яна нима кам?
Эрк бердим, кўрк бердим, ошни пиширдим,
Оғзингга солиб ҳам қўяйми, бўтам?

ЗАМОН

Ўлганнинг ортидан ёмон гапирма,
Бир важинг йўқолса, гумон гапирма.
Ёзма, имзо қўйма, гувоҳлик берма,
Ҳозир шундай бўлди замон, гапирма!

ЁМОН

Чаённинг қилмиши барчага аён,
Ёмоннинг қилмиши чаёндан ёмон.
Чаённинг захрига малҳам топилар,
Ёмон гап бандани қилар чалажон.

ТАДБИР

Маромга етмаса кўрилган тадбир,
Ундан оқиллар ҳам кўради жабр.
Охуни тилкалаб ташласа арслон,
Гунохкор бўлади тулки муғомбир.

АЙБДОР

Мурдани ғажийди очофат юрмон,
Бир тўда амалдор тўлдирар кармон.
Ғалаён кўтарса жохил оломон —
Бўри — айбдору, қўзичок — қурбон!

ИМОРАТ

Дунёни тўлдирди алдов, хиёнат,
Ёлғондан тикладик олий иморат.
Адолат топталса, ҳақиқат ўлса,
Қўллаб-қувватланар ҳар бир жиноят.

МАЛҲАМ

Шу муқаддас замин — азиз онамиз,
Шундан еб-ичамиз, шундан қонамиз.
Магар шундай бўлса, хиёнат қилиб,
Нечун малҳам бўлмай ундан тонамиз?

ВАҚТ

Бир лаҳза тинмайсан, елиб-чопасан,
Умрингни совуриб елга сотасан.
Қабристон ёнидан салом бериб ўт —
Оқибат шу жойдан қўним топасан.

МЕЗБОН ЭМАСМИЗ

Ҳаммамиз меҳмонмиз, мезбон эмасмиз,
Бир умр гуллаган бўстон эмасмиз.
Дўстларга қалб тафтин улашолмасак,
Махлукдан фарқ бўлмас, инсон эмасмиз.

АДОЛАТ

Адолат ҳақида кўп сўйлар қози,
Нечун жабрдийда бўлар норози?
Ул қози иймонин ўлчаб кўрардим —
Агарда топилса шундай тарози.

ТАЪМАГИР

Ким агар жабборга берса жонини,
Пишлоққа мой суриб ейди нонини.
Тунов куни кўрдим: бир кабристонда
Тамагир санарди мозор сенини!

МАЙ

Май ичсанг, ичгину виждонни ичма,
Дўст билиб душманнинг макрига учма.
Лақмага эш бўлма, ёвга қул бўлма —
Дарёни кўрмасдан этикни ечма!

НАСЛ

Аслида наслига тортади ҳар зот,
Хачир тулпор бўлмас минг қилса, хайҳот!
Эшакка бол берсанг, шўрани қўмсар —
Азал қисматида бор шундай ҳаёт!

ЎХШАТИШ

Баъзида сўзларим мақолга ўхшар,
Кимлардир наздимда шоқолга ўхшар.
Баъзан қўй терисин ёпинган бўри —
Қўйлар орасида тўқолга ўхшар.

ДАДИЛЛИК

Бизга етишмайди бирлик, ахиллик,
Юртни кемирмоқда ҳасад, бахиллик.
Ҳақ сўзни айтишга журъат етишмас —
Юртга жон тикмоққа етмас дадиллик!

ШИРИН ЖОН

Жиззакисан, бунча феълинг тор,
Қиш пайтида қизғанасан қор.
Авайлайсан ширин жонингни,
Шу ширин жон бизларда ҳам бор!

ФАРҚ

Топганин уйига ташиди чунон,
Гоҳида рост сўзлаб, гоҳида ёлғон.
Ҳалол-харом фарқин жуда кеч билди —
Томоқдан ўтмади бир қошиқ ёвғон.

ФИЛ

Ўттизга кириб ҳам кирмабди ақл,
Пашшадан ҳамиша ясаб юрар фил.
Кўркаман, бир куни кимсасиз жойда
Қолиб кетмаса, деб мурдаси сабил.

ҚИМОР

Умр ўтаверар билсанг-билмасанг,
Бойлик қимордай гап йиғсанг-йиғмасанг.
Дунё бу Афанди айтган тоғора —
Ўтириб кўрасан сиғсанг-сиғмасанг.

УСТУН

Оловга қаланса нам тортган ўтин,
Кўзни ёшлантирар ачимсиқ тутун.
Атрофга бир кара, ҳолингни англа,
Барибир осмонга бўлмассан устун!

АМАЛПАРАСТ

Бир тери ичида оздинг, семирдинг,
Сув келса сиққариб, тошни кемирдинг.
Амал-мартаба деб сотдинг ҳаммани —
Қанчалар бегуноҳ бошни емирдинг.

ЎЙЛА

Ўйнаб гапирсанг ҳам, ўйла гапингни,
Ҳар кимса қилмасин хира таъбингни.
Кам гапир, кўп ўйла, қулоқ сол кўпроқ —
Учраган ҳар итга айтма дардингни.

ПАШША

Ҳаёт тугамайди ўтиб кетсанг ҳам,
Бекорга оҳ чекиб, кўзга олма нам.
Бу улкан уммонда қадринг шунчаки,
Билинмас бир пашша кўпми ёки кам!

ТУПРОҚ

Манзилга етказар хушчақчақ ҳамроҳ,
Азобга солади гар бўлса гумроҳ.
Жоҳил авбош билан ошна бўлгандан,
Ундан яхшироқдир бир сиқим тупроқ.

ЖАҲЛ

Жаҳл келса, ақл бегона,
Бири жоҳил, бири жонона.
Фикр қил-у, бирини танла —
Келишмайди икки дугона.

ВАТАН

Ватан — она дея таърифланар хўп,
Ватан — муқаддасдир, тупроғини ўп.
Ватанда озодсан, яйра, хушҳол бўл —
Дунёда онасиз дарбадарлар кўп.

ИШҚИ ДИЛ

Эзгулик йўлида дилдан ишни қил,
Магар ўғри бўлсанг, бўлгил сидқидил.
Лаънату раҳматинг феълингдан келар,
Қилган амалингда бўлсин ишқи дил!

ҲИКМАТ

Шу ёруғ оламнинг борлиги ҳикмат,
Феълингнинг кенглиги, торлиги ҳикмат.
Қуёшли кунларнинг бари сеники —
Умрингга тириклик ёрлиги ҳикмат!

НОШУКУР

Синамоқчи бўлсанг қадри-ҳолингни,
Амалдан кечгилу, тарқат молингни.
Тегрангни ўрамиш ношукур дўстлар
Кўчириб кетади боғдеворингни.

ХОМЧЎТ

Ёлғонни яширсанг, миси чиқади,
Иғвони яширсанг, иси чиқади.
Меъмор хомчўтини олмаган бино
Яхшилаб ўлчанса, кўси чиқади.

ШУМҚАДАМ

Дилга зиё келар ёнган шуъладан,
Бошга гавғо келар тахмин, шубҳадан.
Наҳс босган кимсани яқин йўлатма,
Барака қочади келса шумқадам.

ГАЗАНДА

Рақиб дўст бўлмайди яхшилик қилса,
Ўзингдан гина қил, пичоқ санчилса.
Ачиниб ўтирма, газанда зоти,
Барибир чақади чала янчилса.

БЕШИКДАГИ НУР

Куллик замон ўтди, Ватан бўлди хур,
Халқим, ўз бахтингга хушёр бўлиб тур.
Бағрингда улғаяр митти келажак –
Муқаддас озодлик — бешикдаги нур.

* * *

Сенга қилмас сира ҳурмат, иззат қор,
Шунча яшаб кимдан бўлдинг миннатдор?
Гарчанд ёшинг улуғ, фаросатинг йўқ,
Сендан авлороқдир, оддий хизматқор.

* * *

Улғайиб комиллик топади инсон,
Мақсадга етишмас ҳеч кимса осон.
Заргар жило бермай олтин, кумушга,
Нархи ошганини кўргансан қачон?

* * *

Парвона шуъладан ёндим, демайди,
Порахўр порани олдим, демайди.
Очофат нафсида тубсиз ўпқон бор,
Тўйса ҳам кўзлари қондим, демайди.

* * *

Дунёни ёмонлаб, топташга шошма,
Бошинга не келса, ўзингдан, ошна.
Бир умр гўдайиб, бошинг эгмасанг,
Кирза этикка ҳам бўлмассан пошна.

* * *

Ноҳақ ҳукм қилса нобакор қози,
Худо ҳам ажридан бўлар норози.
Посанги тошига хиёнат қилса,
Дўзахга тўғрилаб қўяр тарози.

* * *

Тақдири азални битганда яздон,
Биларди бу жоним бўлади сарсон.
Бор гуноҳ-савобим унинг измида —
Шу боис менга ҳам тутмагил осон.

* * *

Тугилмоқ ўлимга кўйилган қадам,
Буни англамайди жохил, ғўр одам.
Кўнглингда бор бўлса ишки илоҳий,
Яратган мадакдор бўлади ҳар дам.

* * *

Искандар дунёдан қўл очик кетди,
Асрлар қаърида замонлар йитди.
Алжираб-валжираб ўтар одамзод —
Бу сирнинг тагига қай кимса етди?

* * *

Калбингда бўлса гар фитна, адова 1988.
Бошингни тарк этмас турфа касофат.
Дили пок кимсанинг йўли ҳам равон —
Уйига йўламас ирво, қабоҳат.

* * *

Унутма, ҳар ўтган фурсат ҳисобда,
Аросат, дўзаху жаннат ҳисобда.
Келишу кетишинг, бор-йўфинг аён —
Яна нелар колди, тур, айт ҳисобда?

* * *

Иситмасиз бўлмас иссиқ жон ҳаргиз,
Тириклик бандага имтиҳон ҳаргиз.
Ҳаромдан ҳазар қил, ҳалол лўқма топ,
Қаерда кўргансан текин дон ҳаргиз?

* * *

Гузашта умрингни жамла, хирмон қил,
Кўнглингга ҳимматни мудом меҳмон қил.
Чироғинг ўчмасдан, умринг битмасдан —
Эзгулик йўлида элга эҳсон қил.

* * *

Яхшию ёмонга ҳақнинг ажри бор,
Молинга топилмас жазман харидор.
Нарҳингни ошириб овора бўлма —
Молингни пулламас сен топган бозор.

* * *

Жаннатни истасанг, нафсни жиловла,
Дўзахдан кўрқмасанг тилни тушовла.
Қай йўлни танласанг, қисматнинг шудир
Ниятга етарсан ўшал бедов-ла.

* * *

Ҳаёт деганлари фақат ёз эмас,
Лайлак деганлари ўрдак-ғоз эмас.
Учраган нокасга ишонаверма —
Пойингни қирқишга хуштор оз эмас.

* * *

Тириклик макрдан иборат ўйин,
Аглаб етмоқдамиз вақт ўтган сайин.
Умримиз ўтмоқда алдовлар аро –
Шафқатсиз ҳаётга кўникмоқ қийин.

* * *

Кўчадан излама душманни асло,
Ўзингнинг ичингдан чиқади расво.
Аввало, осий деб айтар ўзини,
Сўнг эса жойингга қилади даъво.

* * *

Бандада қолмади тавфиқ, диёнат,
Ёки яқинлашиб қолди қиёмат.
Тарозидан уриб, олғир дўқондор –
Харидор ҳақиға қилур хиёнат.

* * *

Бир хиллик жонингга кетади тегиб,
Кўника бошлайсан бошингни эгиб.
Ўзингни тушуниб, аглаб етгунча –
Майда ташвишчалар қўяди энгиб.

* * *

Тўғри бўл, тўғри юр, тўғри фикр қил,
Ҳаётнинг мағзин чак, дилга зикр қил.
Кўплар ўз йўлидан адашиб кетди,
Яратган меҳрибон, шунга шукур қил.

* * *

Умрнинг давоми, маъноси фарзанд,
Сенинг пок номингни тутгайдир баланд.
Агар қила олсанг яхши тарбият,
Кексайган чоғингда бергайдир мадад.

* * *

Мунофиқ кир излар тирноқ остидан,
Мағзава сочади баланд-пастидан.
Ёнингга йўлатма, суҳбатидан қоч, —
Қўплар ўлиб кетди шунинг дастидан.

* * *

Раммолчи турфа фол ривоят қилур,
Пулингни шилгунча ҳикоят қилур.
Ношукур банданинг аҳволига бок,
Шукрона ўрнига шикоят қилур.

* * *

Дунёга назар сол, гўдак кўзида,
Фаришта жилоси аён юзида.
Яшашдан чарчасанг болаликка қайт,
Тириклик мазмуни шунинг ўзида.

* * *

Яратган йўллаган фармон тўхтамас,
Итлар хураверар, карвон тўхтамас.
Хар бир қадамингни етти ўлчаб бос,
Бошингга иш тушса, ҳайвон тўхтамас.

* * *

Тириклик, аслида, кураш майдони,
Ғозийдир кимсада бўлса имкони.
Беҳуда олишиб белин синдирма —
Ақл-ла топилгай хар маъдан кони.

* * *

Гарданни ғам-ташвиш эзмокда букиб,
Йиғларга елка йўқ дардингни тўкиб.
Бешафқат нигоҳлар, тош диллар аро —
Вужудим тобора бормокда чўкиб.

* * *

Бу дунё кимга тўрт, кимга уч кунлик,
Ўйласанг, руҳингни эзар тушкунлик.
Фурсатинг борида кўнглингни хуш қил,
Ўлимдан бошқаси бари уч пуллик.

* * *

Ҳеч нарса абадий бўлмади сира,
Асрлар, қасрлар тортади хира.
Фақат ҳар юракда қолар абадий,
Биринчи муҳаббат, ширин хотира.

* * *

Кимни қамамоқни қози чамалар,
Шундан бошланади турли нағмалар.
Адолат палласи қанча тош босса —
Найрангдан беҳабар шўрлик қамалар.

* * *

Жаннатни қўмсайди қайтадан инсон,
Азалдан онгига ўрнашган шайтон.
Яратган хатони ўнглай олмади —
Шундан ханузгача одамзод сарсон.

* * *

Мол-дунё истасанг, фаранг, олмон бор,
Қара, сотилмоқда қанча номус, ор.
Ватан она каби шунчалар мунис —
Арзийди пойида бўлсанг мардикор.

* * *

Йўқчилик оғир дард, мардни йиқади,
Ночорни эговлаб гўрга тикади.
Тўқчилик оғир дард, кўрмаган банда —
Отани танимай, диндан чиқади.

* * *

Ватан, боғингда бир япроғинг бўлай,
Зулматни ёритган чақмоғинг бўлай.
Ватан, елкасига қуёш қўндирган,
Аждодлар маскани-тупроғинг бўлай.

* * *

Хаё пардасини ўртадан олма,
Дўстлар орасига совуқлик солма.
Дейдилар, одамнинг юзидир иссиқ —
Кўз-кўзга тушганда уялиб қолма.

* * *

Илму меҳнат бир кун сенга толе бўлур,
Илм истасанг, олам сенга тобе бўлур.
Ким етмаса илму меҳнат кадрига гар —
Толе боқмас, ўз-ўзига моне бўлур.

* * *

Оқил бўл, ҳар ерда қўлла эл ёнин,
Эл ичра олмагин бетамиз номин.
Дилкашу сахийлик шиоринг бўлсин,
Ҳеч маҳал қўймагин очкўзлик домин.

* * *

Ҳеч махлук фасодда эшакка етмас,
Аёлнинг қирқ макри унга ҳеч эпмас.
Хунари, хатари ўзига аён,
Бекорга ем берган эгасин тепмас.

* * *

Эшак-ку, аслида, ювош жонивор,
Қирқ ёндан халалаб қиламиз безор.
Авайлаб ишлатгил халачўпингни —
Унинг ҳам пайт пойлаб бир тепмоғи бор.

* * *

Суяклар зиркирар, оёқ қакшайди,
Боғлар ҳам хазонрез, кузга ўхшайди.
Овунчим шаробдир, хайронман қарға —
Май ичмай уч юз йил қандай яшайди?

* * *

Худонинг эҳсони ато ҳар қулга,
Зап қадди-қоматни берган ғулғулга.
Ва лекин жимитдай жуссаси билан,
Талпиниб яшайди ҳамма булбулга.

* * *

Ўнг қўлинг ишини билмасин чап қўл,
Бағрида марварид пинҳон садаф бўл.
Белингдан тушмасин ҳиммат камари —
Шу амал Худога келади маъкул.

* * *

Фарзанд дил қувончи, ўғилдир-қиздир,
Ортингдан қолғувчи чароғон издир.
Туяга мингин-у уфқни кўзла —
Садоқат рамзини қуёшга чиздир.

* * *

Анғласанг, тўғри сўз тухматдан ёмон,
Рост гапинг кимсага миннатдан ёмон.
Бефаҳм тўнғизга гапни уқтирмақ —
Тентак билан қилган суҳбатдан ёмон.

* * *

Худойим ҳар касга турфа хулқ берган,
Феълига яраша шаклу турқ берган.
Ул шохми, гадоми, ўз қисмати бор —
Ризқига яраша молу мулк берган.

* * *

Фафлатда ўтамиз мўрчалар янглиф,
Дарди йўқ, манглайи шўрчалар янглиф.
Мақсадсиз умрингга ясайди якун —
Қабринг қаторлашган гўрчалар янглиф.

* * *

Ер-она, гул-хаёт отам бўлади,
Бу сирни англаган Хотам бўлади.
Оёғим заминдан узилган куни,
Ўшал дам мен учун мотам бўлади.

* * *

Кимга керак виқор қуруқ савлатинг,
Дунёга нур берсин порлоқ талъатинг.
Яхши хулқ, ширин сўз, илму тафаккур —
Кенг феъл хотиржамлик — кетмас давлатинг.

* * *

Шоҳу гадога ҳам йўқ зарра даъвом,
Томоққа тикилар миннатли таом.
Уйингга тинчгина нон кавшасанг ҳам,
Дунёга тўймайди, деб ўйлар авом.

* * *

Қилолмасанг муросай мадора,
Сенга ҳайфдир илму амал, идора.
Ширин сўзла, тилни тийу қўлни тий,
Хароб қилар мардни нафси аммора,

* * *

Шундайлар бор, бир сўз билан кулдиради,
Нокас банда бандасини куйдиради.
Ҳасадгўйга шерик бўлма, ёмондан қоч —
Бир кун сени иғво билан ўлдиради.

* * *

Сен бойлик қулисан, ихтиёринг йўқ,
Ҳаётинг хотиржам, мудом қорнинг тўқ.
Уялиб кетаман танбаллигингдан,
Каллангда похолу яна урсанг дўқ.

* * *

Замона зайлига бўлма ҳайрона,
Бир кун шамчироксан, бир кун парвона.
Бирида пастдасан, бирда баландда,
Йиқилсанг ташлама айбни нарвона.

* * *

Дўстлар тарк этмоқда бир-бир орамиз,
Тақдирга тан бермоқ сўнгги чорамиз.
Марҳумлар ҳолидан хабар олдикми?
Ортидан бир куни биз ҳам борамиз.

* * *

Фараз қил, ёнингдан жонона ўтди,
Товусдай солланиб замона ўтди.
Ҳаётинг қадрин кеч англадинг нодон,
Кўз очиб-юмгунча паймона етди.

* * *

Ёмонга ёндашсанг ортга боқмай қоч,
Яхшига ёндашсанг қучофингни оч.
Ёмон юрт бузади, яхши юрт тузар,
Яхши фарзанд бўлиб элга меҳр соч.

* * *

Тиласанг, худодан рўшнолик тила,
Тариқат рушдига ошнолик тила.
Дилингда давлатинг иймон нури бил —
Нафсингнинг устидан пошшолик тила.

* * *

Фанодан кўз юмсанг, не кечар ҳолинг,
Ёрдамга келолмас шамсу ҳилолинг.
Азал котиблари тақдирга ёзган —
Малҳам бўла олмас давлату молинг.

* * *

Дарёга назар сол, шошади қайга,
Умринг фурсат билан қилади пойга.
Хар дамнинг ҳисобда, лаҳзанг ганимат,
Хадемай кетасан бокий саройга.

* * *

Гўзал бир барнога дилни бағишла,
Кўксингда асраган гулни бағишла.
Кўнгил меҳробида шамчироқ бўлиб,
Бағрига ҳам кизу улни бағишла.

* * *

Косаю кўзани яратган кулол,
Шу касбдан шон топди, ризқи ҳам ҳалол.
Минг йиллик тарихлар эскирди, аммо,
Кулолнинг меҳнати топмади завол.

* * *

Тириклик хайлида гўзал ёр яхши,
Май тўла пиёла, ҳам анор яхши.
Шикорга чиққанда қуён овлама —
Ўнта қарчиғайдан битта сор яхши.

* * *

Гул юзли парилар тушимга кирмиш,
Қўлимга қўйнидан олмалар бермиш.
«Кўзингни очақол, ғафлат хобидан,
Жаннат эшиги шу, — келакол», — дермиш.

* * *

Қадахда лиммо-лим тўла май бўлса,
Парирўй дудоғи ишққа раъй бўлса.
Дилдаги тугённи куйламоқ учун,
Камалак шуъласи менга най бўлса.

* * *

Гуллаган боғингни зотга ташлама,
Гулдайин ёрингни доғга ташлама.
Гуноҳлар абадий, севги илоҳий —
Ўзингни дўзахий ёғга ташлама.

* * *

Холислик мезони умр зийнати,
Иймонли банданинг покдир тийнати.
Шамолга совурма қисқа умрингни —
Дилиннга жо бўлсин ул ёр сийрати.

* * *

Давлатманд дов уриб, ҳақни унутар,
Харому ҳалолдан фарқни унутар.
Инсофга чақириб овора бўлма —
Дўзаҳу жаннатни, Ҳақни унутар.

* * *

Умринг созурилиб борар бетиним,
Шунча йил яшадинг, топмадинг қўним.
На мусулмон бўлдинг ва на ғайридин,
На сўзда маъно бор, на ишда унум.

* * *

Ҳимматга йўғрилар яхши йўриғи,
Пойгада зўр келар отнинг тўриғи.
Ношуднинг косаси сири оқармас,
Бахт-иқболи кетар, йиртиқ чориғи.

* * *

Ўпкангни қўлтиқлаб қайга чопасан?
Нимани йўқотдинг, нени топасан?
Кўппак мучалида туғилганмисан,
Ўтган карвонларни нега қопасан?

* * *

Бул ўғитни ол қулоққа, ёшсен,
Агар огоҳ эрурсанки, шоҳсен.
Шоён қилма элга сирру суҳбатинг, —
Магар рафлатдасан, бил сўққабошсен.

* * *

Кибр-ла кимсага ташлама назар,
Раият наздингдан қилмасин ҳазар.
Ким кибр кўзи-ла боқди оламга —
Ўзига амалдан олдин гўр қазар.

* * *

Инсофга чақирсанг, дейди: қўйсанг-чи,
Нафсингни қондириб, сен ҳам тўйсанг-чи.
Чумоли нусхалар кўпайган элда,
Қўй дейди инсофни, кўзни ўйсанг-чи.

* * *

Йигитлик фаслида омад бўлса ёр,
Нишонни тўғри ол, кетмасдан мадор.
Кексалик домига тутқун бўлганда,
Беҳуда зўриқиб, этма жонни хор.

* * *

Туғилсанг яшагил мисли аланга,
Ўзгалар ортида бўлма кўланка.
Феълингда бир эзгу хислатинг борки,
Яратган амри-ла келдинг оламга.

* * *

Фараз қил, мол-давлат — беш қўл, беш бармоқ,
Сенга жилва билан ташлайди қармоқ.
Очкўзлик офатдир, жонга жазодир,
Яхшидир вақтида нафсни кутқармоқ.

* * *

Майпараст топганин ҳар дам ичади,
Тўхтатмай муттасил, кам-кам ичади.
Тавбаси шайтонда, лабда пиёла,
Бошқа ичмайман, деб қасам ичади.

* * *

Бахиллик белгиси шундай бўлади,
Яхшилик бор жойда ранги сўлади.
Омадинг чопмаса, бахтинг терс келса —
Чехраси ёришиб, кўнгли тўлади.

* * *

Ҳаволаниб кетма, пастроқдан гапир,
Шунда эл ичида топасан қадр.
Эҳсон қил, аяма ширин сўзингни —
Бир зарра яхшилик оламга татир.

* * *

Маймун меҳнат қилиб, бўлмади одам,
Дарвин чол хатосин ким ўнглаб бу дам?
Меҳнат қилавериб тонгу кеч шўрлик
Одам маймунликка ташлади қадам.

* * *

Бошингда отанг бор, чин давлатинг шу,
Бахтингга онанг бор, кўр-савлатинг шу.
Тириклик чоғида дуосини ол,
Сендан рози бўлса, бор санъатинг шу.

* * *

Беғубор осмонни севаман, нетай,
Пок қалбли ҳар жонни севаман, нетай.
Башарсиз дардим йўк, Ватансиз кадрим –
Серташвиш замонни севаман, нетай?

* * *

Ёғочни йўнмасанг, заданг бўлмайди,
Пайконга ҳар дарахт хаданг бўлмайди.
Отам деб эзвординг, онангдан сўра –
Учраган ҳар одам даданг бўлмайди.

* * *

Сирни шоён қилма, жон дўст бўлса ҳам,
Дардни баён қилма, нон дўст келса ҳам.
Бирови билдирмай сотар, бошқаси –
Эҳсонни билмагай қанча юлса ҳам.

* * *

Ваъдабоз ширин сўз топиб алдайди,
Хуштакка найрангдан тугма қадайди..
Хушёр тур, кулокқа лағмонни чўзиб,
Ҳаводан пул ясаб, соққа санайди.

* * *

Кеча тўйда кўрдим бир амалдорни,
Осилиб қолибди қанқайган бурни.
Икки қошдан бўлак тарвақалайган,
Вақоси қолмабди манглайи шўрни.

* * *

Ёт элда сомонинг буғдой бўлмагай,
Ўз юртинг кўркидек чирой бўлмагай.
Ватанни кадрла, муқаррам тутгил,
Ўзганинг қарғаси ҳумо бўлмагай.

* * *

Бегона итга тош отма ҳеч қачон,
Эркалаб сийлама, феъли ноён.
Баъзида думини ликиллатса ҳам —
Қопиб олиши ҳам мумкин ногаҳон.

* * *

Чўпон зийрак бўлса, подаси омон,
Нафсини ўйлаган кимса энг ёмон.
Авом бир-бирига қилмаса шафқат,
Бир куни тескари айланар замон.

* * *

Нафс ҳоким бўлган эл бетайин, расво,
Гар нафсга ҳокимсан, ишлар жо-бажо.
Нафсингга эрк берма, тилга ҳазир бўл —
Шу икки аждаҳо қилар бенаво.

* * *

Доимо соғиниб яша куёшни,
Куёш ҳам соғинсин сендай йўлдошни.
Агарки мансабга эришар бўлсанг,
Унутма эл-улус, дўсту қардошни.

* * *

Азалдан тугамас, кўп каму кўстим,
Тўқислик душманам, муҳтожлик дўстим.
Лекин шу заминда яшаганимдан —
Қалбимда ифтихор, улуғдир кўксим.

* * *

Парранда зотига какку чин етим,
Қушлар хизматини қилар бетиним.
Бегона уяни тарк этганда ҳам,
Вайрон қилиб кетар, кўрсатмай бетин.

* * *

Висолинг кўнгилга армондир хануз,
Хаёлинг дилимга дармондир хануз.
Илк бўса таъмидан лаблар қақраган —
Муҳаббат қалъаси омондир хануз.

* * *

Умр тугади, деб тўкмагил кўз ёш,
Токи тириксанким, меҳр нурунг соч.
Қара, милён йилки, ҳаёт бахш этиб —
Тўхтамай нур сочар донишманд қуёш.

* * *

Ҳаёт давом этар, карвон тийилмас,
Дўстларни сўраб тур, дийдор ейилмас.
Тириксан, ризқинг бут, шунга шукр қил —
Мақол бор: «Қўл ўлмас, ризқи қийилмас».

* * *

Туғилмоқ — бешикдан тобутга сафар,
Шу йўлдан тоабад боради башар.
Бир тутам умридан мазмун тополса,
Одамзод дунёда хотиржам яшар.

Вампиши
ашташи
(гостои)

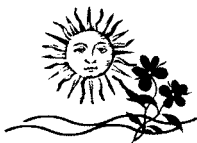

ДЕБОЧА

Озодлик...
Недир бу? Ширин бир тушми,
Ё биз орзу қилган кўкдаги қушми?
Озодлик онамми, бешикни қучган,
Озодлик отамми, пайкалга тушган?
Озодлик боламми, қировларда хор,
Пахта тераётир, қўлларида қор.
Озодлик!
Бу халқми, фиғони кўкка ўрлаган,
Кўнгилда алами қат-қат тўрлаган?
Озодлик!
Темурбек наслининг адл туғроси,
Миллатлар орзуси, кўкнинг Зухроси!
Озодлик!
Бағримда минг йиллик наво,
Мунглари бетизгин, бадар, Мосуво...
Қирлардан шарқираб оққан зилолим,
Кўнглимдай кемтилган камон ҳилолим...
Озодлик!
Минг йиллик очилган ярам,
Оллоҳ, даргоҳинг кенг, айлагил карам!

1990 йил 20 июнь. Ўзбекистон мустақил-
лиги декларацияси қабул қилинди.

Руҳи ноланг аршга етди,
Машрабмидинг билмадим,
Хонумонинг ёнар ўтга
Ташлабмидинг, билмадим.
Яратганга бир айтганинг
Бор эканми, билмадим,
Озод бўлиш пешонанга
Ёр эканми, билмадим.
Билганим шу: Яратгандан
Юртга бўлди каромат:
Халқим, энди бу ёғига
Бўлсин жонинг саломат!

I

Бу юртда туғилмоқ ўзи бир қисмат,
Яшамоқ ҳуқуқи кўппакда ҳам бор.
Фақат шу Ватанга қилдингми хизмат,
Кўнглингга бўлдим

гурур хисси ёр?

Шу Ватан бағрида туғилдинг, ўсдинг.
Сарҳадлар бағрига кирдинг от солиб.
Лекин айт,
Пистирмада турган фанимлар билан
Курашиб бир марта чиқдингми ғолиб?!
Ватан, ватан дейсан,

ватанинг учун

Шу ширин жонингдан кеча олдингми?
Фурурим, шоним деб

вайсайверма, бас,

Ватан синовидан ўта олдингми?!
Чунки,
Қуллик нима

яхши биламан.

Ўзгага қарамлик нелигин кўрдим!
Юзда табассуму

кўзда ёш билан

Қанча золимларнинг мағлуби бўлдим.
Бу қисмат,

не қилай, ёзилди шундай,

Дошқозон остида эди кенг осмон,
Адолат излаган қонунлар аро
Яратганнинг ўзи

қилди имтиҳон.

II

Кўзим кўкка боқса
тавоб айлагай
Улуғбек бобомнинг юлдузларини,
Нигоҳим заминга қадалса, кўргай
Ўтган азизларнинг чўнг изларини.
Улар кимлар эди?!
Бири Амир Темур, буюк жаҳонгир.
Бири Али Қушчи, Ньютондан олдин
«Ньютон биноми»ни топган давонгир.
Бири Хўжа Ахрор,
бири Абу Лайс,
Бири бобо Урён,
бири Боқирғон,
Ҳар бири ҳар жойда
довруғ таратиб,
Рухият илмидан қуришган кўрғон.
Кўрғонким, аввало онгга ва дилга,
Бутунлик бахш этган,
келтирган иймон,
Жаҳолат зулматни ёритмоқ учун,
Ўзбегим ҳамиша тополган имкон.
Имконинг муборак Ўзбекистоним,
Озодлик ҳуқуқи илкимда маним.
Қанча чеклашларни кечиб ниҳоят
Ал-омон, ал-омон энди Ватаним.

III

Ёмғир ёғар эди, изғирин совук,
Пахта терар эдим, жунжикиб таним,
Фалақдан самолёт дори сепганда,
Неча йил умримни чеклади ганим.

Аммо бахилликдан семирган тўда
Буни тан олмаса, отаси бошқа...
Ўзи ўзбекман деб ғарбга сифиниб,
Ўзгалар кулоҳин киймоқда бошга.

IV

*«Терроризм тобора халқаро тус олмоқда.
Шунинг учун унга қарши халқаро миқёсда
курашишимиз керак»
(2000 йил сентябрда бўлиб ўтган
БМТ Бош Ассамблеясининг 50 йиллигига
бағишланган сессияда Ўзбекистоннинг халқаро
ҳамжамиятга қилган муурожаати)*

* * *

Эй террор!
Уммон ортидаги «онг террор»чиси!
Иймон эътиқодда бирдамдир ўзбек,
Нафасингдан анқир моғорнинг иси.
Жар солиб қанчалар қилсангда нола
Ўзбек ўзлигида туради маҳкам.
Оллоҳ бандам, деса, ёлғизлатма ҳеч,
Қанча дўстимиз бор, қанча эл ҳамдам.
Бас энди гарданга тамға уришлар,
Етар, дил уйига салиб юришлар.
Ўзбек туғиб олди ўзини маҳкам,
Ўлик сиёсатлар бўлолмас малҳам!

V

*1997 йил, август. «Шарқ тароналари»
халқаро мусиқа анжумани ҳар икки йилда бир
марта Самарқандда ўтказиладиган бўлди.*

* * *

Сокин Самарқанднинг кўчаларидан
Аста хаёл суриб бораман якка.
Қадимгидек... барча миноралардан
Таралади зиё фалакка.
Зиёки, Навоий таърифида бор,
Ўн саккиз минг оламга татир
Самарқанд шундай жой, ким қадам босса,
Ҳеч бўлмаса олиб қайтади патир.
Илоҳий зиё бор бағрингда сенинг
Сенда не зотларнинг руҳи барҳаёт
Сенда илоҳийлик сири битилган,
Шарқнинг таронаси бошлайди баёт!
Сенинг руҳи жонинг пайванд этилган,
Хожа Убайдуллоҳ Ахрори Вали,
Ул зот айтадурки,
Самарқанд деса,
Ҳар битта ҳужайрам титроқда хали.
Ҳозир Самарқанднинг кўчаларида
Аста хаёл суриб борарканман жим —
Завқ-шавққа тўлганча илҳомим жўшиб,
Бир сирли зиёдан ёришар кўнглим...

VI

О,
Қандай зиё бу?!
Бибихонимнинг
ўтли нигоҳидан чиққан учқунми?!
Ёки Мўминзода — сарбадор эрнинг
Армон, аламлари жамланган унми?!
О, бу қандай зиёки,
икки жаҳонни
Ёритган
Навоий-Пир нигоҳими?!
Ёинки Машрабнинг қалбидан чиққан,
Аршни ҳам титратган ўтли оҳими?!
О, бу қандай зиёдир,
билмадим, аммо,
Дилимга равшанлик бахш этди шу он
Балки, Ватан ишқи
митти юракка
Нур бўлиб қуйилган диёнат иймон?!
Шоҳлар ва шоирлар шаҳрида юриб,
Яна илҳомимга изн олгайман.
Ўзбекистон бўлиб,
фурурга тўлиб
Шаҳрим тупроғида мангу қолгайман.
Ўзгача қисматдан йўқ менга нажот,
Борим шу —
юртимни севганим севган.
Аҳмад Яссавийнинг руҳи қўлласин,
Онгимдан қулликни қувганим қувган.

VII

2001 йил, 11 сентябр. АҚШдаги Жаҳон савдо биниси ва бир қатор маъмурий идораларга террористлар томонидан ҳужум уюштирилди.

Афлотун «Қонунлар китоби»да бор:
Қўрқувдан туғилар аслида мардлик.
Жаҳонга ёвузлик қилганда террор,
Халқда пайдо бўлса агар жўмардлик.
Айтманг қўрққан олдин мушт кўтарар деб,
Сўзни аямайман келганда гали.
Хар қандай террорга дегим келади:
Ўзбекнинг кимлигин билмайсан ҳали!
Шарқона ғазабнинг таржимаси йўқ,
Ғарбда буни тушунмайдилар.
Ўзбекдан Широқлар чикқанлигига
Хали кўнлар ишонмайдилар...
Широқ «қўрқок» эди, ҳа жуда «қўрқок»...
Қўрқди Ватанини йўқотмоқликдан,
Қўрқди онасини, ёру дўстини
Йўқотиб қўйишдан,
Донг қотмоқликдан...
Энди у мангудир!
Буюк Широқдир.
Энди у
Мангуга қўрқувдан йироқроқ эрур.
Ўзбекни қўрқитмоқ – минглаб
Широқларни уйғотмоқ эрур.
Менинг фалсафам шу —
 хар ўзбек Широқ,
Мен ҳам Широқдурман,
Сен ҳам Широқсан!
Тарихингга қараб айтаман халқим,
Сен-да мутеликдан мангу йироқсан!

Сен деб жон бергувчи ўғлонларинг бор,
Бордир борлигинга умрини битган.
Оламда бормикин бирор бир фотих,
Темурбек юртига кўзини тиккан?!

VIII

*2005 йил, 13 май. Андижонда террорчи-
ларнинг навбатдаги хуружи халқимиз
учун яна бир синов бўлди.*

Мафкурага ҳеч қачон
Ёт бўлмаган эртақлар.
Хаётингиз қийинми?
Эртақ ўқинг эркақлар.
Савол бўлса жавобсиз:
Эҳ нималар бўляпти?!
Сиз баралла ҳайкиринг,
Широқ бўлгим келяпти!
Хаёт — кураш. Душман бор,
Ичимда ва ташимда.
Мен бир гапни ҳамиша
Тишлаб юрдим тишимда.
Ўз халқининг устидан
Қай нобакор куляпти?
Мен кўркмасдан айтаман —
Широқ бўлгим келяпти!
Юртим, сени ўйласам,
Яқин бўлмай йироқлар.
Бағриндан нур эммоқда
Қанча-қанча Широқлар.
Доросифат зотларга
Қалбда нафрат тўляпти.
Ёш болалар сингари
Широқ бўлгим келяпти!

Ўзбек буюк халқ дея,
Бутун дунё бияпти.
Шу дарёдил юрт учун
Широқ бўлгим келяпти!

IX

*2005 йил июль. Лондондаги террористлар
хуружидан кўплаб бегуноҳ одамлар
қурбон бўлди.*

Каранг, ҳатто оппортунист ҳам
Оппортунизмни қораламоқда.
Озодликнинг боғларида
Хаёл суриб ораламоқда.
«Унга ишон! У яхши билар
Нима ҳақда сўзлаётганин,
Кўзларидан билсанг бўлар.
Қай чўққини кўзлаётганин».
Йўқ, унга ишонма!
Ёлғон сўзлар у!
Шайтоний қутқу-ла ораламоқда.
Оппортунизмдан чиққан оппортунизмни
Сенга нафрат билан қораламоқда!
Бу иллатлар ичра иллатдир бешпак,
Расвосан, — десалар, чалгандай қарсак.
Гоҳо у томонда, гоҳ бу томонда,
Давралар гултожи бўлиб юрганлар —
Оғмачилик кайфияти деб
Бунга ном бермишлар кўпни кўрганлар.
Ичимизда оғмачилар бор —
Шўролар нонини туядай еган.
Ҳадемай йўл тополмасдан
Оркага,
Оркага қайтамыз! — деган.
Аmmo биз қайтмаймыз,
Оғишмаймыз ҳам.

Йўлимиз равшандир,
Мақсадлар аниқ.
Учқундан аланга Ўзбекистонда
Темур бобомизнинг чироғи ёниқ!

X

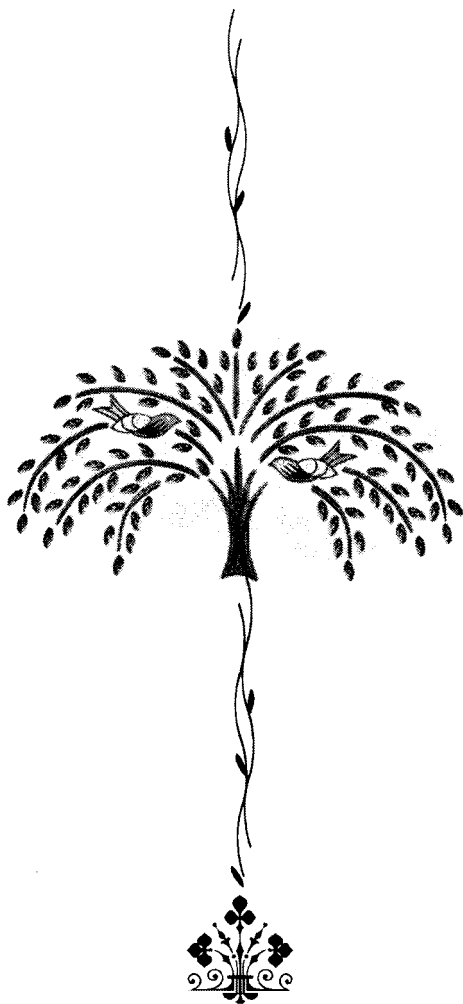
Марказий хиёбон — Самарқанддаги
Энг гўзал сайлгоҳ, ажойиб гўша.
Сайлгоҳ бошида улкан ҳайкал бор,
Кўрсангиз, дегайсиз:
— Бу ўша, ўша!
Соҳибқирон Амир Темурнинг
Ҳайкали бу —
Ҳайбат ва ғурур!
Пойида бош эгиб, хаёл сураман:
Балким,
шундан эрур мендаги сурур...
Беш аср ўтдики, бузилмас қонун,
Мангу ҳикматлар бор тузукларида.
«Куч адолатдадир!»
Давлатнинг муҳрида —
Узукларида.
Бу недан огоҳлик беради бизга?
Бу бир ишорами Яратгувчидан?
Балким илоҳийлик бахш этар бу сўз
Халқларни ўзига қаратгувчидан?
Халқлар Соҳибқирон бағрида экан,
Адолат бағрида,
Нени ҳис қилган?
Ўйга толаман...
Соҳибқирон ўтган
Севган,
Эгилган —
Бир сиқим тупрокни қўлга оламан.
Самарқанд тупроғи — эй она тупроқ,
Неларни кўрмадинг — бағрингда сири.

Қанча босқинчининг,
Мустабидларнинг
Бунда ном-нишонсиз
Хор бўлган гўри...
Мана Гўри Амир —
Тирик бир тарих,
Бунда тин олмоқда
Шердай тўлғонган,
Не-не буюк зотлар.
Шоҳи Зинда ҳам
Нурга чулғонган —
Тирик ҳаётлар...
Улар тирик, дейман,
Чунки биз тирик.
Ниҳоят бўлолдиқ
Мустақил туғли.
Барчамиз Темурнинг болаларимиз,
Темур авлодлари —
Туркийлар ўгли!
Бугунги ўзбекнинг гурури, шони,
Дунёга ўзлигин англашмоқ учун
Жуда ҳам етарли
Бугун имкони.
Бобом ҳайкалига боқсам
Ҳар куни,
Гўёки дуога очилган қўли...
Ўзликни англашдан бошланар, дейди, —
ВАТАННИ АНГЛАШнинг ягона йўли!

XI

Ватаним — мустақил,
Халқим мустақил!
Осон етишмадик мустақилликка...
Қанча-қанча қурбонлар бердик,
Бархам бермоқ учун қулликка.
Ҳайқирсам, арзийди Архимед каби!

Дўстлар
неҳри

ҲАҚНИНГ ИНОЯТИ

Дема ҳуқуқшунос, меҳри Қуёш бу,
Меҳридан гул унган Исмаат Йўлдош бу!
Ургут томонлардан чиққан ҳассос қалб,
Неча шоирлардан минг бир нозик таъб.
Рубоийлари бор ўйчан, жонга-жон,
Шеър қиссалари дилкаш меҳрибон.
Камтарин чехраси таратиб нурлар,
Кўнгиллар қасрига нур олиб келар.
Дунёни англайди сен-мендан ортиқ,
Жамият иллоти-қалбига оғриқ.
Яхшиямки, шеър бор, олар дардини,
Йўкса ким ўйларди элим мардини!
Деманг ҳуқуқшунос, меҳри Қуёш бу,
Ҳақнинг инояти — Исмаат Йўлдош бу!

Муҳаммад ЮСУФ,
Ўзбекистон халқ шоири.

ШОИР МАНГУДИР

Тириксан ҳар кунинг билсанг суюнчи,
Кўнгилда акс этган олам туйғудир.
Исмаат Йўлдош деган қози ўткинчи,
Исмаат Йўлдош деган шоир мангудир.

Шукур СОДИҚ.

ТАНГРИ АСРАСИН

Ассалом мухтарам шоири замон,
Назм мақомида нурли бир жаҳон.

Юксак бир эҳтиром Сизга бахшида,
Бори эзгу ният рангин нақшида.

Хўб ярашиқ эрур йигит ёшингиз,
Ҳеч қачон сўнмагай бахт қуёшингиз.

Нурин сочаверсин доим чарақлаб,
Тонгда ҳам, тунда ҳам бирдек ярақлаб.

Сизга кучоқ очмиш шуаро меҳри,
Назм дунёсининг шуури, сеҳри.

Не бир баҳорларнинг ям-яшил ранги,
Не бир мақомларнинг шавқи, оҳанги.

Субҳи саболарнинг мавжли шарори,
Қадим аждодларнинг сиру асрори.

Варақ-варақ бўлиб очилган маҳал,
Зехн оламида ул назму амал.

Сизни етаклади шеърят сари,
Умрни безади ижод гавҳари.

Алишер Навоий тенгсиз бир даҳо,
Фахру таъзимдадир бир бутун дунё.

Унинг руҳияти Сизни қўлламиш,
Ва юксак парвозлар сари йўлламиш.

Сизга келтирдик биз дўстлар саломин,
Шеърият аҳлининг меҳр, каломин.

Эллик йил йигитга не деган ёшдир,
Тонгда жилоланган нури қуёшдир.

Файзий Зарафшоний таъзимда бу чок,
Истиқболнинг қутлаб очади кучок.

Танграм паноҳида асрасин Сизни,
Бундан буюк қилсин мартабангизни.

Душан Файзий ЗАРАФШОНИЙ,
баҳор айёми, 2003 йил.

УРГУТ БУРГУТИ

Хумулий юртидан чиққан зўр шоир,
Хар сўзи — адолат, имон — нур шоир,
Хар сатри — жавохир, гавҳар, дур шоир,
Дур ёмғир ёғади назмий булути,
Бугун элликдадир Ургут бургути!

«Маймунлар йиғласа бир кун ҳолингга» —
Тушунарсан дейди ҳол-аҳволимга,
Хуқуқчи-ю ўхшар чин муаллимга,
Умрига зеб бериб турар субути,
Парвози сарбаланд Ургут бургути!

Сўзлашсанг, кўкларга етади бошинг,
Ёнингда тургандек ою қуёшинг,
Олқор, шулар борки, бокий қувончинг,
Чегара билмасдир меҳрин худуди,
Толикмас қанотли Ургут бургути!

Олқор ДАМИН.
10.05.2003. Самарқанд.

ДЎСТУ ВАФОДОР

Исмингни шеъримга қўшиб айтурман,
Саодатли кундан бўлсин деб ёдгор.
Мен-ку қандоқ келсам, шундоқ кетурман,
Айт, сирдош дилингда қолмасин губор.
Толеинг юлдузи турибди порлаб,
Умидбахш шеърларинг энг қутлуғ матлаб.
Ложувард уммондай тоза қалбинг бор,
Лолдирман, учаман чақирсанг чорлаб,
О, дўстлик тимсоли дўсту вафодор.

Ҳамроқул АСҚАР.

ОЛЛОҲ ҚЎЛЛАСИН

Тўрт мучал йигитга гуллаган фасл,
Эр йигит Ватанга фарзанддир асл,
Дунёни яшнатар бокира насл,
Таваллуд айёми муборак бўлсин!

Муборак фасл бу — чакмоқ қасирға,
Чечаклар шудрингдан тақар исирға,
Баҳор бисотини ёйибди қирга —
Туғилган кунингиз, муборак бўлсин!

Умр самандар куш, ўтару кетар,
Эзгулик дарёни уммонга элтар,
Бир савоб қилганга минг савоб етар
Таваллуд фаслингиз муборак бўлсин!

Босган изингизда гиёҳ гулласин,
Баҳор саломини Сизга йўлласин,
Юрган йўлингизда Оллоҳ қўлласин,
Таваллуд кунингиз муборак бўлсин!

Нормурод НАРЗУЛЛАЕВ,
Ўзбекистон халқ шоири.

УМАР ХАЙЁМНИНГ ИЗДОШИ

*Хайёмда ўқигин жаҳон баҳсини
Ундан топажаксан жаҳон нақшини.
Ақлнинг элагидан ўтказиб бир-бир
Ўзинг ажратиб ол ёмон-яхшини.*

Исломжон Шомуҳаммедов,
Халқаро Фирдавсий мукофотининг лауреати.

Хайём улуғлаган одамизодни
У ҳақда минг-минглаб рубойй ёзган.
Улуғлашни айтган ҳар қандай отни
Ёмонларга машъум чуқурлар қазган.

Бунинг исботига келтириб мисол
Бир тўртлик мисрасин Умар Хайёмнинг.
Унга ўрганишга керакдир висол
Бунга фарқи йўқдир ҳеч бир айёмнинг.

Шиорингиз бўлсин инсоф, диёнат,
Дўстлардан келмасин сира хиёнат.
Ким қўлига олса шеър дафтаримни,
Ўшангга аталди мен битган тўйхат.

Саъдулла ЗИЁДУЛЛАЕВ

МУНДАРИЖА

Тақдимнома	5	Гуллар тутинг аёл қўлига	35
Бағишлов	6	Бўлган	35
Ижод сарҳисоби.		Тез ёрдам	36
Э. Воҳидов	7	Қонимга ловуллаб ёнар тош	36
		Мангу қўшиқ	37
		Исм	39
		Халқ оҳангида	40
		Шифохонада	41
		Кеча кулар	42
		Соғинч	43
		Илтижо	46
		Жавоб	48
		Қуёш	49
		Афсунгар нигоҳлар... ..	49
		Афғонистонлик она фарёди	50
		Туш кўрибман... ..	51
		Қисқа мулоқот	51
		Сизни кўрдим... ..	52
		Қутлов	53
		Ҳиёнат ҳақида ҳазил	53
		Шоир бўлсанг	54
		Бир кам дунё... ..	54
		Ҳақиқат	55
		Мунозара	55
		Кузни мактаб	56
		Суратинга	56
		Мен сендан	57
		Куз манзараси	57
		Тарих ҳукми	58
		Адолат тахти	59
		Биринчи	59
		Туркистон ўз уйимиз	60
		Миллат	61
		...га	62
		Менга жонинг... ..	63
		Тунда ҳам	63
		О, юракнинг... ..	64
		Ғаним билма... ..	65
		Ёлғоннинг оёғин... ..	66
		Эврилиш	67
		Эрк ҳақида ўн сатр	68
		Манзара	68
Самарқанд	10		
Сўз	12		
Ватан	13		
Ўзбекнинг куйи	14		
Севги	15		
Бу дунёда	15		
Тонг кўшиқдан бошланур	16		
Ўзлигини унутган аёлга	17		
Тошга оддинг... ..	18		
Устозларимга	18		
Шеър	19		
Абадият кўшиғи	20		
Шукуҳ	21		
Бир кўшиқ куйлайин... ..	21		
Билмайсан... ..	22		
Ёлғизлик	22		
Кўзларимга қадалар... ..	23		
Такаббур кимсалар... ..	23		
Сенсиз бўм-бўш... ..	24		
Сухбат	24		
Келсанг... ..	25		
Мени йўқлаб... ..	25		
Бургут	26		
Боғлар гулга... ..	27		
Ҳар ҳасратга	28		
Соғинчдан дил	28		
Одамийлик	29		
...га	30		
Сен учун... ..	31		
Келдинг... ..	31		
Салом учун... ..	32		
Йиғла... ..	32		
Сен менга ачинма	33		
Ёлғонларга бўлмагай... ..	34		
Йўқ... ..	34		

Борлиққа ишонгин.....	69	Наврўз яна	111
Чумоли	69	Қайси юртни.....	112
Фақат созим синдирмасас	70	Есенин оҳангида	113
Изтироб	70	Хур ватан	114
Ватан	71	Мен учун жумбоқсан.....	115
Илк жасорат	72	Қора қўзим	116
Боғларда дарахтлар	73	Мухаббат	116
Дон	73	Мени кечир	117
Афсона	74	Мангу наво	118
Гиёҳ	75	Изхори дил	118
Яралганмиз асли тупроқдан	75	Кўнглимга	119
Раҳмат сенга	76	Фарзандимга	120
Кулиб	77	Она ватан	122
Бўрон олдидан	77	Дўстлик ҳақида	124
Хотира	78	Келгай	125
Кўҳна ҳикматлардан	79	Ҳиёнатдан сақлагин	126
Биз ҳамиша.....	80	Самарқанд дилдаги соғинчим	
Юрак зарблари	80	менинг	127
Дарахт	81	Юлдуз Навоий	129
Китоблар	82	Дўсту ёр бор.....	130
Мақолларимиз	83	Дунё роҳатиға	130
Яна қанча.....	84	Бу фано	131
Ҳамкасбларимга	84	«Жумбоқ» фильмига қўшиқ	132
Ҳазрати имом хожа Исмоил	85	Меҳр қуёши	133
Осмон бунча.....	86	Бош китоб	134
Араз	87	Ҳеч ким.....	136
Собиқ	88	Мучал тўйинг муборак	137
Вайрона	88	Адолат сари	139
Бағри бутуним	89	Самарқанд	140
Тошдаги ёзув	90	Ургут тоғлари	141
Сўзлар	91	Чорлов	142
Кутиш	92	Ғилоф бандасига	143
Ўйнашади икки.....	92	Шоҳи зинда пойида	144
Ёмғир	93	Сендан юз ўгириб.....	145
Хофиз	94	Ҳайвонот боғида	146
Хотира	95	Меҳр – она, мурувват – ота	147
Навоий	96	Ўртамизга совуқчилик.....	148
Шу ватан муқаддасдир!	98	Мендан олдин.....	149
Нафрат	102	Ўзинг қўлла	150
Дўсти кўп одам	103	Майсаларнинг шивириси.....	151
Ҳақиқат	104	Олдин ҳам.....	152
Ғар ватанини севар бўлсанг.....	105	Чексизликда поезд.....	152
Ҳидоят йўли	106	Шайбонийхон ҳасрати	153
Янги йил	109	Бу дунёда.....	154

ИСМАТУЛЛО ЙЎЛДОШЕВ

**ТАНЛАНГАН
АСАРЛАР**

Биринчи жилд

УМР ДЕВОНИ

«Sharq» нашриёт-матбаа
акциядорлик компанияси
Бош таҳририяти
Тошкент — 2011

Мухаррир *Н. Ахунджанова*
Бадий муҳаррир *М. Аъламов*
Техник муҳаррир *Р. Бобохонова*
Компьютерда саҳифаловчи *Т. Огай*

Теришга берилди 04.02.2010. Босишга рухсат этилди 16.12.2010. Бичими 84x108¹/₃₂. «Петербург» гарнитураси. Офсет босма. Шартли босма табоғи 16,80. Нашриёт-ҳисоб табоғи 13,9. Адади 1000 нусха. Буюртма № 1298. Баҳоси келишилган нархда.

**«Sharq» нашриёт-матбаа акциядорлик
компанияси босмаҳонаси
100000, Тошкент шаҳри, Буюк Турон, 41.**